Digitized by Google

CONC. NAZ.
PROV. DIOC
162
D
3.
BIB.NAZ.NAPOLI

BIBL. NAZ.
VITT. EMANUELE II
162
D
3
NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

315.72

SYNODVS
DIOECESANA
TERTIA

Celebrata ab Eminentiſs. & Reuerendiſs. D.

D. IOANNETTINO DORIA
S.R.E. PRESBYT. CARDINALE,
& Archiepiſcopo Panormitano.

ANNO DOMINI M.DC.XXXIII.

BIBLIOTECA NAZIONALE "VITTORIO EMANUELE III" NAPOLI

PANORMI, Sumptibus Angeli Orlandi. 1634.
Apud Decium Cyrillum.

Digitized by Google

IN NOMINE SANCTAE, ET INDIVIDVAE TRINITATIS

PATRIS, ET FILII, ET SPIRITVS SANCTI.

NOS DON IOANNETINVS DORIA tituli S. Petri in Monte Aureo S. R. E. Presbyter Cardinalis, & Archiepiſcopus Panormitanus dilectis filijs in Synodo Diœceſana legitimè congregatis vniuerſo Clero, & Populo gratia,& pax à Deo Patre, & Chriſto Ieſu Saluatore noſtro.

Cum primum commiſſi nobis Dei munere, gregis curam ſuſcepimus, nihil antiquius, nihilque magis cordi fuit, quam iuxta Sacroſanctum Concilium Tridentinum, Metropolitanam hac

Digitized by Google

Eccleſiam componere; quo quidem nihil ſalu-
bſius, nihil opportunius, vel ad fidei Catholicæ,
Chriſtianæque Religionis amplificationem, vel
ad diffluentes Eccleſiaſticorum, ac populi mores
coercendos, viſum eſt. Eam ob cauſam Diœce-
ſanam Synodum ſtatim indiximus, quam poſt
accuratã vrbis, & vniuerſæ Diœceſis viſitatione,
hoc ipſo in loco, annuente Patre luminum cele-
brauimus; atque in ea quæcumque viſa ſunt ne-
ceſſaria ad Sacroſanctam Catholicam fidem, vel
tuendam, vel propagandam, ad Sacramenta rite
miniſtranda, ad augendum Dei cultum, ad Ec-
cleſiaſticam diſciplinam, vel reſtituendam, vel
conſeruandam, ad certam etiam in iudicijs regu-
lam præſcribendam, ſtatuimus, decreuimus, atq;
mandauimus. Et ſane, quamuis optandum eſſet
maximè, vt Diœceſana Synodus quotannis coge-
retur; tamen noſtrum omne ſtudium in id colla-
tum voluimus, vt ſcilicet anteactæ Synodi leges,
ac decreta, quotidiano vſu, ac conſuetudine quã
maximè reciperentur, idcirco aliam Synodum in
annum M.DC.XXII. diſtulimus, vt ipſa experie-
tia diſceremus, quæ temporum decurſu mutanda,
quæue addenda forent. Inuadente deinde Panor-
mum lue, & ex occaſione rebus quamplurimis,
quibus remedium adhibendum eſſet, animaduer-
ſis, iam indè concepimus animo tertiam Synodũ

celebrare. Quapropter conſtitutiones, ac Decreta, quæ ſparſim edita atque vſu probata fuerant, nunc tandem in vnum congerere Cleri totius cõmodo, viſum eſt; vt nimirum ea præ manibus ſemper haberent, atque in oculis ferrent, ex diuino illo mandato. Ligabis illa in manu tua, & erunt immota ante oculos tuos. In manu ſcilicet, ex Hieronymi ſenſu, vt opere compleantur, ante oculos verò, vt die, ac nocte mediteris in eis. *Deuter c 6* *Hieronymus lib. 4. Comment. in cap. 23. Matt.*

Cum igitur fides noſtra Catholica, quam ſancta Romana Eccleſia colit, docet, atque tuetur, baſis, & fundamentum ſit totius Chriſtianæ ſtructuræ ſuper quam nos omnes fundari præcipit Paulus, vt ſtabiles, & immobiles ſimus à ſpe Euangelij, quod audiuimus; ab ea potiſſimum exordiendum eſſe duximus, vt quam corde veneramur, & credimus, vna oris confeſſione profiteamur, & pro modulo noſtro, gratia Dei auxiliante, doceamus, ac tueamur. *Ad Coloſſ. 1. 23.*

DE FIDE CATHOLICA PROFITENDA, DOCENDA ATQVE TVENDA.

PARS PRIMA.

DE FIDEI PROFESSIONE. Cap. I.

1 SACROSANCTÆ Oecumenicæ, & generalis Tridentinæ Synodi decretis, quantum in nobis eſt, firmiter inhærendo, hac præſenti conſtitutione præcipimus, vt prouiſi de beneficijs quibuſcumque curam animarum habentibus, teneantur à die adeptæ poſſeſſionis ad minus intra duos mẽſes in manibus Archiepiſcopi, vel eo impedito coram generali eius Vicario orthodoxæ ſuæ fidei publicam facere profeſſionem ad formã Pij IV. Sanctiſſimæ memoriæ ſcriptam.

Tri. ſeſs. 24. de re or cap. 12.

Trid. ibid. 2 Prouiſi autem de Canonicatibus, & dignitatibus in Eccleſijs Cathedralibus, non ſolum corã Archiepiſcopo, ſeu eius Vicario, ſed etiam in Capitulo idem facere teneantur, pœnis in eadem generali Synodo conſtitutis.

Emittenda inſuper eſt eadem fidei profeſſio in diœceſana Synodo ab ijs, qui vel præcedenti Synodo non interfuerunt, vel poſt illius celebrationem beneficia Eccleſiaſtica obtinuerũt. Eamdem etiam a docentibus litteras, etiam ſi ſint prima rudimenta grammaticæ, & à verbi Dei Concionatoribus, coram noſtro Vicario generali emitti volumus: quos omnes Magiſter Notarius, vel in aliquem certum librum referat, vel in litteris collationis Beneficij, ceterarumque facultatum, cum die, & anno ſtudeat annotare. Tri. ſeſſ. 25. de ref cap. 2.

Tenor profeſſionis fidei.

EGO.N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo ſancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet, Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem Cæli, & Terræ, viſibilium omniũ, & inuiſibilium; Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum, filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſæcula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; Genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt: Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis, & incarnatus eſt de Spiritu Sancto ex Maria Virgi-

ne,

ne; & homo factus eſt: Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt; Et reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas; Et aſcendit in Cœlum, ſedet ad dexteram Patris; Et iterũ venturus eſt cum gloria iudicare viuos, & mortuos; cuius regni non erit finis: Et in Spiritum Sãctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; Qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas; & vnam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum Baptiſma in remiſſionem peccatorum: Et expecto reſurrectionem mortuorum, & vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem eccleſiæ obſeruationes, & Conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplector. Item ſacram ſcripturam, iuxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum ſcripturarum, admitto; nec eam vnquam niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum, accipiam, & interpretabor. Profiteor quoq; ſeptẽ eſſe verè, & propriè ſacramenta nouæ legis à Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria; ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctio-

nem,

nem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiã conferre: Et ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorũ omnium Sacramentorum ſolenni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia, & ſingula, quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis, atque in Sanctiſſimo Eucharistiæ Sacramento eſſe verè, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem, vnà cum anima, & diuinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam cõuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantũ ſpecie totum, atque integrum Chriſtum, verumque ſacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatoriũ eſſe, Animáſque ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari. Similiter, & Sanctos vnà cum Chriſto regnantes, venerandos, atque inuocandos eſſe, eóſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorũ reliquias eſſe venerandas, firmiſſime aſſero. Imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper virginis, nec nõ alio-

Digitized by Google

aliorum ſanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam; Indulgentiarum etiam poteſtatē à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano Populo maximè ſalutarem eſſe, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Rom. Eccleſiam omnium eccleſiarum matrem, & magiſtrā agnoſco, Romanoq; Pont. Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo, ac iuro. Cætera item omnia à ſacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs, ac præcipuè à ſacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcunque ab Eccleſia dānatas, & reiectas, & anathematizatas, Ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hāc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & inuiolatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum, conſtātiſſimè (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

PAROCHI QVID PRAESTARE debeant pro fide Catholica, docenda, tuendaque. *Cap. II.*

Tri. ſeſſ. 22. dec. de obſ. & eu. in celebr. Miſs.

Tri. ſeſſ. 24. de ref. cap. 4.

3 VEteris diſciplinæ reſtituendæ, & in vſum reuocandæ deſiderio flagrans ſacra Tridentina Synodus, ab Epiſcopis fideles non ſolum moneri voluit, vt frequenter ad Parochiales Eccleſias ſaltem Dominicis diebus, feſtiſque maioribus accederent, ſed illud etiam, vt vnuſquiſque Parochiæ ſuæ intereſſet ad audiendum verbum Dei, ac proinde vt à Parochis, curamque animarum gerentibus vel per ſe, vel per alios ex ijs, quæ in Miſſa leguntur, aliquid exponeretur. Cũ enim nullum pietatis officium Parochi in eorum, qui fidei, curæque ſuæ commiſſi ſunt ſalute adiuuanda prætermittere vllo vnquam tempore debeãt; tum hoc etiam præſtent, vt ſalutaribus verbis paſcant; Quod nos etiam pro noſtro Paſtorali officio monemus, & in Domino hortamur, vt faciãt. Ex quo fiet, vt ipſis tamquam Parentibus debitus amor, obſeruantia, cultus, atque obedientia præſtetur.

Tri. ſeſs. 22. de Sacrif. Miſs. cap. 8.

Parœciam vniuerſam frequenter luſtrent, videantque num in ea ſint publici Blaſphemi, Concubinarij, Adulteri, Coniugati commercio diſiũcti, alternis odijs ſæuientes, Venefici, Sortilegi,

quos primum humaniter, ac peramanter coarguant; quod ſi obſtinato animo cæterorum ſcandalo perſeuerent, Archiepiſcopum in Vrbe, Vicarium foraneum in Diœceſi conſulant.

4 Maiorem etiam adhibeant diligẽtiam in indagando, vtrum habeant Hæreticos homines, eouè nomine ſuſpectos, aut quouis modo à fide Catholica aberrantes, aut qui verba hæreticalia protulerint, aut Hæreticorum ſcripta, libroſque legant, aut apud ſe habeant, quos nulla mora interpoſita Archiepiſcopo, vel hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus denuncient.

Videant num Cingari vagum, ac fallax hominum genus in omni vita ſe gerant, vt Chriſtianos decet, aut aliquid agant contra Eccleſiæ mores, & inſtituta, aut nouis ritibus vtantur.

Tri. ſeſs. 24. de ref. cap. 4. Pueros Parochiæ ſuæ finibus contentos, ſingulis Dominicis diebus campanulis per regionem miſſis, in Eccleſiam congregent; ibique orationẽ dominicam, angelicam ſalutationem, Symbolum fidei, Decalogi præcepta, cæteraq; doctrinæ Chriſtianæ rudimenta edoceant, & ſi opus fuerit, ad id munus exſequendum condignos operarios cõnuocẽt, quod ni faciant pœnis arbitratu noſtro etiã pecuniarijs ſeuerè punientur.

5 Porrò Confeſſarij grauiſſimam pœnitentiam imponant, itemque Prædicatores diuinam vltionem

nem

nem denuncient Patribus familias, & Dominis, qui omnem rationem non ineunt, vt liberi, famuli, mancipia, prouectioris licet ætatis, ijs diebus ad doctrinam Chriſtianam percipiendam in Eccleſijs conueniant.

In ſingulis autẽ noſtræ Diœceſis oppidis Archipresbyteri per ſe, vel alios illam doceant, ac virorum opera vtantur, qui pro Chriſtiana pietate id ſollicitudinis ſuſcipiant, quibus annuncientur Indulgentiæ, quæ à Pio V. & Greg. XIII. Sum. Pontif. earum ſodalitatum hominibus conceſſæ ſunt. Et quidem ſi in re tanti momenti tam Parochi in Vrbe, quam Archipresbyteri, & Curati in Diœceſi ſegniores fuerint, Teſtium ſynodalium conſcientiam oneramus, vt ad nos ſtatim deferát.

Ij vero, qui Hoſpitalibus, alijſque pijs locis præſunt, vbi plures, vel mares, vel fæminæ aluntur hanc fidei eruditionem, tum in eos, tum in cæteros, quos habent in famulatu, ſedulò inducant.

Edictum generale, quod fer. 4. in cap. Ieiunij in noſtra matrici Eccleſia promulgatur, in ſuis etiam Eccleſijs pro tempore promulgent.

6 Diebus item Dominicis intra Miſſarum ſolẽnia, non ſolum matrimonia, ſed vigilias etiam, & feſtos dies, qui Eccleſiæ præcepto, vel Ciuitatis voto celebrandi in hebdomadam inciderint iuxta Catalogum hic adſcriptum; & ſacra quattuor an- *Tri. ſeſs. 24 cap.*

ni tempora annunciabunt: doceantq; quæ in illis officia à Fidelibus præſtanda ſunt, quibus cibis abſtinendum.

Sicubi ſodalitates Sanctiſſimi Corporis Chriſti inſtitutæ non ſunt, inſtituantur, quibus curæ ſit aſſociandi Sanctiſſimam Euchariſtiam.

Cæterũ meminerint Parochi, eorũq; Cappellani diligẽtes eſſe debere, & faciles ad miniſtrãda populis Sacramẽta, benedictiones, ſepulturas, aliaq; ſpiritualia iuxta eorum munus, alioquin vltra pœnas ab ordinario infligendas, incurrent illas etiam in foro conſcientiæ, quas fe. record. Clem. Papa VIII. in Bulla ſuper reformatione parochiarum comminatur, quam, vt præ manibus ſemper habeant, neceſſe eſt.

DIES

DIES FESTI, QVI IVRE, VEL *Conſuetudine præſcripta ab omnibus coli præcipiuntur.*

Menſe IANVARIO.

1 CircumciſioDomini.
6 Epiphania Domini.

FEBRVARIO.

2 Purificatio B. Mariæ Virginis.
5 Agatha Virgo, & Mart. *per Vrbem. Vigilia.*
24 Matthias Apoſt. *In Biſſeſt.* 25.

MARTIO.

19 Ioſeph conf. Spõſus B. Mariæ Virginis.
25 Annunciatio B. Mariæ Virginis.

APRILI.

MAIO.

1 Philippus, & Iacobus Apoſtoli.
3 Inuentio S. Crucis. Translatio S. Chriſtinæ Virg. & Mar. *In Dominica ſecunda.*

IVNIO.

10 Oliua Virg. & Mart. *Per Vrbem.*
13 Antonius de Padua. *Per Vrbem. Vigilia.*
24 Natiuitas S. Ioannis Baptiſtæ.
29 Petrus, & Paulus Apoſtoli.

IVLIO.

15 Inuentio S. Roſaliæ Virg. *Per Vrbem,& Territ.*

22 Maria Magdalena. *per Vrbem.*

23 *Vigilia* S. Iacobi. *Per Vrbem, & territorium tantum. Sed per Diœceſim ieiunatur die 24.*

24 Chriſtina Virgo, & Mart. *Per Vrbem,& territorium.*

25 Iacobus Apoſtolus.

26 Anna mater B. Mariæ Virginis.

AVGVSTO.

1 Dedicatio Eccleſiæ Panormitanæ. *Per Vrbem.*

Vigilia.

10 Laurentius Mar.

Vigilia.

15 Aſſumptio B.Mariæ Virginis.

16 Rocchus Confeſſor. *Per Vrbem.*

Vigilia.

24 Bartholomęus Apoſtolus.

SEPTEMBRI.

4 Roſalia Virg. *Per Vrbem, & territorium.*

8 Natiuitas B. Mariæ Virginis.

Trãslatio S.Nymphæ. *In Dominica Tertia.*

17 Stigmata S. Franciſci *Per Vrbem.*

Vigilia.

21 Matthęus Apoſt. & Euang.

29 Dedicatio S.Michaelis Archang.

OC-

OCTOBRI.

4 Franciſcus Confeſſor. *per Vrbem.*

15 Tereſia Virg. *per Vrbem.*

Vigilia.

28 Simon, & Iudas Apoſtoli.

NOVEMBRI.

Vigilia.

1 Feſtum omnium Sãctorum.

12 Nympha Virgo, & Mart. *per Vrbem, & territorium.*

Vigilia.

30 Andreas Apoſtolus.

DECEMBRI.

Vigilia ex voto.

8 Conceptio B. Mariæ Virginis.

13 Lucia Virg. & Mar. *per Vrbem.*

Vigilia.

21 Thomas Apoſtolus.

Vigilia.

25 Natiuitas D.N. Ieſu Chriſti.

26 Stephanus Prothomartyr.

27 Ioannes Apoſtolus, & Euang.

28 Innocentes Martyr. *per Vrbem.*

FESTA MOBILIA.

Paſcha Reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti cum duobus diebus proximè ſequent.

Aſcenſio D: noſtri Ieſu Chriſti.

Pẽtecoſte cum duobus pro-

proximè ſequentibus diebus.

Solennitas Sanctiſſimi Corporis Domini.

Dies octauus eiusdem. *per Vrbem.*

Omnesque dies Dominici totius anni.

In omnibus prædictis Feſtiuitatibus ſtabilibus, & mobilibus, abſtineatur ab operibus ſeruilibus a præcedente media nocte ad mediam ſubſequentem: Omneſque Sacro interſint.

DE VERBI DEI PRAEDICATIONE.

Cap. III. 8

7 PRædicatio verbi Dei, quia cibus animarum eſt, ad Paſtores animarum peculiari quadam ratione ita pertinet, vt per ſe ipſos, vel per idoneos viros id munus præſtare, Tridentina ſanctione teneatur: *Tri. ſeſſ. 5. cap. 2. ad Rom. 10. 17. 14. 15.* cum enim fides ſit ex auditu, quomodo audient ſine prædicante? quomodo autem prædicabunt, niſi mittantur?

Et quidem ad illam ritè obeundam, ij mittendi, ac deligendi ſunt, quorum ſonus in omnē terram exeat, & quorum ſpecioſi ſint pedes, vt potè euangelizantium pacem, euangelizantium bona; nè qui præceptis, & hortatu ædificant, vita, & moribus deſtruant, & cum alijs prædicauerint, ipſi reprobi efficiantur. Quò circa ſingillatim cuiuſcumque ſtatus homines inſtruant, præcipua virtutum officia demonſtrent, paterna charitate à vitijs deterreant, & ad virtutes accendant: quod ſanè officium ſi graui oratione, & ab omni artificij ſuſpicione aliena, tractabunt, maiorem inde fructum, iuuante Domino, pollicemur; nec id minus in publicis ſermonibus, quàm *2. ad Timot. 4. 2.* in priuatis colloquijs implere ſtudeant, arguendo,

do, obſecrando, increpando in omni patientia, & doctrina.

8 Igitur Cócionatores omnes ſiuè ſæculares ſint, ſiue Regulares, antequam prædicationis officium ineant, Archiepiſcopo ſe ſiſtát, & examini ſe ſubijciant; per noſtros autem examinatores ſtudioſe quæratur, an tropologicos, ac morales ſacræ ſcripturæ ſenſus, ac præſertim litteralem internoſcát, an teneant doctrinam de peccato originali, de iuſtificatione, de Sacramentis, de Reliquijs, & veneratione Sanctorum; an parabolas rectè explicent; an benè pronuncient, dilucidè, diſtinctèq; quod & præſtabunt Regulares, qui in Eccleſijs, quæ eorum ordinum non ſunt, erunt prædicaturi.

Infra par. 4. cap. 4.

In ipſa verò prædicatione ſaná doctrinam inducant, nè fabulas perperam congerant prurientium aurium oblectamenta, ſed vehementes ſint in peccatis omnibus exagitandis, atque ijs in primis, quibus maximè teneri, vel ad quæ procliuiorem populum ſenſerint.

Nè quempiam cum Auditorum offenſione aſperius obiurgent, ſed piè moneant, Populumque doceant Præpoſitis ſuis obedire, & ex Apoſtoli ſententia obſecrationes obire, orationes, poſtulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, qui ſunt in ſublimitate conſtituti, præſertim pro ijs, qui peruigilant quaſi rationem pro

1. ad Timoth. 2. 1.

anima-

animabus redditturi.

9 Inter concionandum, Miſſæ ſacrificium in Eccleſia non peragatur. Loca virorum, & mulierũ, quantum fieri poteſt, etiam tabulato diſtinguantur; & ſub pœna interdicti diſtrictè prohibemus, nè ante Solis ortum, nec poſt eius occaſum vllo vmquam tempore ſacra concio habeatur.

Curent omnes, vt quod veteris inſtituti eſt, inter Miſſarum ſolennia concionis munus præſtetur immediatè poſt Euangelium; niſi pro mortuis ſermo fiat, qui peracta Miſſa pronunciandus eſt.

Indulgẽtias nõ publicent, niſi ab officio Sanctiſſimæ Cruciatæ eo ipſo anno ſint recognitę, ipſamq; Cruciatæ Bullam populis annunciabunt iuxtà præſcriptam formam à Nobis nuper editã.

Vniuerſitates autem, & Populi non detrectent ſubminiſtrare victum, aut ſolitam eleemoſinam elargiri, nec claudant os boui trituranti: dignus eſt enim operarius mercede ſua. 1. Cor. 9. 9. Luc. 10. 7.

Rectores verò quarumcunque Eccleſiarum à nullo ſæculari, ſiuè Regulari in ſuis Eccleſijs concionem haberi patiantur, qui prius facultatem ab Archiepiſcopo obtentam ſigillo, & ſubſcriptionibus ſolitis munitam non exhibuerit. Rectores qui id neglexerint, intelligant ſe officij priuatione, & annuo carcere negligentiæ pœnas daturos.

DE EDITIONE, ET VSV LIBRORVM, ac Sacrarum Imaginum. Cap. IV.

Trid. ſeſſ. 4.

10 EIuſdem Sacroſanctæ Tridentinę Synodi cõſtitutiones amplectentes, eiuſque veſtigia ſectantes, pernicioſorum, & falſorum librorum peſti, hac præſenti conſtitutione decernimus occurrendum.

Quicumq; libros venales habet, eos nullo modo exponat, niſi confecto ſuorum librorum Indice, facultatem in ſcriptis habeat, nec vllos vendat illo Indice non notatos.

Impreſſores autem nullo modo imprimant, aut imprimendos curent libros, aut verba notis muſicis appoſita abſq; noſtro examine, & probatione ſcripto gratis danda, quam in fronte libri ijſdem prorſus verbis apponant. Quod ſi authores Regulares fuerint, præter examen prædictum, facultatem quoque à ſuis Superioribus impetrare teneantur.

Trid. ibid.

Theoremata, quæ ad diſputandum proponi ſolent, ne in poſterum imprimantur, niſi ab Archiepiſcopo, vel ab eo, quem huic rei pręfecerit, recognita fuerint.

Nemo etiam vendat opuſcula quędam, quæ

hi-

hiſtoriç vulgò nũcupãtur,aut quoſuis alios cuiuſuis generis libellos, qui non ſint recogniti ſtudio, & authoritate certorum hominum, quibus eam curam demandabimus.

Si quis autem contra præſcriptam formam vẽdet,imprimet, aut imprimendos curabit, librorũ amiſſione, & arbitrario carcere pro facti qualitate pœnas luet.

11 Quia verò ad fidem tuendam, eamque conſeruandam non ſatis eſt, vt libri non edantur,ſed valde etiam intereſt,vt qui ex editis damnatæ sũt lectionis à nemine legantur, aut retineantur; libros illos, qui hereticæ prauitatis Inquiſitorum edicto, ac indice ſunt vetiti, legendos, ac retinendos eſſe prohibemus.Item mandamus,ne quis audeat in poſterum imprimere, legere, vel quomodocumque apud ſe retinere tranſlationes Sacroſancti Conc. Tridentini,quouis idiomate factas, aut impreſſas abſque ſpeciali authoritate ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, iuxta decretum Sacræ Congregationis Indicis datum Romæ 15. Nouembris 1629. executoriatum in Regno die 20. Iunij. 1630. ſub pœnis in Indice librorum prohibitorum contentis. 21

Imagines Chriſti Domini, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum, quia in templis habendæ, ac retinendæ ſunt ex Conc. Trid. decreto, vt illis Tri. ſeſſ. 25. de inuo. ven. & reliq. Sanctorum, & ſacr. imag.

debi-

debitus honor, & veneratio impertiatur, nullo modo affigantur in locis, quæ picturæ deformitatem, ac corruptionem aliquo temporis ſpatio pati poſſint, neque vbi claui figendi ſunt, multò minus in loco vllo ſordido, aut lutulento.

Trid. ibid. Pictoribus verò, & ſculptoribus expreſsè mandamus, ne in ſacris imaginibus pingendis, ſculpendiſque aliquid incertum, ſuperſtitioſum, apocryphum, aut inſolitum adhibeant, & vt omninò caueant, ne profana, turpia, obſcœna, inhoneſta, & quæ procacitatem oſtentent, intermiſceant; ac demum, vt eas antequam venales exponant, ad Nos recognoſcendas, & inſpiciendas deferant.

DE PROHIBITO CONVICTV CVM INfidelibus, atq; illis ab Eccleſia expellendis. Cap. V.

12 VT Infidelibus deprauandi Chriſtianorum mores, occaſionem adimamus, probatam conſuetudinem, vt ſemper patens in pileo ſignũ albi coloris deferant, nimirum vt faciliùs à cæteris dignoſcantur, ſublata quacumque diſpenſatione, retinendam eſſe præcipimus.

c. nullus. c. omnes 28. q. 1. Caueant igitur Chriſtiani, ne ſimul habitent cum infidelibus, nec ad eorum conuiuia accedãt, nec eos ad ſua inuitent. Ab eis medicinas non recipiant,

recipiant, aut illos ad morbos curãdos accerſant, ne denique cum illis commune quicquã habeãt, ſed quãtum fieri poteſt in omnibus eorùm commercio, conuictuque abſtineant.

Fidelis Infideli carnali conſortio nõ miſceatur, & quicumque tantum nefas admiſerit, nouerit ſe à communione Eccleſiæ protinus ſegregandum, & alijs pœnis iuſſu noſtro ſeuerè puniendum. *c. ſi quis 28. q. 1.*

Res ſacræ, Calices, Cruces, Sanctorum, aut Agni benedicti Imagines thecis incluſæ, ne Infidelibus vllo modo loco pignoris ad vſuras percipiendas tradantur.

Quamuis autem ad concionem, non ſolum admittendi, ſed inuitandi etiam ſint Infideles, vt aliquod diuini verbi ſemen excipiant, certè ſancto Miſſæ ſacrificio intereſſe nullo modo debent; ne ſua temeritate, ac perfidia piorum deuotionẽ perturbent, ſed extra Eccleſiam omninò per eos, ad quos ſpectat, eijciantur.

DE BLASPHEMANTIVM POENIS. Cap. VI.

13 AD abolendum nefarium, & execrabile Blaſphemiæ ſcelus, quod in lege veteri Deus capite punitum voluit, & Imperialibus poſtmodum legibus ijſdem pœnis vetitum eſt, Summorum *Leuit. 24. 16. Anthēt. Vt non luxuriemur.*

Pom-

Pontif. Leon. X. ac Pij. V. & ſacrorum Canonũ ſtatuta ſectantes, decernimus, vt quicumque laicus, ſiuè Clericus Deum, ac Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, & Glorioſam Virginem Mariã eius genitricem blaſphemauerit, nec non Sanctis maledixerit, aut verbis contumelioſis affecerit, & Dæmonem ſanctum appellauerit, pœnas ad Archiepiſcopi arbitrium pendat pro qualitate blaſphemiæ.

Qui autem huiuſmodi impios homines blaſphemantes audierint, monemus, vt, ſi id liceat, aſperius obiurgent, ſin autem, ad Archiepiſcopalẽ Curiam deferant.

DE MALEFICIIS, AC SACRIS EORVM *Exorciſmis.*

Cap. VII.

14 QVantum in fide Catholica tuenda laboris ponendum eſt, tantum in ſuperſtitionibus, ac maleficijs euellendis, curæ, ac diligentiæ eſt impẽdẽdum; id verò ſatis commodè fiet, ſi immanis, atrox, ac deteſtabilis maleficiorum vſus ſeuerè puniatur, ac tandem intelligant vniuerſi, nec à malefico ad maleficium parato, licitum eſſe petere, vt per maleficium, aliud maleficium diſſoluat.

Parochi

Parochi, eorumque miniſtri, necnon, & regularium domorum Prępoſiti, ac Superiores omnibus modis elaborare ſtudeant, vt perniciosas mulierculas, ſiue etiam viros ex proprijs Parochijs eradicēt, & extemplo Archiepiſcopo renūcient, vt in eos perpetua reclusione, aut ſeuerioribus etiam pœnis animaduertat.

Excommunicationis igitur ſententiam proferimus in Veneficos omnes, Maleficos, Incantatores, Striges, Dęmonum familiaritate vtentes, ligaturis, characteribus, magicis artibus, & deceptionibus amatorijs incumbentes; in ſacerdotes etiam, qui ſacris vaſis, & veſtibus; ad huiuſmodi nefarium vſum abutuntur.

Sacerdos, aut Clericus exorciſta, vexatos à Dæmone exorcizaturus, memor in primis eſto verborum Chriſti Domini; nimirum id genus Dæmoniorum non eiici niſi in oratione, & ieiunio. Ne facilè credat quemquam obſeſſum, ſed nota ex probatis authoribus habeat ſigna; Energumeni vitam, ac mores perquirat, tum exploret actiones, & Medicum, ſi expedire cenſuerit, conſulat; aduertat plurimum artes, ac deceptiones, quibus vtitur Dæmon ad exorciſtam decipiēdum; exorciſmos obeat cum imperio, magna tamen fide, & humilitate: caueat autem ne vllam medicinam obſeſſo ſuadeat, ſed eam curam Me-

Marc. 9. 28.

dicis relinquat.

Peculiaribus exorciſmi formulis nequaquam vtatur; nec verbis nouis inſolitis, aut ſecretis, ſed ſacræ Scripturæ, ac exorciſmis eccleſiaſticis, quibus vtitur Sancta Mater Eccleſia in Rituali Romano. In Eccleſia, & in qua ſit Sanctiſſimum Sacramentum, non in priuatis ædibus exorcizet, niſi tamen obſeſſus ægrotet, aut ſit perſona nobilis, idq; obtenta Archiepiſcopi facultate: non in conſpectu multitudinis, præſentibus tamen viris honeſtis, & quidem cognatione proximis ei, qui exorcizatur, præſertim ſi ſit femina.

Caueat ne vllus intercedat quæſtus, aut vlla curioſa percunctatio, præſertim, quæ ad diuinationem pertineat. In exorciſmis denique vtatur ſuperpelliceo, ac ſtola violacea, ſeruetque Rituale Sanctiſſimi D. Pauli Pap. V. neq; id muneris quiſquam ſibi vendicare præſumat, abſque Archiepiſcopi facultate litteris exarata.

DE RITIBVS GRAECORVM. Cap. VIII.

n6 GRæcorum mores, ac ritus, quorum non pauci in hac Vrbe, & Diœceſi noſtra adhuc commorantur, ne cum animarum periculo, & Catholicorum ſcandalo, à decretis ſanctæ Se-

dis

dis Apoſtolicæ diſtrahantur, pro Paſtoralis officij debito mandamus, ne in ijs, quæ ad Dei cultum, & Sacramentorum adminiſtrationem attinent, aliquid de præſcripta hic ratione vllatenus immutent, nimirum, vt ſacris Concilijs Nicæno I. & II. Conſtantinopolitano, Epheſino, Florentino ſub Eugenio IV. ac Tridentino: necnon, & conſtitutionibus Summorum Pont. Pij IV. Pij V. Gregor. XIII. ac nouiſſimè Clem. VIII. conformes reddantur.

CIRCA SACRAMENTVM *Baptiſmi.*

PResbyteri Græci baptizatos chriſmate in fronte non conſignent, & ideo ab ipſis in ordine baptiſmi apud eorum euchologium prætermittantur, quæ ſequuntur poſt illa verba καὶ μετὰ τὴν εὐχήν. &c. vſque ibi εἶτα ποιεῖ ὁ ἱερεὺς σχῆμα κύκλου hoc eſt, & poſt orationem, &c. (vbi habetur forma huius conſignationis) vſque ad verba, poſtea facit ſacerdos figuram circuli, &c.

CIRCA SACRAMENTVM. *Confirmationis.*

EPiſcopi Latini infantes, ſeu alios baptizatos à presbyteris Græcis de facto chriſmate

in fronte conſignatos confirment, & tutius videtur, vt cum cautela, & ſub conditione id faciant (vz. ſi es confirmatus, ego te non confirmo, ſed ſi non es cōfirmatus, ego conſigno te ſigno Crucis ✠ & confirmo te chriſmate ſalutis ✠ in nomine Patris, & Filij, & Spiritusſancti) præſertim vero cum veriſimiliter dubitari poteſt, quod ab Epiſcopis Græcis fuerint baptizati.

CIRCA SACRAMENTVM. *Euchariſtiæ.*

SAnctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, quod pro infirmis aſſeruatur, octauo quoque die, aut ſaltem quintodecimo renouetur.

Non aſſeruetur idem Sacramentum toto anno, ſi tamen aſſeruatum fuerit, ſaltem in fine anni ſumatur.

Tollatur abuſus tundendi, vel etiam miſcendi ſacro oleo, ac iterum coquendi, vel alias exiccandi ſpecies Sacramēti ſacræ Euchariſtiæ fer. 5. Cœnæ Domini, vt deinde illud aſſeruent.

Si Græci velint accipere altaria portatilia ab Epiſcopis Latinis conſecrata, benè erit, ſin minus, tolerentur eorum throni, ſiue throni ſuper altaria lapidea ponendi cum celebrant.

Corporalia, vti Latini, habeant, niſi thronis etiā pro corporalibus vtantur.

CIRCA SACRAMENTVM.
Pœnitentiæ.

18 IN caſu neceſſitatis presbyteri Græci Catholici poſſint Latinos abſoluere. Vtantur forma abſolutionis in generali Conc. Flor. præſcripta, & poſtea ſi voluerint, dicant orationem illam deprecatiuam, quam pro forma huiuſmodi abſolutionis dicere tantum conſueuerunt.

Tollendus abuſus, vbi eſt, vt vir, atque vxor ſimul, & eodem tempore eidem presbytero confiteantur.

Aqua ex ritu Græco in die Epiphaniæ, vel primo die menſis benedicta conſeruetur in Eccleſia, vt illa fideles aſpergantur.

CIRCA OLEVM SANCTVM
Catechumenorum, & Infirmorum.

NOn ſunt cogendi presbyteri Græci oleum ſanctum, præter chriſma ab Epiſcopis Latinis Diœceſanis accipere, cum huiuſmodi olea ab eis in ipſa oleorum, & ſacramentorum exhibitione ex veteri ritu conficiantur, ſeu benedicātur. Chriſma autem, quod non niſi ab Epiſcopo etiam iuxta eorum ritum, benedici poteſt, cogan-

tur

tur accipere. Prohibeantur verò ab Epiſcopis Græcis externis ſchiſmaticis, ſeu ſanctæ Romanæ Eccleſiæ communionem non habentibus illud accipere, vel eò vti.

CIRCA SACRAMENTVM *Ordinis.*

19 ORdinati ab Epiſcopis ſchiſmaticis, aliàs ritè ordinatis ſeruata debita forma, recipiũt quidem ordinem, ſed non executionem.

Proinde ordinati ab Epiſcopis ſchiſmaticis, correcti, vel emendati reconciliandi ſunt, & abſoluendi cum pœnitentijs ſalutaribus, dummodo errores, vel ſaltem ſchiſma ordinatoris abiurent in iudicio, vel publicè, vel ſecretò pro qualitate facti. In ordinibus autẽ per eos aliàs ritè ſuſceptis miniſtrare non permittantur, niſi cùm ipſis ſuper irregularitate huiuſmodi occaſione contracta authoritate ſanctæ ſedis Apoſtolicæ fuerit diſpenſatum.

Non ſunt admittendi Epiſcopi ſchiſmatici ſiue ad ordines, ſiue ad alia ſacramenta conferenda, ſed detinendi quoad ſancta Sedes Apoſtolica ſuper hoc conſulatur, & reſponſum habeatur.

Græci ſine litteris dimiſſorijs Epiſcopi Latini diœceſani ad ſacros ordines promoti, ſuſpenſi

ſunt,

Digitized by Google

ſunt, & ſi ſuſpenſi ſuis ordinibus miniſtrauerint, irregulares fiunt, ſicut & Latini.

Super huiuſmodi autem, & ſimilibus irregularitatibus diſpenſandi facultatem à ſancta Sede Apoſtolica obtineri oportet.

Si Epiſcopus Latinus Græcum aliquem ordinare voluerit, qui à presbytero Greco in baptiſmo Chriſmate in fronte de facto fuerit conſignatus, debet illum antea confirmare ſaltem ſub cõditione, videlicet, Niſi es confirmatus, &c. vt ſupra.

Presbyteri vidui, ſeu vxoribus orbati, habitũ deferant diuerſum ab alijs.

CIRCA SACRAMENTVM.
Matrimonij.

20 CVrent Ordinarij locorum, vt decretum Sacri Generalis Conc. Tridentini de reformatione matrimonij vertatur in linguam græcam vulgarem, & in locis, & Parochijs Græcorum Albanenſium euulgetur, & publicetur.

Matrimonia inter coniuges Græcos dirimi, ſeu diuortia quoad vinculũ fieri nullo modo permittant, aut patiantur, & ſi quæ de facto proceſſerunt, nulla, & irrita declarent.

Maritus Latinus vxoris Græcæ ritum non ſequatur

Digitized by Google

ſequatur.

Latina vxor non ſequatur ritum mariti Græci.

Græca vero vxor ritum mariti Latini ſequi poteſt.

Quod ſi id fieri non poſſit, quiſque coniugum in ſuo ritu, Catholico tamen, manere permittatur.

Proles ſequatur patris ritum, niſi præualuerit mater Latina. Presbyter Gręcus coniugatus ante ſacrum Sacrificium, ſeu ſanctam Miſſam celebrandam vel per hebdomadam, vel per triduum abſtineat ab vxore.

CIRCA ALIA DOGMATA.

GRæci credere tenentur, etiam à Filio Spiritum ſáctum procedere, ſed non tenentur id pronunciare, niſi ſubeſſet ſcandalum, præſertim ſi degant inter Latinos, aut neceſſitas poſtularet confitẽdi fidem Catholicam, quia tunc oportet etiam pronunciare.

21 Numquam monachis Græcis, ſeu Calogeris animarum cura committatur, niſi ex neceſſitate, vel alia iuſta cauſa.

Presbyteri ſęculares Græci abiurato ſchiſmate, & erroribus, atque in fide Catholica bene inſtructi, in Parochialibus ſeu curatis Eccleſijs Gręcorum

Digitized by Google

corum inſtituti poſſunt.

Tolerandus eſt apud Græcos vſus carnium die Sabbati, vt ſine ſcandalo fieri poteſt, in locis tamen ipſorum, & inter eos tantum.

Item tolerandum eſt, vt ad ieiunium eodem die Sabbati in Quadrageſima, excepto vno Sabbato ſancto, ex antiqua traditione non teneantur, ſed dumtaxat ad abſtinentiam.

In ieiuniis biduanis, vel triduanis; vel alijs à Diœceſanis, vel in Iubilæis à Summo Romano Pontifice indictis, dies Sabbati in eis comprehenſus, vel præſcriptus in alium diem pro plebibus Græcis ab ipſis Diœceſanis, Apoſtolica authoritate Sanctiſſimi D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papæ viij. permittitur cõmutari.

Si ipſi Græci ad obſeruationem ieiuniorum, & vigiliarũ Latinæ Eccleſiæ induci poſſent, optimum eſſet, ſed non cogantur, cum ipſi qualibet hebdomada, & feria quarta, & ſexta ieiunẽt.

Græci exiſtentes inter Latinos, dies feſtos de præcepto eiuſdem Latinæ Eccleſiæ ſeruare teneantur.

ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΙΣΤΕΩΣ ὑπὸ τῶν γραικῶν ποιηθησομένη, προστάγματι τοῦ ἁγιωτάτου κυρίου ἡμῶν κυρίου Γρηγορίου Πάπα ιγ΄. ἐκδοθεῖσα.

22. Ἐγώ, ... κραταιᾷ πίστει πιστεύω τε, καὶ ὁμολογῶ ἅπαντα, καὶ καθέκαστα τὰ περιεχόμενα ἐν τῷ συμβόλῳ τῆς πίστεως, ὅτῳ ἡ ἁγία ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία χρῆται ἤτοι.

Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν πατέρα παντοκράτορα ποιητὴν οὐρανοῦ, καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων, καὶ ἀοράτων, καὶ εἰς ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, Θεὸν ἐκ Θεοῦ, φῶς ἐκ φωτὸς, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου, καὶ Μαρίας τῆς παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα, σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου πιλάτου, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα, καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρα κατὰ τὰς γραφάς, καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς, καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ κύριον, τὸ ζωοποιοῦν, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ ἐκπορευόμενον. τὸ σὺν πατρὶ, καὶ υἱῷ συμπροσκυνούμενον, καὶ συνδοξαζόμενον. τὸ λαλῆσαν

διὰ

Digitized by Google

PROFESSIO ORTHODOXÆ FIDEI A GRAECIS FACIENDA.

Iuſſu Sanctiſſimi Domini Noſtri Domini Greg. Papæ XIII*, edita.*

EGo firma fide credo,& profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet.

Credo in vnum Deum patrem omnipotentẽ, factorem cœli, & terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium.Et in vnum Dominum IeſumChriſtum, Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum,non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis.Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto ex Maria virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt, Et reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas. Et aſcendit in cœlum: ſedet ad dexteram Patris. Et iterum vẽturus eſt cum gloria iudicare viuos, & mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctũ Dominũ,& viuificãtẽ:qui ex Patre,Filioq;procedit.Qui cũ Patre,&Filio ſimul adoratur,& cõglorificatur: qui locutus eſt per Prophetas. Et vnam

διὰ τῶν προφητῶν εἰς μίαν ἁγίαν καθολικὴν, καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν. ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν, καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ἀμήν.

Ἔτι πιστεύω, καὶ ἀποδέχομαι, καὶ ὁμολογῶ πάντα τὰ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς οἰκουμενικῆς ἐν φλωρεντίᾳ συνόδῳ περὶ τῆς δυτικῆς τε, καὶ ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἑνώσεως ὁρισθέντα τε, καὶ δηλωθέντα, ἤγουν, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ ἀϊδίως ἐστὶ, καὶ τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν, καὶ τὸ ὑπαρκτικὸν αὐτοῦ εἶναι ἔχει ἐκ τοῦ πατρὸς ἅμα, καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἀϊδίως, ὡς ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς, καὶ μοναδικῆς προβολῆς ἐκπορεύεται, ἐπειδήπερ οἱ ἅγιοι διδάσκαλοι, καὶ πατέρες, ἐκ τοῦ πατρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεσθαι λέγουσιν, εἰς ταύτην φέρει τὴν ἔννοιαν. ὥστε διὰ τούτου δηλοῦσθαι, καὶ τὸν υἱὸν εἶναι κατὰ μὲν τοὺς γραικοὺς αἰτίαν, κατὰ δὲ τοὺς λατίνους ἀρχὴν τῆς τοῦ ἁγίου πνέματος ὑπάρξεος, ὥσπερ, καὶ τὸν πατέρα, καὶ ἐπεὶ πάντα ὅσα ἐστὶ τοῦ πατρὸς αὐτὸς ὁ πατὴρ τῷ μονογενεῖ αὐτοῦ υἱῷ ἐν τῷ γεννᾷν δέδωκε, πλὴν τοῦ εἶναι πατέρα, τοῦτο αὐτὸ ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύεται, αὐτὸς ὁ υἱὸς παρὰ τοῦ πατρὸς ἀϊδίως ἔχει, ἀφ' οὗ ἀϊδίως, καὶ γεγέννηται, καὶ τὴν τῶν ῥημάτων ἐκείνων ἀνάπτυξιν τὴν, ἐκ τοῦ υἱοῦ, χάριν τοῦ τὴν ἀλήθειαν σαφηνισθῆναι, καὶ ἀνάγκης τότε ἐπικειμένης,

θεμιτῶς

ſanctam Catholicam,& ApoſtolicamEccleſiam. Confiteor vnum baptiſma in remiſſionem pec catorum. Et expecto reſurrectionem mortuorũ. Et vitam venturi ſæculi. Amen.

Credo etiam, ſuſcipio, atque profiteor ea omnia, quæ ſacra œcumenica Synodus Florentina ſuper vnione Occidentalis, & Orientalis Eccleſiæ definiuit & declarauit, videlicet; quòd Spiritus Sanctus à Patre, & Filio æternaliter eſt; & eſſentiam ſuam, ſuumque eſſe ſubſiſtens habet ex Patre ſimul, & Filio; & ex vtroque æternaliter, tamquam ab vno principio, & vnica ſpiratione procedit. Cum id quod Sancti Doctores, & Patres dicunt, ex Patre per Filium procedere Spiritum Sanctum, ad hanc intelligentiam tendat; vt per hoc ſignificetur, Filium quoque eſſe ſecundum Græcos quidem cauſam, ſecundum Latinos verò principium ſubſiſtentiæ Spiritus ſancti ſicut & Patrem. Cumque omnia, quæ Patris ſunt, ipſePater vnigenito Filio ſuo gignendo dederit, præter, eſſe Patrem; hoc ipſum quod Spiritus Sanctus procedit ex Filio, ipſe Filius à Patre æternaliter habet, à quo æternaliter etiam genitus eſt. Illamque verborum illorum (Filioque) explicationem, veritatis declarandæ gratia, & imminẽte tunc neceſſi-

tate

θεμιτῶς τε, καὶ εὐλόγως ἐν τῷ συμβόλῳ προστεθῆναι.

Ἔτι ἐν ἀζύμῳ ἢ ἐνζύμῳ ἄρτῳ σιτίνῳ τὸ τοῦ χριστοῦ σῶμα τελεῖσθαι ἀληθῶς. τούς τε ἱερεῖς ἐν θατέρῳ αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ κυρίου τελεῖν ὀφείλειν, ἕκαστον δηλονότι κατὰ τὴν τῆς ἰδίας ἐκκλησίας, εἴτε δυτικῆς, εἴτε ἀνατολικῆς συνήθειαν.

Ἔτι ἐὰν οἱ ἀληθῶς μετανοήσαντες ἀποθάνωσιν ἐν τῇ τοῦ θεοῦ ἀγάπῃ, πρὶν τοῖς ἀξίοις τῆς μετανοίας καρποῖς ἱκανοποιῆσαι περὶ τῶν ἡμαρτημένων ὁμοῦ, καὶ ἠμελημένων, τὰς τούτων ψυχὰς καθαρτικαῖς τιμωρίαις καθαίρεσθαι μετὰ θάνατον. ὥστε δὲ ἀποκουφίζεσθαι αὐτὰς τῶν τοιούτων τιμωριῶν, λυσιτελεῖν αὐταῖς τὰς τῶν ζώντων πιστῶν ἐπικουρίας, δηλονότι τὰς ἱερὰς θυσίας, καὶ εὐχὰς, καὶ ἐλεημοσύνας, καὶ τ' ἄλλα τῆς εὐσεβείας ἔργα, ἅτινα παρὰ τῶν πιστῶν ὑπὲρ ἄλλων πιστῶν εἴθισται γίνεσθαι κατὰ τὰ τῆς ἐκκλησίας διατάγματα. ἐκείνων δὲ τὰς ψυχὰς οἵτινες μετὰ τὸ βαπτισθῆναι οὐδεμιᾷ ὅλως τῆς ἁμαρτίας κηλῖδι ὑπέπεσον, καὶ ἔτι τὰς μετὰ τὸ ἐφελκύσασθαι τὴν τῆς ἁμαρτίας κηλῖδα, εἴτε ἐν τοῖς αὐτῶν σώμασιν, εἴτε μετὰ τὸ τὰ σώματα ἀποδύσασθαι, ὡς προείρηται, καθαρθείσας, εἰς οὐρανὸν εὐθὺς προσλαμβάνεσθαι, καὶ καθαρῶς θεωρεῖν αὐτὸν τὸν ἕνα, καὶ τρισυπόστατον Θεὸν καθώς ἐστιν. ἕτερον μέντοι ἑτέρου τελεώτερον κατὰ τὴν τῶν βαπτισμένων ἀξίαν. τὰς δὲ ψυχὰς

τῶν

Digitized by Google

tate, licitè ac rationabiliter Symbolo fuiſſe appoſitam.

Item in azymo ſiue fermentato pane triticeo corpus Chriſti veraciter confici: Sacerdoteſque in altero ipſorum Domini corpus cōficere debere vnumquemque ſcilicet iuxta ſuæ Eccleſiæ, ſiue Occidentalis, ſiue Orientalis conſuetudinem.

Item ſi verè pœnitentes in Dei charitate deceſſerint, antequam dignis pœnitentiæ fructibus de commiſſis ſatisfecerint, & omiſſis, eorum animas pœnis purgatorij poſt mortem purgari: & vt à pœnis huiuſmodi releuentur, prodeſſe eis fidelium viuorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicet ſacrificia, orationes, & eleemoſynas, & alia pietatis officia, quæ à fidelibus pro alijs fidelibus fieri conſueuerunt ſecundum Eccleſiæ inſtituta. Illorumque animas, qui poſt Baptiſma ſuſceptum nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam, quæ poſt contractam peccati maculam, vel in ſuis corporibus, vel eiſdem exutæ corporibus, prout ſuperius dictum eſt, ſunt purgatæ, in cœlum mox recipi, & intueri clarè ipſum Deum Trinum, & vnum ſicuti eſt, meritorum tamen diuerſitate alium alio perfectius. Illorum autem animas, qui in actuali mortali peccato, vel ſolo

τῶν ἐν θανασίμῳ ἁμαρτίᾳ τῇ κατ' ἐνέργειαν, ἢ καὶ ἐν μόνῃ τῇ προπατορικῇ ἀποβιούντων, εὐθέως καταβαίνειν εἰς ᾅδην, τιμωρίαις ὅμως ἀνίσοις τιμωρηθησομένας.

Ἔτι τὴν ἁγίαν ἀποστολικὴν καθέδραν, καὶ τὸν ῥωμαϊκὸν ἀρχιερέα εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τὸ πρωτεῖον κατέχειν αὐτόν τε τὸν ῥωμαϊκὸν ἀρχιερέα διάδοχον εἶναι τοῦ μακαρίου πέτρου τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων, καὶ ἀληθῆ τοποτηρητὴν τοῦ χριστοῦ, καὶ πάσης τῆς ἐκκλησίας κεφαλὴν, καὶ πάντων τῶν χριστιανῶν πατέρα τε, καὶ διδάσκαλον ὑπάρχειν, καὶ αὐτῷ ἐν τῷ μακαρίῳ πέτρῳ τοῦ ποιμαίνειν, διεθύνειν, καὶ κυβερνᾷν τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν ὑπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πλήρη ἐξουσίαν παραδεδόσθαι, καθ' ὃν τρόπον, καὶ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς, κανόσιν διαλαμβάνεται.

Προσέτι ὁμολογῶ, καὶ προσδέχομαι τ' ἄλλα πάντα, ἅτινα ἐκ τῶν δογμάτων τῆς ἱερᾶς, καὶ οἰκουμενικῆς τριδεντίνης συνόδου, ἡ ἁγία, καὶ ἱερὰ ῥωμαϊκή, καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία πρὸς τοῖς ἐν τῷ ἐπάνω εἰρημένῳ συμβόλῳ κατεχομένοις, ὁμολογηθῆναι, καὶ ἀποδεχθῆναι προέθηκε, καὶ διώρισεν, ὡς ἕπεται.

Τὰς ἀποστολικὰς, καὶ ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις, καὶ τὰς λοιπὰς τῆς αὐτῆς, ἐκκλησίας διατηρήσεις, καὶ διαταγὰς ἰσχυρότατα ἀποδέχομαι, καὶ ἀσπάζομαι.

Ἔτι τὴν θείαν γραφὴν κατ' ἐκεῖνον τὸν νοῦν, ὃν ἐκράτησε, καὶ κρατεῖ ἡ ἁγία μήτηρ ἐκκλησία, ἧς τινός ἐστι διακρῖναι περὶ τῆς ἀληθινῆς ἐννοίας, καὶ ἑρμηνείας

τῶν

originali decedunt,mox in infernum deſcendere, pœnis tamen diſparibus puniendas.

Item Sanctam Apoſtolicam Sedem, & Romanum Pontificem in vniuerſum orbem tenere primatum, & ipſum Pontificem Romanum ſucceſſorem eſſe Beati Petri Principis Apoſtolorum, verum Chriſti Vicarium, totiuſque Eccleſiæ caput, & omnium Chriſtianorum patrem ac doctorem exiſtere; & ipſi in Beato Petro paſcendi, regendi, & gubernandi vniuerſalem Eccleſiam à Domino noſtro Ieſu Chriſto plenam poteſtatem traditam eſſe,quemadmodum etiam in actis Oecumenicorum Conciliorum, & in ſacris Canonibus continetur.

Inſuper profiteor ac recipio alia omnia, quæ ex decretis Sacræ Oecumenicæ generalis Synodi Tridentinæ, ſacroſancta Romana, & Apoſtolica Eccleſia etiam vltra contenta in ſupradicto fidei Symbolo, profitenda ac recipienda propoſuit atque præſcripſit, vt ſequitur.

Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes, & conſtitutiones firmiſſimè admitto, & amplector.

Item ſacram Scripturam iuxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione

τῶν θείων γραφῶν, ἀποδέχομαι, καὶ αὐτὴν οὐδέποτε εἰ μὴ κατὰ τὴν ὁμόθυμον συμφωνίαν τῶν πατέρων λήψομαί τε, καὶ ἑρμηνεύσω.

Καὶ πάλιν ὁμολογῶ ἑπτὰ εἶναι ὄντως, καὶ ἰδίως τὰ τοῦ καινοῦ νόμου μυστήρια τὰ ὑπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διατεταγμένα, καὶ εἰς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, κἂν ἐν πάντα καθεκάστοις ἀναγκαῖα, οἷον τὸ βάπτισμα, τὸ χρίσμα, τὴν εὐχαριστίαν, τὴν μετάνοιαν, τὴν ἐσχάτην χρίσιν, τὴν χειροτονίαν, καὶ τὸν γάμον, καὶ ταῦτα χάριν παρέχειν· τούτων δὲ τὸ βάπτισμα, τὸ χρίσμα, καὶ τὴν χειροτονίαν χωρὶς ἱεροσυλίας δευτερῶσαι οὐ θέμις.

Ἔτι τοὺς ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀποδεχθέντας, καὶ ἐπικυρωθέντας θεσμοὺς, ἐν τῇ πάντων τῶν προλεχθέντων μυστηρίων ἑορταστικῇ τελετῇ προσίεμαι, καὶ ἀποδέχομαι.

Ἅπαντα, καὶ καθέκαστα τὰ περὶ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, καὶ δικαιώσεως, ἐν τῇ ἱερᾷ, καὶ ἁγίᾳ τριδεντίνῃ συνόδῳ διορισθέντα, καὶ σαφηνισθέντα, δέχομαι, καὶ ἀσπάζομαι.

Ὁμοίως ὁμολογῶ ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ προσφέρεσθαι τῷ Θεῷ τὴν ἀληθινὴν, καὶ οἰκείαν, καὶ ἱλαστήριον θυσίαν ὑπὲρ ζώντων, καὶ νεκρῶν, καὶ ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ τῆς εὐχαριστίας μυστηρίῳ ὑπάρχειν ἀληθῶς, ὄντως, καὶ οὐσιωδῶς τὸ σῶμα, καὶ τὸ αἷμα μετὰ τῆς ψυχῆς, καὶ θειότητος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅλην μὲν τὴν τοῦ ἄρτου οὐσίαν εἰς τὸ σῶμα, ὅλην δὲ τὴν

τοῦ

ſacrarum ſcripturarum, admitto; nec eam vmquam niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque ſeptem eſſe verè, & propriè Sacramenta nouæ legis a Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre: & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinē, ſine ſacrilegio reiterari non poſſe.

Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus, in ſupradictorum omnium ſacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto.

Omnia, & ſingula, quę de peccato originali, & de iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio.

Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis, atque in ſanctiſſimo Euchariſtiæ ſacramento eſſe verè, realiter, & ſubſtantialiter Corpus, & ſanguinem, vnà cum anima, & diuinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus,

τοῦ οἴνου οὐσίαν εἰς τὸ αἷμα μετάλλεσθαι, ἣν μεταβολὴν ἡ καθολικὴ ἐκκλησία μετουσίωσιν ὀνομάζει.

Καὶ πάλιν ὁμολογῶ ἐπὶ θατέρῳ μόνον εἴδει ὅλον, καὶ τέλειον τὸν Χριστὸν, καὶ τὸ ἀληθινὸν μυστήριον λαμβάνεσθαι.

Βεβαίως κρατῶ τὸ πῦρ τὸ καθαρτήριον ὑπάρχειν, καὶ τὰς ψυχὰς τὰς ἐν αὐτῷ, κατεχομένας ταῖς τῶν πιστῶν ἐπικουρίαις ὠφελεῖσθαι, καὶ ὁμοίως τοὺς ἁγίους μετὰ τοῦ χριστοῦ βασιλεύοντας, τιμ τέους τε, καὶ ἐπικλητέους, αὐτούς τε ὑπὲρ ἡμῶν εὐχὰς τῷ Θεῷ προσφέρειν. τά τε αὐτῶν λείψανα, τιμῆς ἄξια.

Ἰσχυρότατα διισχυρίζομαι χρῆναι τὰς τοῦ χριστοῦ καὶ τῆς ἀειπαρθένου, Θεοτόκου, καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων εἰκόνας ἔχειν, καὶ κατέχειν, καὶ ταύταις τὴν προσήκουσαν τιμὴν, καὶ θεραπείαν ἀπονέμειν.

Τὴν τῶν ἀφέσεων ἁμαρτιῶν, ἰνδουλγεντιῶν λεγομένων, ἐξουσίαν, ἀπὸ τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ ἀφεθῆναι, καὶ τὴν αὐτῶν χρῆσιν τῷ χριστιανῷ λαῷ σωτηριωτάτην εἶναι καταφημι,

Τὴν ἁγίαν καθολικὴν, καὶ ἀποστολικὴν ῥωμαϊκὴν ἐκκλησίαν, πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν μητέρα, καὶ διδάσκαλον ἐπιγινώσκω, καὶ τῷ ῥωμαϊκῷ ἄκρῳ ἀρχιερεῖ, τῷ τοῦ ἁγίου πέτρου τῶν ἀποστόλων κορυφαίου διαδόχῳ, καὶ τοῦ χριστοῦ τοποτηρητῇ, ἀληθινὴν ὑπακοὴν ὑπισχνοῦμαι, καὶ ὄμνυμι.

Ὁμοίως, καὶ τ' ἄλλα πάντα τὰ ἀπὸ τῶν Θείων κανόνων, καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων, καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς

ἱερᾶς

Digitized by Google

& totius ſubſtãtiæ vini in sãguinẽ, quã cõuerſionẽ Catholica Eccleſia trãſubſtãtiationẽ appellat.

Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie, totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramẽtum ſumi.

Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſq; ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari. Similiter, & Sanctos vnà cum Chriſto regnantes, venerandos, atque inuocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas.

Firmiſſimè aſſero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum ſanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendã.

Indulgentiarum etiam poteſtatem, à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe affirmo.

Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtram agnoſco; Romanoque Pontificici, Beati Petri Apoſtolorum principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo, ac iuro.

Cætera item omnia à ſacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs, ac præcipuè a Sacroſan-

ſequatur.

Latina vxor non ſequatur ritum mariti Græci.

Græca vero vxor ritum mariti Latini ſequi poteſt.

Quod ſi id fieri non poſſit, quiſque coniugum in ſuo ritu, Catholico tamen, manere permittatur.

Proles ſequatur patris ritum, niſi præualuerit mater Latina. Presbyter Gręcus coniugatus ante ſacrum Sacrificium, ſeu ſanctam Miſſam celebrandam vel per hebdomadam, vel per triduum abſtineat ab vxore.

CIRCA ALIA DOGMATA.

GRæci credere tenentur, etiam à Filio Spiritum ſãctum procedere, ſed non tenentur id pronunciare, niſi ſubeſſet ſcandalum, præſertim ſi degant inter Latinos, aut neceſſitas poſtularet confitẽdi fidem Catholicam, quia tunc oportet etiam pronunciare.

21 Numquam monachis Græcis, ſeu Calogeris animarum cura committatur, niſi ex neceſſitate, vel alia iuſta cauſa.

Presbyteri ſęculares Græci abiurato ſchiſmate, & erroribus, atque in fide Catholica bene inſtructi, in Parochialibus ſeu curatis Eccleſijs Grę-

corum

corum inſtituti poſſunt.

Tolerandus eſt apud Græcos vſus carnium die Sabbati, vt ſine ſcandalo fieri poteſt, in locis tamen ipſorum, & inter eos tantum.

Item tolerandum eſt, vt ad ieiunium eodem die Sabbati in Quadrageſima,excepto vno Sabbato ſancto, ex antiqua traditione non teneantur, ſed dumtaxat ad abſtinentiam.

In ieiuniis biduanis, vel triduanis, vel alijs à Diœceſanis,vel in Iubilæis à Summo Romano Pontifice indictis, dies Sabbati in eis comprehenſus, vel præſcriptus in alium diem pro plebibus Græcis ab ipſis Diœceſanis, Apoſtolica authoritate Sanctiſſimi D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papæ viij. permittitur cõmutari.

Si ipſi Græci ad obſeruationem ieiuniorum, & vigiliarũ Latinæ Eccleſiæ induci poſſent, optimum eſſet, ſed non cogantur, cum ipſi qualibet hebdomada, & feria quarta, & ſexta ieiunẽt.

Græci exiſtentes inter Latinos, dies feſtos de præcepto eiuſdem Latinæ Eccleſiæ ſeruare teneantur.

Digitized by Google

ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΙΣΤΕΩΣ

ὑπὸ τῶν γραικῶν ποιηθησομένη, προστάγματι τοῦ ἁγιωτάτου κυρίου ἡμῶν κυρίου Γρηγορίου Πάπα ιγ΄. ἐκδοθεῖσα.

22. Ἐγὼ . . . . κραταιᾷ πίστει πιστεύω τε, καὶ ὁμολογῶ ἅπαντα, καὶ καθέκαστα τὰ περιεχόμενα ἐν τῷ συμβόλῳ τῆς πίστεως, ᾧ ἡ ἁγία ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία χρῆται· ἤτοι.

Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν πατέρα παντοκράτορα ποιητὴν οὐρανοῦ, καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων, καὶ ἀοράτων, καὶ εἰς ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, Θεὸν ἐκ Θεοῦ, φῶς ἐκ φωτὸς, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου, καὶ Μαρίας τῆς παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα, σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου πιλάτου, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα, καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφὰς, καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς, καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιοῦν, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ ἐκπορευόμενον. τὸ σὺν πατρὶ, καὶ υἱῷ συμπροσκυνούμενον, καὶ συνδοξαζόμενον. τὸ λαλῆσαν

διὰ

PROFESSIO ORTHODOXÆ FIDEI A GRAECIS FACIENDA.

Iuſſu Sanctiſſimi Domini Noſtri Domini Greg. Papæ XIII. edita.

EGo firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet.

Credo in vnum Deum patrem omnipotentẽ, factorem cœli, & terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum, Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto ex Maria virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas. Et aſcendit in cœlum: ſedet ad dexteram Patris. Et iterum vẽturus eſt cum gloria iudicare viuos, & mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctũ Dominũ, & viuificãtẽ: qui ex Patre, Filioq; procedit. Qui cũ Patre, & Filio ſimul adoratur, & cõglorificatur: qui locutus eſt per Prophetas. Et vnam

διὰ τῶν προφητῶν εἰς μίαν ἁγίαν καθολικὴν, καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν. ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν, καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ἀμήν.

Ἔτι πιστεύω, καὶ ἀποδέχομαι, καὶ ὁμολογῶ πάντα τὰ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς οἰκουμενικῆς ἐν φλωρεντίᾳ συνόδῳ περὶ τῆς δυτικῆς τε, καὶ ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἑνώσεως ὁρισθέντα τε, καὶ δηλωθέντα, ἤγουν, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ ἀϊδίως ἐστὶ, καὶ τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν, καὶ τὸ ὑπαρκτικὸν αὐτοῦ εἶναι ἔχει ἐκ τοῦ πατρὸς ἅμα, καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἀϊδίως, ὡς ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς, καὶ μοναδικῆς προβολῆς ἐκπορεύεται, ἐπειδήπερ οἱ ἅγιοι διδάσκαλοι, καὶ πατέρες, ἐκ τοῦ πατρὸς διὰ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεσθαι λέγουσιν, εἰς ταύτην φέρει τὴν ἔννοιαν. ὥστε διὰ τούτου δηλοῦσθαι, καὶ τὸν υἱὸν εἶναι κατὰ μὲν τοὺς γραικοὺς αἰτίαν, κατὰ δὲ τοὺς λατίνους ἀρχὴν τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ὑπάρξεως, ὥσπερ, καὶ τὸν πατέρα, καὶ ἐπεὶ πάντα ὅσα ἐστὶ τοῦ πατρὸς αὐτὸς ὁ πατὴρ τῷ μονογενεῖ αὐτοῦ υἱῷ ἐν τῷ γεννᾷν δέδωκε, πλὴν τοῦ εἶναι πατέρα, τοῦτο αὐτὸ ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύεται, αὐτὸς ὁ υἱὸς παρὰ τοῦ πατρὸς ἀϊδίως ἔχοι, ἀφ' οὗ ἀϊδίως, καὶ γεγέννηται, καὶ τὴν τῶν ῥημάτων ἐκείνων ἀνάπτυξιν τὴν, ἐκ τοῦ υἱοῦ, χάριν τοῦ τὴν ἀλήθειαν σαφηνισθῆναι, καὶ ἀνάγκης τότε ἐπικειμένης,

θεμιτῶς

ſanctam Catholicam,& ApoſtolicamEccleſiam. Confiteor vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorũ. Et vitam venturi ſæculi. Amen.

Credo etiam, ſuſcipio, atque profiteor ea omnia, quæ ſacra œcumenica Synodus Florentina ſuper vnione Occidentalis, & Orientalis Eccleſiæ definiuit & declarauit, videlicet; quòd Spiritus Sanctus à Patre, & Filio æternaliter eſt; & eſſentiam ſuam, ſuumque eſſe ſubſiſtens habet ex Patre ſimul, & Filio; & ex vtroque æternaliter, tamquam ab vno principio, & vnica ſpiratione procedit. Cum id quod Sancti Doctores, & Patres dicunt, ex Patre per Filium procedere Spiritum Sanctum, ad hanc intelligentiam tendat; vt per hoc ſignificetur, Filium quoque eſſe ſecundum Græcos quidem cauſam, ſecundum Latinos verò principium ſubſiſtentiæ Spiritus ſancti ſicut & Patrem. Cumque omnia, quæ Patris ſunt, ipſePater vnigenito Filio ſuo gignendo dederit, præter, eſſe Patrem; hoc ipſum quod Spiritus Sanctus procedit ex Filio, ipſe Filius à Patre æternaliter habet, à quo æternaliter etiam genitus eſt. Illamque verborum illorum (Filioque) explicationem, veritatis declarandæ gratia, & imminẽte tunc neceſſi-

θεμιτῶς τε καὶ εὐλόγως ἐν τῷ συμβέ τῳ προστεθῆναι.

Ἔτι ἐν ἀζύμῳ ἢ ἐνζύμῳ ἄρτῳ σιτίνῳ τὸ τοῦ χριστοῦ σῶμα τελεῖσθαι ἀληθῶς. τούς τε ἱερεῖς ἐν θατέρω αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ κυρίου τελεῖν ὀφείλειν, ἕκαστον δηλονότι κατὰ τὴν τῆς ἰδίας ἐκκλησίας, εἴτε δυτικῆς, εἴτε ἀνατολικῆς συνήθειαν.

Ἔτι ἐὰν οἱ ἀληθῶς μετανοήσαντες ἀποθάνωσιν ἐν τῇ τοῦ θεοῦ ἀγάπῃ, πρὶν τοῖς ἀξίοις τῆς μετανοίας καρποῖς ἱκανοποιῆσαι περὶ τῶν ἡμαρτημένων ὁμοῦ, καὶ ἠμελημένων, τὰς τούτων ψυχὰς καθαρτικαῖς τιμωρίαις καθαίρεσθαι μετὰ θάνατον. ὥστε δὲ ἀποκουφίζεσθαι αὐτὰς τῶν τοιούτων τιμωριῶν, λυσιτελεῖν αὐταῖς τὰς τῶν ζώντων πιστῶν ἐπικουρίας, δηλονότι τὰς ἱερὰς θυσίας, καὶ εὐχὰς, καὶ ἐλεημοσύνας, καὶ τ' ἄλλα τῆς εὐσεβείας ἔργα, ἅτινα παρὰ τῶν πιστῶν ὑπὲρ ἄλλων πιστῶν εἴθισται γίνεσθαι κατὰ τὰ τῆς ἐκκλησίας διατάγματα. ἐκείνων δὲ τὰς ψυχὰς οἵτινες μετὰ τὸ βαπτισθῆναι οὐδεμιᾷ ὅλως τῆς ἁμαρτίας κηλῖδι ὑπέπεσον, καὶ ἔτι τὰς μετὰ τὸ ἐφελκύσασθαι τὴν τῆς ἁμαρτίας κηλῖδα, εἴτε ἐν τοῖς αὐτῶν σώμασιν, εἴτε μετὰ τὸ τὰ σώματα ἀποδύσασθαι, ὡς προείρηται, καθαρθείσας, εἰς οὐρανὸν εὐθὺς προσλαμβάνεσθαι, καὶ καθαρῶς θεωρεῖν αὐτὸν τὸν ἕνα, καὶ τρισυπόστατον Θεὸν καθώς ἐστιν. ἕτερον μέν τοι ἑτέρου τελεώτερον κατὰ τὴν τῶν βεβιωμένων ἀξίαν. τὰς δὲ ψυχὰς

τῶν

Digitized by Google

tate, licitè ac rationabiliter Symbolo fuiſſe appoſitam.

Item in azymo ſiue fermentato pane triticeo corpus Chriſti veraciter confici: Sacerdoteſque in altero ipſorum Domini corpus cõficere debere vnumquemque ſcilicet iuxta ſuæ Eccleſiæ, ſiue Occidentalis, ſiue Orientalis conſuetudinem.

Item ſi verè pœnitentes in Dei charitate deceſſerint, antequam dignis pœnitentiæ fructibus de commiſſis ſatisfecerint, & omiſſis, eorum animas pœnis purgatorij poſt mortem purgari: & vt à pœnis huiuſmodi releuentur, prodeſſe eis fidelium viuorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicet ſacrificia, orationes, & eleemoſynas; & alia pietatis officia, quæ à fidelibus pro alijs fidelibus fieri conſueuerunt ſecundum Eccleſiæ inſtituta. Illorumque animas, qui poſt Baptiſma ſuſceptum nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam, quæ poſt contractam peccati maculam, vel in ſuis corporibus, vel eiſdem exutæ corporibus, prout ſuperius dictum eſt, ſunt purgatæ, in cœlum mox recipi, & intueri clarè ipſum Deum Trinum, & vnum ſicuti eſt; meritorum tamen diuerſitate alium alio perfectius. Illorum autem animas, qui in actuali mortali peccato, vel ſolo

originali decedunt,mox in infernum deſcendere, pœnis tamen diſparibus puniendas.

Item Sanctam Apoſtolicam Sedem, & Romanum Pontificem in vniuerſum orbem tenere primatum, & ipſum Pontificem Romanum ſucceſſorem eſſe Beati Petri Principis Apoſtolorum, verum Chriſti Vicarium, totiuſque Eccleſiæ caput, & omnium Chriſtianorum patrem ac doctorem exiſtere; & ipſi in Beato Petro paſcendi, regendi, & gubernandi vniuerſalem Eccleſiam à Domino noſtro Ieſu Chriſto plenam poteſtatem traditam eſſe,quemadmodum etiam in actis Oecumenicorum Conciliorum, & in ſacris Canonibus continetur.

Inſuper profiteor ac recipio alia omnia, quæ ex decretis Sacræ Oecumenicæ generalis Synodi Tridentinæ, ſacroſancta Romana, & Apoſtolica Eccleſia etiam vltra contenta in ſupradicto fidei Symbolo, profitenda ac recipienda propoſuit atque præſcripſit, vt ſequitur.

Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes, & conſtitutiones firmiſſimè admitto, & amplector.

Item ſacram Scripturam iuxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione

F ſa-

τῶν θείων γραφῶν, ἀποδέχομαι, καὶ αὐτὴν οὐδέποτε εἰ μὴ κατὰ τὴν ὁμόθυμον συμφωνίαν τῶν πατέρων λήψομαί τε, καὶ ἑρμηνεύσω.

Καὶ πάλιν ὁμολογῶ ἑπτὰ εἶναι ὄντως, καὶ ἰδίως τὰ τῆς καινοῦ νόμου μυστήρια τὰ ὑπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διατεταγμένα, καὶ εἰς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, κᾂν οὐ πάντα καθεκάστοις ἀναγκαῖα, ἤγουν τὸ βάπτισμα, τὸ χρίσμα, τὴν εὐχαριστίαν, τὴν μετάνοιαν, τὴν ἐσχάτην χρίσιν, τὴν χειροτονίαν, καὶ τὸν γάμον, καὶ ταῦτα χάριν παρέχειν· τούτων δὲ τὸ βάπτισμα, τὸ χρίσμα, καὶ τὴν χειροτονίαν χωρὶς ἱεροσυλίας δευτερῶσαι οὐ θέμις.

Ἔτι τοὺς ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀποδεχθέντας, καὶ ἐπικυρωθέντας θεσμοὺς, ἐν τῇ πάντων τῶν προλεχθέντων μυστηρίων ἑορταστικῇ τελετῇ προσίεμαι, καὶ ἀποδέχομαι.

Ἅπαντα, καὶ καθέκαστα τὰ περὶ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, καὶ δικαιώσεως, ἐν τῇ ἱερᾷ, καὶ ἁγίᾳ τριδεντίνῃ συνόδῳ διορισθέντα, καὶ σαφηνισθέντα, δέχομαι, καὶ ἀσπάζομαι.

Ὁμοίως ὁμολογῶ ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ προσφέρεσθαι τῷ Θεῷ τὴν ἀληθινὴν, καὶ οἰκείαν, καὶ ἱλαστήριον θυσίαν ὑπὲρ ζώντων, καὶ νεκρῶν, καὶ ἐν τῷ ἁγιωτάτῳ τῆς εὐχαριστίας μυστηρίῳ ὑπάρχειν ἀληθῶς, ὄντως, καὶ οὐσιωδῶς τὸ σῶμα, καὶ τὸ αἷμα μετὰ τῆς ψυχῆς, καὶ Θεότητος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅλην μὲν τὴν τοῦ ἄρτου οὐσίαν εἰς τὸ σῶμα, ὅλην δὲ τὴν

τοῦ.

ſacrarum ſcripturarum, admitto; nec eam vmquam niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque ſeptem eſſe verè, & propriè Sacramenta nouæ legis a Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre: & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinẽ, ſine ſacrilegio reiterari non poſſe.

Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus, in ſupradictorum omnium ſacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto.

Omnia, & ſingula, quę de peccato originali, & de iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio.

Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis, atque in ſanctiſſimo Euchariſtiæ ſacramento eſſe verè, realiter, & ſubſtantialiter Corpus, & ſanguinem, vna cum anima, & diuinitate Domini noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus,

τοῦ οἴνου οὐσίαν εἰς τὸ αἷμα μετάλλεσθαι, ἣν μεταβολὴν ἡ καθολικὴ ἐκκλησία μετουσίωσιν ὀνομάζει.

Καὶ πάλιν ὁμολογῶ ἐπὶ θατέρῳ μόνον εἴδει ὅλον, καὶ τέλειον τὸν χριστὸν, καὶ τὸ ἀληθινὸν μυστήριον λαμβάνεσθαι.

Βεβαίως κρατῶ τὸ πῦρ τὸ καθαρτήριον ὑπάρχειν, καὶ τὰς ψυχὰς τὰς ἐν αὐτῷ, κατεχομένας ταῖς τῶν πιστῶν ἐπικουρίαις ὠφελεῖσθαι, καὶ ὁμοίως τοὺς ἁγίους μετὰ τοῦ χριστοῦ βασιλεύοντας, τιμ τέους τε, καὶ ἐπικλητέους, αὐτούς τε ὑπὲρ ἡμῶν εὐχὰς τῷ θεῷ προσφέρειν. τά τε αὐτῶν λείψανα, τιμῆς ἄξια.

Ἰσχυρότατα διισχυρίζομαι χρῆναι τὰς τοῦ χριστοῦ καὶ τῆς ἀειπαρθένου, Θεοτόκου, καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων εἰκόνας ἔχειν, καὶ κατέχειν, καὶ ταύταις τὴν προσήκουσαν τιμὴν, καὶ θεραπείαν ἀπονέμειν.

Τὴν τῶν ἀφέσεων ἁμαρτιῶν, ἰνδουλγεντιῶν λεγομένων, ἐξουσίαν, ἀπὸ τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ ἀφεθῆναι, καὶ τὴν αὐτῶν χρῆσιν τῷ χριστιανῷ λαῷ σωτηριωτάτην εἶναι κατάφημι.

Τὴν ἁγίαν καθολικὴν, καὶ ἀποστολικὴν ῥωμαϊκὴν ἐκκλησίαν, πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν μητέρα, καὶ διδάσκαλον ἐπιγινώσκω, καὶ τῷ ῥωμαϊκῷ ἄκρῳ ἀρχιερεῖ, τῷ τοῦ ἁγίου πέτρου τῶν ἀποστόλων κορυφαίου διαδόχῳ, καὶ τοῦ χριστοῦ τοποτηρητῇ, ἀληθινὴν ὑπακοὴν ὑπισχνοῦμαι, καὶ ὄμνυμι.

Ὁμοίως, καὶ τ' ἄλλα πάντα τὰ ἀπὸ τῶν Θείων κανόνων, καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων, καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς

ἱερᾶς

& totius ſubſtãtiæ vini in sãguinẽ,quã côuerſionẽ Catholica Eccleſia trãſubſtãtiationẽ appellat.

Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie, totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramẽtum ſumi.

Conſtanter teneo Purgatorium eſſe,animaſq; ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari. Similiter, & Sanctos vnà cum Chriſto regnantes, venerandos, atque inuocandos eſſe,eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas.

Firmiſſimè aſſero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum ſanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendã.

Indulgentiarum etiam poteſtatem, à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe affirmo.

Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtram agnoſco; Romanoque Pontificici, Beati Petri Apoſtolorum principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo, ac iuro.

Cætera item omnia à ſacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs, ac præcipuè a Sacroſan-

ἱερᾶς, καὶ ἁγίας τριδεντίνης συνόδου παραδοθέντα, διορισθέντα, καὶ διασαφηνισθέντα, ἀναμφιβόλως ἀποδέχομαι, καὶ ὁμολογῶ, καὶ ὁμοῦ τὰ ἐναντία πάντα, καὶ τὰς αἱρέσεις ἁσδηποτοῦν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας καταδικασθείσας, καὶ ἀποβληθείσας, καὶ ἀναθεματισθείσας, κἀγὼ ὁμοίως καταδικάζω, ἀποβάλλω, καὶ ἀναθεματίζω.

Ταύτην τὴν ἀληθινὴν καθολικὴν πίστιν, ἧς ἔξωθεν οὐδεὶς σώζεσθαι δύναται, ἣν ἐν τῷ παρόντι ἑκουσίως ὁμολογῶ, καὶ ἀληθῶς κρατῶ, τὴν αὐτὴν τέλειον, καὶ ἀμώμητον ἕως τῆς ὑστάτης τοῦ βίου ἀναπνοῆς, βεβαιότατα, Θεοῦ συνεργοῦντος, κατέχειν, καὶ ὁμολογεῖν, καὶ ὑπὸ τῶν ἐμοὶ ὑποταγέντων, ἢ ἐκείνων ὧν ἐν τῷ ἔργῳ μου ἐπιμελεῖσθαί με δεήσει, κρατεῖσθαι, διδάσκεσθαι, καὶ κηρύττεσθαι, ὅσον ἐπ' ἐμοὶ, σπουδάσειν ἐγὼ ὁ αὐτὸς

ἐπαγγέλλομαι, εὔχομαι, καὶ ἐπόμνυμι· οὕτως ἔσωμοι ὁ Θεὸς βοηθὸς, καὶ ταῦτα τὰ ἅγια τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλια.

croſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor, ſimulque contraria omnia, atque hęreſes quaſcunque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo.

Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integrã, & inuiolatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum, conſtantiſſimè, Deo adiuuante, retinere, & cõfiteri, atque à meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum, Ego idem

Spondeo, Voueo, ac iuro: Sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

DE

Digitized by Google

DE SACRAMENTIS PARS SECVNDA.

NON per ſolam fidem, homines à Deo gratiã iuſtificationis adipiſci, ſed ſacramẽta etiã, licet non oĩa ſingulis, ad ſalutẽ eſſe neceſſaria ex ſacrarũ ſcripturarum doctrina, ex Apoſtolicis traditionibus, atque aliorũ Conciliorum, & Patrum conſenſu Synodus Tridentina ſtatuit, ac decreuit. Itaque conſentaneũ eſt poſt tractationem de fide, de ſanctiſſimis Eccleſiæ ſacramentis agere: quamuis enim iuſtus ex fide viuat, fides tamen ſine operibus mortua, & otioſa eſſe veriſſimè dicitur.

Trident. ſeſſ. 7. de ſacram. can. 4.

Ad Roman. 1. 17. Iacob. 2. 20.

Qua propter dilectiſſimus Dei Vnigenitus iuſtifi-

ſtificationis noſtræ cauſſam inſtrumentalem ſacramenta eſſe voluit per quæ omnis vera iuſtitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel amiſſa reparatur: quoniam autem Baptiſmus eſt ſacramentum fidei, per quem ad vitam datur ingreſſus, & prima ſtola accipitur, quam renati perferant ante tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti, præter ea quæ tradit ſancta Synodus circa rectam tum illius, tum cæterorum ſacramentorum adminiſtrationem, hæc etiam ſtatuenda cenſuimus. *Gloſ. cap. nihil eſt de conſec. d. 4.*

Et quidem generaliter neminem decet ad ſacras vllas functiones niſi rectè, & ſcitè accedere; quare Sacerdotem nullum ad ſacroſancta ſacramenta fidelibus populis miniſtranda, præſenti conſtitutione ſtatuimus admitti vmquam poſſe, niſi præuio examine fuerit ab Archiepiſcopo approbatus, eamque facultatem litteris conſignatã exhibuerit; ſecus ipſe Sacerdos Ordinum exſecutione ſit ſuſpenſus, & qui illum admiſerit, Archiepiſcopi arbitrio punietur.

DE BAPTISMO.

Cap. I.

BAPTISMVS ſacramentum nouæ legis à Chriſto Saluatore ante ipſius paſſionem inſtitutum in animarum regenerationem, & lauacrum, ad ſa-

Digitized by Google

Ioan. 3. 5. lutem neceſſarius eſt, vt veritas teſtatur Ioan. 3. dicens, niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.

Quò autem maior, & vberior eſt huius ſacramenti effectus, eò diligentius cum maxima animi pietate, ac veneratione miniſtrandum erit.

Ac primo quidem Aqua, quæ huius ſacramẽti materia eſt, pura, naturalis, & elementaris eſſe debet nulli admixta liquori, & quæ alterius aquæ artificialis admiſtionem non habeat: ſit autem Sabbato ſancto, vel Sabbato ante feſtum Pentecoſtes conſecrata, infra annum ſi opus fuerit, renouanda, quæ aſſeruetur in fonte baptiſmali marmoreo, loco idoneo poſito, ac decoro tegumento cooperto, & quidem in eam formam extructo, vt ne aqua ex Infantis capite in fontem defluat. Quod ſi id alicui Parochiæ incommodũ fuerit, curandum omnino, vt in aliquo vaſe adhuc vſum parato recipiatur, & in ſacrarium effundatur, quòd propè fontem conſtituendum eſt. *Ritual. Pauli V.*

Forma huius ſacramenti ſunt illa verba, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, quæ debent diſtinctè, & clarè pronunciari.

Legitimus Miniſter eſt Parochus ipſe, vel alius Sacerdos, cui ille, aut Archiepiſcopus nomina-

minatim eam facultatem conceſſerit; at in Baptiſmo neceſſitatis erit quilibet, dummodo Sacerdos Diacono, Diaconus Subdiacono præferatur, & hic Clerico, Clericus laico, vir feminæ, niſi pudoris gratia magis deceret eſſe feminam, quã marem, quando nimirum proles non eſt edita.

Porrò Sacerdos in Eccleſia baptizans, facie verſa ad ſanctiſſimũ Sacramẽtum id præſtabit.

Obſtetrices non admittantur, niſi quæ examine præmiſſo facultatem ſcriptam obtinuerint, ac baptizandi formam optimè calleant; eaque facultas nullatenus concedatur, quin prius iureiurando ſe obſtrinxerint gratis ſe inopes mulierculas in partu adiuturas.

Ritus verò, & ceremoniæ non adhibeantur, niſi quæ iubentur in Rituali Romano edito iuſſu ſanctiſſimi D. N. Pauli Papæ V. tam circa Paruulos, quam circa Adultos.

Natum infantem, ij quorum ea eſt cura, ante nonum diem ad Eccleſiam deferant baptizandũ (niſi neceſſitas id in priuatis ædibus fieri aliquãdo cogat) quod ſi neglexerint excommunicationis gladio feriantur: atque in hoc caſu baptiſmus in libro Baptizatorum à Parocho deſcribatur, notato Patrini nomine, tum eius, qui domi ante baptiſmum, tum eius, qui in Eccleſia ad Catechiſmum, exorciſmumque adhibitus eſt. Et

quidem ſi Infans ſuperuixerit, vt ſolennes bap-tiſmi ritus & ceremoniæ adhibeantur, infra nonum etiam diem, vel quàm primùm per valetudinem licuerit, in Eccleſia ſiſtatur, quod ſi de eius baptiſmo dubitetur, ſub conditione baptizetur.

Domi igitur numquam miniſtrabitur abſq; Archiepiſcopi diſpenſatione, cuius conſequendæ ſpe prorſus careant, niſi ob iuſtam, & neceſſariam cauſam.

3 Plures duobus ſuſceptores nô ſinat Parochus adhiberi, virum, & mulierem, qui de cognatione edoceantur, ac ſciant ſe teneri, eos quos ſuſcipiunt fidei rudimentis informare, ad quod officij genus nec decet non confirmatos adhiberi, & Monachis, ac Regularibus interdicitur.

Tridentin. ſeſſ. 24 ca. 2 de refor.

Antequam baptizet, diligenter inquirat, num fuerint per obſtetricem conuenienti forma baptizati, quæ ſi in pede, vel manu, vel alia corporis parte, per quam ſexus differentia non dignoſcatur, ob partus difficultatem baptiſmum confecerit, iterum in Eccleſia Parochus ſub conditione baptizet. Parentes autem curent, ne per annum cum Nutricibus cubent, ob periculum ſuffocationis euitandum.

In ipſo baptiſmi miniſterio Infidelem quempiam adeſſe Parochus non patiatur, nec ethnico-

rum

rum nomina imponat, aut ea quæ turpia, & ridicula ſunt, ſed Sanctorum, ac Beatorum, quos imitari, ac deprecari potiſſimum ſtudeant.

Linteola, quibus baptizati caput abſtergitur, vel benè purgata in ſacrum vſum conuertătur, vel certè comburantur, laicis nullo modo tradátur; à quibus caueat Parochus, ne ſacrum chriſma attingatur. Sacra olea in vaſis argenteis ſeiunctim aſſeruentur, vetera comburantur, noua non aliunde, quàm a Matrici Eccleſia petantur.

Infans expoſitus, licet affixum ſcriptum ſecũ habeat, niſi re perquiſita omnis dubitatio tollatur, ea formula baptizetur, quæ in baptiſmo ſub conditione adhiberi ſolet.

Si verò fuerint plures baptizandi, ſiue maſculi, ſiue feminæ, aut certè monſtrum, quod humanam ſpeciem non præſeferat, ea omnia prorſus obſeruentur, quæ à Rituali Romano de Sacramento baptiſmi ritè adminiſtrando præcipiuntur.

Parochus baptizatorum nomina, Parentum, ac ſuſceptorum; diem item, & annum, certum in librum referat, ac diligentĕr cuſtodiat. Meminerit autem præcipue verborum Chriſti Domini Matthei 10. 8. gratis accepiſtis, gratis date, quã ob rem abuſus, qui in aliquibus locis Diœceſis irrepſit, vt pro adminiſtratione huius Sacra-

conſeruat, fouet, & vſque ad vltimam perfectionem hoc admirabili cibo perducit: diſceſſurus enim ex hoc mundo ad Patrem Sacramentum hoc inſtituit ad alimentum, & refectionem ſpiritualem animarum; Quapropter piè, & religioſè inductum eſt, vt illud in Eccleſijs ſingulari veneratione aſſeruetur, vbi & à fidelibus colatur, & inde etiam ad infirmos deferatur.

Luc. 22. 17.

Trid. ſeſſ. 13. c. 6.

Aſſeruetur itaque in Eccleſia decenter, in tabernaculo ligneo, vel marmoreo, aut quauis alia nobiliori materia, quod ſit conopæo decenti deforis contectum, intrinſecus panno ſerico albo, vel aurato vndique circumueſtitum, claue præterea obſeratum, atque ita aptatum, vt inde ſacra vaſa commodè depromi poſſint, neque ob id ſuper altare aſcendere opus ſit. Vacuum præterea ſit à reliquijs, & vaſculis ſanctorum oleorũ, & ab alio quocumque vaſe inani.

Parochiales Eccleſiæ habeant pyxides duas, alteram ad ſacram communionem Populo miniſtrandam, alteram verò ad infirmos cum ſanctiſſima Euchariſtia deferendam. Particulæ octauo quoque die renouentur, ex hoſtijs quantum fieri poteſt recens confectis, quinque ſaltem conſecratæ perpetuo ſint aſſeruatæ.

Nullo autem modo deſit lampas vna, vel plures, quæ diu, noctuque continuo colluceat.

Porrò

6 Porrò ſacra Euchariſtia adminiſtrari debet in Eccleſia ſumma cum reuerentia, intra Miſſæ ſacrificium, poſtquàm Sacerdos ſanguinem ſumpſerit, & antequam ſe purificet, niſi aliud occaſio tulerit. Diaconis quidem, & Clericis ad altare, laicis loco ab altari, & Choro, aliquanto remotiori.

In Oratorijs autem ædium priuatarum, in quibus Sanctæ Sedis Apoſtolicæ permiſſu celebratur, nemini vnquam Sacra communio miniſtretur, niſi facultate ab Archiepiſcopo petita, & ob iuſtam, & neceſſariam cauſam obtenta. *Infra p. 3. cap, 3.*

Quod ſi miniſtrari contigerit Miſſa abſoluta, id fiat à Sacerdote adhuc planeta induto; extra Miſſam verò cum ſuperpelliceo ac ſtola, coloris officio illius diei conuenientis, linteo ante ſuſcepturos ſacram ſynaxim extenſo, ardentibus in Altari ſaltem duobus cereis, adhibito vaſculo cum aqua, & vino ad purificandum vitreo, aut alio quouis, quod nec ſit conſecratum, nec ad formam ſacri Calicis extructum.

Nulla autem particula, vel fragmentum aſſeruetur, aut relinquatur in Eccleſijs, quæ non ſunt Parochiales, Collegiatæ, aut Conuentuales.

Probet igitur ſeipſum Homo, cum ad communicandum accedit, ne iudicium ſibi manducet, & bibat non dijudicans corpus Domini, *1. Corinth. 11. 28.*

conſeruat, fouet, & vſque ad vltimam perfectionem hoc admirabili cibo perducit: diſceſſurus enim ex hoc mundo ad Patrem Sacramentum hoc inſtituit ad alimentum, & refectionem ſpiritualem animarum; Qua propter piè, & religiosè inductum eſt, vt illud in Eccleſijs ſingulari veneratione aſſeruetur, vbi & à fidelibus colatur, & inde etiam ad infirmos deferatur.

Luc. 22. 17.

Trid.ſeſſ. 13.c.6.

Aſſeruetur itaque in Eccleſia decenter, in tabernaculo ligneo, vel marmoreo, aut quauis alia nobiliori materia, quod ſit conopæo decenti deforis contectum, intrinſecus panno ſerico albo, vel aurato vndique circumueſtitum, claue præterea obſeratum, atque ita aptatum, vt inde ſacra vaſa commodè depromi poſſint, neque ob id ſuper altare aſcendere opus ſit. Vacuum præterea ſit à reliquijs, & vaſculis ſanctorum oleorũ, & ab alio quocumque vaſe inani.

Parochiales Eccleſiæ habeant pyxides duas, alteram ad ſacram communionem Populo miniſtrandam, alteram verò ad infirmos cum ſanctiſſima Euchariſtia deferendam. Particulæ octauo quoque die renouentur, ex hoſtijs quantum fieri poteſt recens confectis, quinque ſaltem conſecratæ perpetuo ſint aſſeruatæ.

Nullo autem modo deſit lampas vna, vel plures, quæ diu, noctuque continuo colluceat.

Porrò

Porrò ſacra Euchariſtia adminiſtrari debet in Eccleſia ſumma cum reuerentia, intra Miſſæ ſacrificium, poſtquàm Sacerdos ſanguinem ſumpſerit, & antequam ſe purificet, niſi aliud occaſio tulerit. Diaconis quidem, & Clericis ad altare, laicis loco ab altari, & Choro, aliquanto remotiori.

In Oratorijs autem ædium priuatarum, in quibus Sanctæ Sedis Apoſtolicæ permiſſu celebratur, nemini vnquam Sacra communio miniſtretur, niſi facultate ab Archiepiſcopo petita, & ob iuſtam, & neceſſariam cauſam obtenta. *Infra p. 3. cap. 3.*

Quod ſi miniſtrari contigerit Miſſa abſoluta, id fiat à Sacerdote adhuc planeta induto; extra Miſſam verò cum ſuperpelliceo ac ſtola, coloris officio illius diei conuenientis, linteo ante ſuſcepturos ſacram ſynaxim extenſo, ardentibus in Altari ſaltem duobus cereis, adhibito vaſculo cum aqua, & vino ad purificandum vitreo, aut alio quouis, quod nec ſit conſecratum, nec ad formam ſacri Calicis extructum.

Nulla autem particula, vel fragmentum aſſeruetur, aut relinquatur in Eccleſijs, quæ non ſunt Parochiales, Collegiatæ, aut Conuentuales.

Probet igitur ſeipſum Homo, cum ad communicandum accedit, ne iudicium ſibi manducet, & bibat non dijudicans corpus Domini, *1. Corinth. 11. 28.*

& quidem ad externi cultus ſignificationem, armis depoſitis.

Tempore communionum miniſtrandarum non permittatur, vt adſint capſulæ quæſtuariæ, nec per Eccleſiam circumferantur ad colligendas eleemoſynas; non tamen amouenda capſa ordinaria affixa in loco decenti, in quam eleemoſynæ ex deuotione afferuntur.

Bull. refor. Paroch.

Caueant animarum Curatores, vt ab huius ſacratiſſimi cibi ſuſceptione arceantur Paruuli ante vſum rationis, publici Concubinarij, Fæneratores, Blaſphemi, ac alij eiuſmodi facinoroſi homines, niſi eos vitam, & mores re ipſa emendaſſe perſpexerint.

Damnatis ad mortem cum ipſo mortis die Sacramento hoc miniſtrari non debeat, pietati Chriſtianæ valdè conſentaneum ducimus, vt pridie ſuſcipiant, quod præſenti Conſtitutione ſancimus.

7 Cum ſacro Paſchæ tempore in propria cuiq; Parochia ſacram communionem miniſtrari Eccleſiæ ſit inſtitutum, ac præceptum, curent Parochi, vt id in Quadrageſima per ſe, vel per Concionatores Populo denuncietur; Peregrini autē, & aduenæ ad Cathedralem remittantur.

cap. omnis vtriuſq, ſexus de pœnit. & rem.

Si quis autē alienæ Parochiæ in Eccleſia Cathedrali dicto Paſchæ tempore Euchariſtiam

ſumpſe-

ſumpſerit, Parocho ſuo eius rei fidem proferat, ſi fuerit ab eo requiſitus.

Hoc inſtitutum, vt ſeruetur, deſcribat ſingulis annis Parochus initio ſanctæ Quadrageſimæ eorum nomina, qui ſuæ curę commiſſi ſunt: Eos verò, qui dicto tempore non communicauerint poſt Dominicam in Albis Archiepiſcopo renũciet, quod ſi admoniti non reſipiſcant, pœnam excommunicationis incurrent.

Quicumque ab vrbe abſuerit, reuerſus teſtatum faciat ſe Paſchæ tempore ſacram communionem ſumpſiſſe, quod teſtimonij ſcriptum manu, vel ſigillo Ordinarij loci ſit munitum, alioquin, vt præcepto communicandi pareat, neceſſe eſt; quod ni fecerit, eadem pœna afficietur.

Viri quantum fieri poteſt, à mulieribus ſeparati communicent, diuerſis prorſus in altaribus, aut cappellis.

8 Quod vetuſtiſſimo Catholicæ Eccleſiæ more eſt obſeruatum, & ſancta Tridentina Synodus retinendum ſtatuit, vt ipſa nimirum Euchariſtia ad infirmos deferatur, cum ſumma æquitate, & ratione coniunctum eſt, vt ſtatæ ceræmoniæ, ac preces adhibeantur, nec aliæ, quàm eæ quæ ſunt in Rituall Romano deſcriptæ. *Tridem. ſeſſ 13. c. 6.*

Quapropter à Parochis aduertendum; vt paſchalibus diebus ad ægrotos parœciales, qui Ec-

Digitized by Google

cleſiam adire nequaquam poſſunt, ſacra com-munio deferatur. Ad cæteros autem, & extra tempus paſchale non paſſim, ſed vel de licentia Archiepiſcopi, vel pro viatico, idque conſtet medici teſtimonio ſcriptis exarato. *Ritual. Roman.*

Et quidem antequam efferatur, tempeſtiuè cā panæ pulſu Chriſti fideles moneantur, vt ſcilicet ad aſſociandum conueniant. Noctu nunquam educatur niſi imminente mortis periculo, eoque, vt probabile ſit eam amplius ab ægroto ſumi nō poſſe, quod medici ſcripto omnino conſtet. Sacramentum deferet ipſe Parochus, nec ullus Sacerdos, qui confeſſiones audiendi facultatem non habeat, ab illo ſubrogetur.

Ad ægrotum, qui vere Euchariſtiam non eſt ſumpturus, nullo modo deferatur: quod ſi aduenīēs Parochus ita morbi vi affectum inueniat, vt ritè miniſtrare non poſſit, ægroto vehementer exoptanti, aperta pyxide liceat oſtendere adorandam.

Quin etiam ſi poſt extremam vnctionem ſuperſtes communionem expetat, ne denegetur, modò pro viatico non præbeatur.

Cauendum eſt item ne ad indignos, & Meretrices deferatur, niſi propriæ offenſioni ſatisfecerint. Et quidem hortamur omnes, qui Chriſtiano nomine cenſentur, vt ſtatim, ac Meretrices

ali-

Digitized by Google

aliquo ægrotantes periculo compererint, Nos ipſos, vel noſtrum generalem Vicarium, aut mulieris Parochum certiores faciant, quatenus illius ſaluti poſſimus ſufficienter prouidere: hoc autē tempore, qui ad illas acceſſerit ſine iuſta, ac rationabili cauſſa, pœnas carceris, & pecuniarum dabit arbitratu noſtro infligendas.

Si Sacerdoti Euchariſtiam deferenti, quis obuiam fiat, ne grauetur equo, aut curru deſcendens illam ad Eccleſiam vſque comitari, niſi ſint mulieres, aut morbo detenti.

Porro licet huic præcelſo, & venerabili Sacramento latriæ cultus, & ſumma veneratio debeatur, & æquiſſimum ſit aliquibus diebus illud in conſpectum dare fidelium populorum, nequaquam tamen id fiet abſque expreſſa facultate Archiepiſcopi, exceptis tamen illis Eccleſijs in quibus exponitur ad orationem continuam quadraginta horarum in indice, ſeu rollo deſignatis, ſecus interdicti pænæ ſubiaceant. In omnibus autem Eccleſijs curandum omnino eſt, vt ſacra pixis ita conſiſtat, vt neceſſe non ſit Sacerdotem ſuper altare aſcendere ad illam reponendam, remouendamque, inſuper extet tabernaculum claue obſeratum, quæ penes Capellanum aſſeruetur, cui curæ ſit ne oratio interdiu intermittatur, (noctu etenim nullo vmquam caſu id permitti-

tur

tur) & duo ſaltem clerici ſuperpelliceis induti iugiter aſſiſtant.

Cæterum feria quinta in cœna Domini ſacra hoſtia omnino in calice palla, & patena cooperto aſſeruetur, & in capſula loco apto parata reponatur iuxta rubricas Miſſalis, quas ſub interdicti pœna obſeruari præcipimus.

DE SACRAMENTO POENITENTIAE. Cap. IV.

10 QVoniam vita in Baptiſmo per regenerationem ſuſcepta, Sacramento Confirmationis roborata, ac cæleſti Euchariſtiæ cibo nutrita per peccata frequenter amittitur, & lenioribus culpis facilè maculatur, cognoſcens Deus figmentum noſtrum, in vitæ remedium Pœnitentiæ Sacramentum inſtituit, quæ laborioſus baptiſmus à Patribus appellatur: ſi enim confiteamur peccata noſtra, fidelis eſt & iuſtus, vt illa nobis remittat, & emundet nos ab omni iniquitate.

Trident. ſeſſ. 14. ca. 1. & 2.

Io. 1. 9.

Omnis igitur vtriuſque ſexus fidelis poſtquã ad annos diſcretionis peruenerit, annuæ confeſſionis præceptum ſtudeat adimplere. Cæterum ſi quis morbo correptus in lectulo decubuerit, continuo medicos aduocet animarum, vt ad cor-

cap. omnis vtriuſque de Pœnit. & remiſſ.

pora-

poralis medicinæ remedium ſalubrius procedatur. Quamobrem quod iuſtè ac ſanctè per ſummum Pontificem recolendę memoriæ Pium V. cautum eſt, ne medici ægrotum inuiſant, qui intra triduum peccata confeſſus non fuerit, diſtrictè præcipimus, vt executioni mandetur, ſub propoſitis in Bullæ pœnis, addita etiam excommunicationis ſententia, alijſque pro arbitrio à Nobis infligendis, & hoc quidem ſtatutum volumus, vt frequenter in Eccleſijs publicetur, ne quiſquam ignorantiæ cæcitate velamen excuſationis aſſumat.

Supra greg. m di micum. an. 1566 18. Martij.

11 Ad audiendas autem confeſſiones Sacerdos nullus accedat, quin ſe prius Archiepiſcopo ſiſtat, eiuſque Examinatoribus, & ab eo facultatem ſolitis ſubſcriptionibus, ac ſigillo conſignatam obtineat; præterquam in mortis articulo, in quo Sacerdos quilibet poteſt a quibuſlibet peccatis, & cenſuris abſoluere. Regulares verò ſecũ etiam habeant ſuorum Superiorum facultatem. Porrò Examinatores caueant ne cuiquam audiẽdi mulierum confeſſiones poteſtatem impartiãtur, qui trigeſimum ætatis annum non expleuerit.

Trid. ſeſſ. 23. ca. 19.

Confeſſiones excipiat in Eccleſia ſuperpelliceo, ac ſtola violacea indutus, & mulierum quidem nec ante ſolis ortum, nec poſt eius occasũ

nec

nec alio in loco præterquam in ſede confeſſionali, poſita loco patenti, atque conſpicuo, quæ crate perforata Sacerdotem a pœnitente diuidat: domi nullius cuiuſquam præterquam infirmorum, idque aperto oſtio.

Sacerdos Confeſſarius diligenter inquirat, & peccatoris circumſtantias, & peccati, quibus prudenter intelligat quid conſilij, quidue remedij ſit adhibendum, omneſque inſiſtat vias, quibus ſe ſpiritualem illius ſanitatem aſſequuturum ſperet.

Salutares pœnitentias iniũgat; & quidem vbi pecuniæ pijs locis, & operibus fuerint applicandæ, ne eas diſtribuendi prouinciam vllo modo ipſe ſuſcipiat; nec quas ſtatuerit in Miſſæ ſacrificium eleemoſynas erogandas, eas ſibi ipſe petat.

Ante, vel poſt actum confeſſionis immediatum, ne quicquam eleemoſynæ nomine, aut quouis alio titulo à Sacerdotibus accipiatur, etiam ſponte, ac voluntariè ijs offerentibus, quod ſub pœna ſuſpenſionis à diuinis ipſo facto incurrenda prohibemus.

12 Si ex Iubilæo, vel Bulla Sanctiſſimæ Cruciatę, aut alterius Indulti Apoſtolici conceſſione à pœnis, & cenſuris abſoluendi facultas impartitur, caueant Confeſſores ne votorum commutationẽ extra ſacramentalem confeſſionem faciant; nec

illa

illa commutent, niſi in maioris pietatis opera Deo gratiora, vel quæ ſaltem tantidem valeant nec cum eo, qui irregularitatem incurrerit, vllo modo diſpenſent, niſi in eam rem facultatem illis litteris nominatim expreſſam habuerint.

Ad inopum confeſſiones audiendas accerſiti, tum Sæculares, tum Regulares libenter accurrant, & ſuſpenſioni a ſacris confeſſionibus obnoxios ſe fore cognoſcant, niſi tempeſtiue Parochos moneant, vt nimirum illarum neceſſitatibus aliqua ratione ſuccurrant. Sæculares Confeſſarij quotannis a Dominica Palmarũ, vſque ad Dominicam in Albis incluſiuè, in ſua Parochiali Eccleſia conueniant Parochos in excipiendis fidelium confeſſionibus adiuturi: qui id ſine rationabili cauſa neglexerit, quam Nobis aut Vicario Generali probatã eſſe oportebit, in ſuſpenſionem à ſacris confeſſionibus incurret.

13 Cum ex Concilij Tridentini decreto grauiora quædam crimina ab Epiſcopis reſeruari in ſua Diœceſi vtiliſſimum ſit, id vnum pœnitentibus perſuadere nitantur Confeſſarij, vt ad Superiores, & legitimos Iudices in huiuſmodi caſibus pro beneficio abſolutionis accedant: cum nihil ipſi poſſint in horum reſeruatione extra mortis articulum, niſi habeant facultatem ab Archiepiſcopo conceſſam, vel abſolutionem impendant ijs, qui *Trid. ſeſſ. 14. cap. 7.*

Bullá Sanctiſſimæ Cruciatæ acceperint; ne quis autem per incuriam aliquid ſibi facultatis aſſumat, caſuum ſequentium abſolutionem, Nobis reſeruamus, ac retinemus.

1 Raptores virginum, prolem ſuffocantes, & nefandum ſodomiæ ſcelus cõmittentes.

2 Paganis mulieribus, aut beſtijs abutentes.

3 Qui Sanctimoniales, vel alias mulieres intra monaſterium commorantes turpiter alloquuntur, vel turpe quid intendunt, aut tractant.

4 Sortilegium operantes: & magicas artes, Veneficia, ſuperſtitioneſque exercentes: & quolibet Sacramento, vel ſacramentali ad id abutentes.

5 Litterarum, ac ſigilli Archiepiſcopalis, & eius Curiæ falſarij; & qui litteras, & ſcripturas Archiuij, vel furto abripiunt, vel quouis modo mutilant, aut deturpant, vt integrè legi nequeant.

6 Notarij, qui legata ad pias cauſſas facta nõ denunciant.

7 Clerici ad quoſlibet ordines per ſaltum, vel furtiuè promoti.

8 Bonorum Eccleſiaſticorum Inuaſores.

Qui

Qui quidem, vt memoriæ conſulatur, in hos verſus redacti ſunt.

Raptor, ſuffocans prolem, mariumque neſandus
Vſus, Brutalis, nec non pagana libido.
Turpe loquens, tractans, intendens cum Moniali.
Sortilegusque Magúſque, Veneficus, atq; Sacratis
Vtens; falſificus, latro, legataque celans.
Clericus ex ſaltu, cum peruaſore bonorum,
Hoſce ſibi caſus, Antiſtes Doria ſeruat.

Prædictos caſus non ſolum vnuſquiſque apud ſe ſcriptos retineat, ſed vnà cum caſibus in Bulla Cœnæ Domini reſeruatis Rectores, ac Superiores quarumcunque Eccleſiarum apto loco in tabella deſcriptos exponant.

14 Ab ijs nemo abſoluat niſi ex Bullæ priuilegio, aut Archiepiſcopi poteſtate, ſub pœna excommunicationis; ſed ad Archiepiſcopum in Vrbe, aut eius in Eccleſia Cathedrali Pœnitentiarium, in Diœceſi verò ad foraneum Vicariũ remittat. Quod ſi id graue pœnitenti fore viderit, illius nomine, ac de eius licentia facultatem expoſcat.

Caueant poſtremò Sacerdotes Confeſſarij, ne verbo, aut ſigno, aut alio quouis modo aliquatenus prodant peccatorem, vnde ſacramentalis confeſſionis ſigillum violetur.

Forma autem abſolutionis tam à peccatis, quàm à cenſuris; nec non forma diſpenſationis ſuper Irregularitate à Rituali petatur, ijsdem ritibus, ac verbis adhibenda, nihil addendo, aut immutando.

DE SACRAMENTO EXTREMAE Vnctionis Cap.V.

15 SAluator noſter diues in miſericordia, non ſolum ad tollenda peccata Pœnitentiæ Sacramentum inſtituit; ſed ad delicta etiam ſi quæ ſint adhuc expianda, & peccati reliquias auferendas, extremam Vnctioné ordinauit: per quam cum quis infirmatur, Eccleſiæ Presbyteri inducuntur, vt orent ſuper eum vngentes oleo in
Ep.B. Iac. cap.5. 14. nomine Domini, & oratio fidei ſaluet infirmum, & alleuiet eum Dominus, & ſi in peccatis eſt, dimittantur ei.

Ad hoc Sacramentum miniſtrandum oleum ab Archiepiſcopo feria V. in Cœna Domini conſecratum adhibeatur, veteri combuſto: quòd ſi intra annum deficiat, aut ab Eccleſia matrici petatur, aut ſicubi aliud benedictum haberi nequeat, modici olei non benedicti in minori quãtitate ſuperinfuſione reparetur.

Aſſeruetur in Eccleſia vaſculo in argenteo,

ſeu ſtanneo, decenter, ac tutè cuſtoditum, & ad euitandum effuſionis periculum in bambacio deferatur.

Miniſtretur à Presbytero cotta, ac ſtola violacea induto, comitante vno, aut pluribus Clericis, & qui confeſſiones audiendi poteſtatem habeat.

Porrò poſt ſuſceptam Euchariſtiam, ſi commodè poſſit, miniſtrandum eſt, & quidem ſolis infirmis, aut ijs qui ſenio confecti deficiunt, ſenſibus quantum fieri poteſt integris. Quò circa ſtudiosè curent Medici, vt ægrotum, eiuſque familiares, ac Parentes opportunè præmoneant.

16 Quoniam autem Diœceſanis Curatis rationabiliter huc vſque ad vitæ alimenta, & laborum, quos in ſacramentorum adminiſtratione perferre ſolent congruum leuamen, permiſſum eſt vt aliquid pecuniæ in adminiſtratione extremæ vnctionis corrogare poſſint, quod quidem ab ægrotò ſuperſtite exigere ſolent; vnde factum eſt, vt ægroti non niſi omnino deſperatis rebus hoc Sacramento ſe communirent, iccirco huic malo occurrere volentes, præſenti conſtitutione mandamus omnibus, & ſingulis Curatis, Archipresbyteris, Cappellanis, ac Sacerdotibus, quibus cura animarum imminet, vel ſacramentorum adminiſtratio commendatur, ne deinceps huiuſmodi

eleemoſynæ vllatenus exigātur pro ægrotis, qui de infirmitate conualeſcunt, ſed pro illis tantum, qui ex hac vita decedunt, & eo caſu vltrà rationes funeralium perſoluantur. Sacerdos qui contrairè præſūpſerit, vltra ſuſpenſionis pœnam ipſo facto incurrendam, exilio punietur.

Non præbeatur Impœnitentibus, excommunicatis, nondum baptizatis, prælium inituris, nauigationem, aut peregrinationem ſubituris, morte damnatis, Pueris rationis vſum non habētibus, ac Mulieribus ipſo in partu laborantibus.

Solennis verborum precatio, quæ forma eſt Sacramenti, ſimul cum vnctione proferatur, neque enim vnus debet vngere, alter verba proferre. Dum oculos, aures, & cætera membra, quæ paria ſunt inungit, ne in altero tantum, ſed vtroque inungendo, totam formam abſoluat.

17 Si Infirmus in ipſa vnctione moriatur, Presbyter vltrà non procedat: ſi periculum immineat, omiſſis precationibus citò vngat: ſi dubium ſit an viuat, ſub conditione id faciat.

Manus Sacerdotibus exterius vngantur, laicis interius: Mulieribus, aut etiam infirmo, qui moueri commodè non poteſt, renes ne vngantur.

Quod ſi quis aliquo membro ſit mutilatus, inungatur pars propinquior: nec ægroto eadem in infirmitate pluſquam ſemel præbeatur.

Ad

Ad eorum autem conſolationem, & adiumētum qui ad triremes damnati vitam degunt, piè admodum à Sanctiſſimo Domino Noſtro permiſſum eſt, vt ipſis in triremibus portu conſiſtētibus ſacra vnctio aſſeruetur, quæ vt decenter cuſtodiatur, & ea qua par eſt religione miniſtretur, Cappellanorum conſcientiam oneramus.

DE SACRAMENTO ORDINIS. Cap. VI.

18 CVM Chriſtus Dominus per ſanctiſſima nouæ legis Sacramenta omnem veram iuſtitiam tribuerit, ac ſpiritualem cibum animarum præſtiterit, quo viuentes alantur, & confortentur; ne cæleſtis vnquam menſa deeſſet, noui teſtamenti Sacerdotes inſtituit, qui corporis, & ſanguinis ſui ſub ſpeciebus panis, & vini Sacramentum conficientes, illud perpetuò miniſtrarent: ad hoc autem regale Sacerdotium per alios inferiores ordines quaſi per gradus quoſdam perueniri voluit, qui ab Epiſcopis Apoſtolorum ſucceſſoribus ordinata diſtinctione conferantur.

Vt igitur ſacræ ordinationes ea qua par eſt religione celebrentur, die Dominico illas præcedente habeantur in ſingulis Eccleſijs Parochialibus, & regularibus ſupplicationes, & litaniæ ad di-

diuinum auxilium implorandum, vt digni in vinea Domini operarij eligantur.

Prima tonſura initiandi afferant in primis fidẽ baptiſmi, vt appareat ſe legitimo eſſe matrimonio procreatos, aut litteras, quibus oſtendant ſecum eſſe ſuper natalium impedimento diſpenſatum. Non accedant qui Sacramentum Confirmationis non ſuſceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint, quique legere, & ſcribere neſciãt, ac de quibus probabilis coniectura non ſit, eos non fugiendi sæcularis iudicij fraude, ſed vt Deo fidelem cultum præſtent, hoc vitæ genus elegiſſe. *Trident. ſeſſ. 23. c. 4.*

19 Ad minores ordines promouendi afferant teſtimonium Magiſtri ſcholæ, & Parochi; latinam linguam ſaltem intelligant, ac ſtatim in Eccleſia adſcribantur, in qua ſuo in munere ſe exerceant, & Dominicis, ac feſtis diebus inſeruiãt, atque ita de gradu in gradum aſcendant, vt in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina capiat incrementũ, cumque hinc ad altiores gradus, & ſacratiſſima myſteria ſit ingreſſus, nemo minoribus ordinibus initietur, quem ſcientiæ ſpes maioribus dignum non oſtendat. *Trident. ibid. c. 11.*

Maiores ordines ſuſcepturi ante menſem per Parochum in Eccleſia denutientur, vt de ipſorũ natalibus, ætate, moribus, & vita, à fide dignis *Trident. ibid. c. 5.*

di-

diligenter inquirendo, litteras teſtimoniales ad Epiſcopum tranſmittat: alioquin ab examinatoribus arceantur.

Cum verò non deceat eos, qui diuino miniſterio ſunt adſcripti, cum Ordinis dedecore mendicare, nullus ad ſacros Ordines aſſumatur, qui beneficium Eccleſiaſticum non obtinuerit, aut idoneas facultates patrimonij, vel annuæ penſionis non habeat ad minus ſcutorum triginta. Beneficium autem ne reſignet, aut patrimonium alienet, niſi aliunde habeat vnde viuere poſſit: idque obtenta prius facultate ab Archiepiſcopo, & facta mentione, quod ad illius titulum ſit promotus; alioquin antiquorum Canonum pœnis ex Sacroſancti Tridentini Concilij decreto ſubijcietur. Videndum inſuper erit an horas canonicas, ad quas ſtatim poſt ſuſceptũ Ordinem manet adſtrictus, rectè, ac ritè nouerit recitare.

Trid. ſeſſ. 21. c. 2.

Seſſ. 21. c. 4.

20 Subdiaconi, & Diaconi iuxta ætatem à Tridentino præſcriptam ordinentur; nec niſi poſt annum à ſuſceptione alterius Ordinis: habeant autem bonum teſtimonium, quod Eccleſijs, quibus adſcripti fuerint, inſeruierint, & frequenter ſacram Communionem perceperint.

Trid. ſeſſ. 23. c. 12.

Quicumque Diœceſis alienæ propter Ordinũ collationem nos adierit, dimiſſoriales Ordinarij litteras afferat; quibus ſuorum natalium, ætatis,

Trid. ibid. cap. 8.

ac patrimonij teſtimonium detur, ac vitæ probitas commendetur.

die 15. Marti. 1596. Regulares autem afferant etiam litteras ſuorũ Superiorum, qui certè caueant ne conditiones requiſitas in Conſtitutione Clem. P. VIII. in dictis litteris prætermittãt, nimirum vt in illis cauſſam exprimant huiuſmodi dimiſſionis, nempè vel propter abſentiam Diœceſani, vel ob ordinationes ab eodem eo tempore non habendas.

Trid. ſeſſ. 7. c. 11. de refor. Quod ſi quis facultatẽ à Sede Apoſtolica obtinuerit vt poſſit à quocumque promoueri, norit eam non ſuffragari, niſi habeat legitimam cauſſam, ob quam à proprio Epiſcopo ordinari non poſſit, in litteris dimiſſorialibus exprimendam.

Abſentes Clerici ſi dimiſſorias petant, mittãt teſtimonium Ordinarij loci vbi fuerint commorati, quo teſtimonio per teſtes fide dignos, ac per illam curiam ſpiritualem examinatos eorum mores, ac vitæ honeſtas probetur, ſecus dimiſſoriales litteras non obtinebunt.

21 Examinis cauſſa nihil ne minimum quidem, neque ante, neque poſt examen accipiant Examinatores: Si contrafecerint excommunicationis maioris pœna ipſo facto volumus innodari. Caueant ne quem indignum nouerint, probent, nec quem dignum compererint, reijciant.

Si quem clericali veſtitu deformi, & ab Ordinis

nis Eccleſiaſtici decore alieno indutum, vel ſine congrua pro ſui ſtatus, & Ordinis ratione, tonſura accedentem viderint, ne ei ad examen aditus fiat, donec decenti veſtitu amictus, & ritè tonſus redierit.

Ne quis autem ignorantia, fraude, doloùe cōtra ſacrorum Canonum, & Conc. præſcriptum ſacræ ordinationi ſe ſe ingerat, accuratiſſimè indagare curent Examinatores, an ſinguli eorum, qui initiari deſiderat aliquo impedimento ex infraſcriptis irretiantur. Vtpotè an minores natu, Sacramento Chriſmatis non confirmati, rudes, & ignari, criminoſi, ſolenniter pœnitentes, Neophyti, ebrietati & gulæ deditì, impudici, periuri, vſurarij manifeſti, infames, ratiocinijs obligati, ſerui, corpore vitiati, inſigniter deformes, illegitimè nati, peregrini, & ignoti, bigami, ſuſpenſi, interdicti, excommunicati, amentes, morbo caduco laborantes, energumeni, & irregulares quouis alio modo: & ſi id ætas tulerit, quærant, an ſtipendium belli fecerint vnde hominum cædes extiterit, an medicinam fuerint profeſſi, an iudicis criminalis in foro laicali officium geſſerint, an ſententiam capitis tulerint, an criminis, cuius nomine quis capitis damnatus ſit, acta, teſtificationeſuè tamquam notarij ex officio conſcripſerint, & an in eo teſtis, procuratoris,

ac patrimonij teſtimonium detur, ac vitæ probitas commendetur.

Regulares autem afferant etiam litteras ſuorũ Superiorum, qui certè caueant ne conditiones requiſitas in Conſtitutione Clem. P. VIII. in dictis litteris prætermittãt, nimirum vt in illis cauſſam exprimant huiuſmodi dimiſſionis, nempè vel propter abſentiam Diœceſani, vel ob ordinationes ab eodem eo tempore non habendas.

die 15. Marti. 1596.

Quod ſi quis facultatẽ à Sede Apoſtolica obtinuerit vt poſſit à quocumque promoueri, norit eam non ſuffragari, niſi habeat legitimam cauſſam, ob quam à proprio Epiſcopo ordinari non poſſit, in litteris dimiſſorialibus exprimendam.

Trid. ſeſſ. 7. c. 11. de refor.

Abſentes Clerici ſi dimiſſorias petant, mittãt teſtimonium Ordinarij loci vbi fuerint commorati, quo teſtimonio per teſtes fide dignos, ac per illam curiam ſpiritualem examinatos eorum mores, ac vitæ honeſtas probetur, ſecus dimiſſoriales litteras non obtinebunt.

21 Examinis cauſſa nihil ne minimum quidem, neque ante, neque poſt examen accipiant Examinatores: Si contrafecerint excommunicationis maioris pœna ipſo facto volumus innodari. Caueant ne quem indignum nouerint, probent, nec quem dignum compererint, reijciant.

Si quem clericali veſtitu deformi, & ab Ordinis

nis Eccleſiaſtici decore alieno indutum, vel ſine congrua pro ſui ſtatus,& Ordinis ratione, tonſura accedentem viderint, ne ei ad examen aditus fiat,donec decenti veſtitu amictus, & ritè tonſus redierit.

Ne quis autem ignorantia, fraude,doloue cõtra ſacrorum Canonum, & Conc. præſcriptum ſacræ ordinationi ſe ſe ingerat, accuratiſſimè indagare curent Examinatores, an ſinguli eorum, qui initiari deſiderat aliquo impedimento ex infraſcriptis irretiantur. Vtpotè an minores natu, Sacramento Chriſmatis non confirmati, rudes, & ignari, criminoſi, ſolenniter pœnitentes,Neophyti,ebrietati & gulæ dediti, impudici, periuri, vſurarij manifeſti, infames, ratiocinijs obligati, ſerui, corpore vitiati, inſigniter deformes, illegitimè nati, peregrini,& ignoti, bigami, ſuſpenſi, interdicti, excommunicati, amentes, morbo caduco laborantes, energumeni, & irregulares quouis alio modo: & ſi id ætas tulerit, quærant, an ſtipendium belli fecerint vnde hominum cædes extiterit, an medicinam fuerint profeſſi, an iudicis criminalis in foro laicali officium geſſerint, an ſententiam capitis tulerint, an criminis, cuius nomine quis capitis damnatus ſit, acta, teſtificationeſuè tamquam notarij ex officio conſcripſerint, & an in eo teſtis, procuratoris,

Aduocati fiſcalis, munus exercuerint. Circa Regulares verò vltra prædicta, videatur an in Religione cui adſcripti ſunt, profeſſionem emiſerint.

15. Kal. Decembr. 1461. Si quis inſuper contra Pij II. Conſtitutiones ſine canonica diſpenſatione extra ſtatuta tempora, vel ante legitimam ætatem, vel ſine dimiſſorijs Epiſc opi ſui litteris ad aliquem ſacrum Ordinem promoueri ſe fecerit, intelligat ſe ab eorum Ordinum ad quos promotus fuerit functione, ipſo iure ſuſpenſum.

Pro litteris autem dimiſſorijs, ſeu teſtimonialibus in hac curia conficiendis ſeruentur taxationes in archiuio expoſitæ.

DE SACRAMENTO MATRIMONII. *Cap. VII.*

22 QVia ſocietas nuptiarum in Euangelica lege (id nobis ſua paſſione promerente Chriſto) non ſolum naturalem Coniugum amorem, & indiſſolubilem vnitatem perficit, ſed ipſos eti am peculiari gratiæ dono ſanctificat, meritò inter Sacramenta nouæ legis annumerari oportere ſancti Patres, Concilia, & vniuerſalis Eccleſiæ traditio conſtanter docuerunt.

ad Ephef. 5. 32. Ne igitur Sacramentum hoc quod Paulo teſtante, magnum eſt, tractetur irreuerenter, Parochis

no-

noſtris mandamus, ac diſtrictè præcipimus, vt Tridentinas Conſtitutiones in matrimonijs peragendis obſeruari diligentiſſimè curent. *ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 1.*

Noſcant in primis ex probatis Authoribus, quę ſint canonica impedimenta matrimoniũ impedientia, ac dirimentia; qui ſint gradus conſanguinitatis, & affinitatis, ac cognationis etiam ſpiritualis; curentque vt illa etiam calleant coadiutores Capellani.

Primum igitur expediri debent litteræ ab Archidiacono, quæ Parocho ſunt exhibendæ, qui quidem, ijs receptis, Cappellanum mittat ad viciniam contrahentium, vt ſuper loco, & non alibi de ipſorum domicilio cognoſcat, ad tollendam omnem fraudem, & periculum; idque adhibitis teſtibus fide dignis, nēpe hominibus notis eiuſdem viciniæ, qui de ipſorum habitatione in manibus eiuſdem Cappellani iuramentum præſtēt, eorumque nomina, ac teſtimonium ſcripta retineat.

23 Tum verò præter notitiam, quàm ab Agnatis, & Curatoribus habebit, exquirat ab ipſis cōtrahentibus primùm à mari, tum à femina an matrimonij denuntiationes fieri placeat, quod ſi fuerint abſentes, illud à legitimo conſtituto procuratore perueſtiget. Qua in re caueat ne dum de denuntiationibus interrogat, matrimonij cō-

ſen-

ſenſum exquirat: itaque de ſolis denuntiationibus faciendis explicatè, ac diſtinctè perquirat: à femina quidem in propinquorum conſpectu, nō tamen ita propè ipſos, vt minus liberè animi ſui voluntatem exprimere audeat. Videat inſuper an impedimento aliquo ſint irretiti, an votum Caſtitatis, aut Religionis emiſerint; & ſi ſint filij familiàs, valdè cohortetur vt ne parentibus inſcijs matrimonium ineant: præſertim verò meminerint matrimonia inter raptorem, & raptam, **dum ipſa in raptoris poteſtate manſerit, irrita eſſe ac inualida.**

Moneat ſponſos excommunicationem latam eſſe, tum contra eos, qui in gradu prohibito iunguntur, tum etiam, qui vel ad conciliandam alterutrius beneuolentiam, vel ad alium finem ſuperſtitione aliqua vtuntur; & vt antequam contrahant, ſua peccata diligenter confiteantur, & ad ſanctiſſimam Euchariſtiam accedant; nec matrimonio iungendos eſſe præmoneat, quin fidei chriſtianæ rudimenta prius nouerint.

24 Itaque ipſis iam petentibus, & conſentientibus, denuntiationes fiant in Eccleſia Parochiali tribus continuis diebus feſtiuis, non autem profeſtis, inter Miſſarum ſolennia, vt Concilio Tridentino cauetur. *Trid. ibid. c. 1.*

Denuntiationibus factis ſi nullum opponatur

im-

impedimentum ad matrimonij celebrationem in facie Eccleſiæ procedatur; at verò non eo ipſo die, quo facta eſt vltima denuntiatio, niſi impetrata ab Archiepiſcopo, aut eius Vicario facultate.

Nullo autem alio in loco, niſi in Eccleſia, quæ propria Sacramentorum domus eſt, ſponſos iungat, niſi iuſtam ob cauſſam Archiepiſcopo probatam, quò circa caueant Medici ne facili negotio fidem faciant ipſos, aut propter ægritudinem, aut corporis imbecillitatem Eccleſiam adire non poſſe.

Et quidem matrimonia celebrentur iuxta præſcriptam formam Ritualis Rom. matutinis horis, vt Miſſa peracta Sacerdotis benedictionem accipiant. Quòd ſi neceſſaria ex cauſſa domi fuerint celebrata Parochi officium erit intimare ſponſis, vt ad Eccleſiam veniant benedictionẽ accepturi infra dies 15. ſub pœna excommunicationis. Si verò intra vetita tempora contraxerint, infra dies octo ab apertis nuptijs Eccleſiam adeant.

25 Si ſponſus, aut ſponſa diuerſæ Parochiæ fuerint, in vtraque Parochia denuntiationes fiant. Alter verò Parochus matrimonium non denunciet, niſi certior ab altero Parocho factus ſit de conſenſu illius, qui eſt ſuæ curæ ſubiectus. Nec

in

in matrimoniũ iungat, quin alterius etiam Parochi teſtimonium ſcriptum, & obſignatum habuerit, quo ſibi teſtatum ſit denuntiationes eſſe factas, nullumq; repertum impedimentum, aut certè Archiepiſcopi iuſſu omiſſas. Quòd ſi is Parochus alienæ ſit Diœceſis, illud Ordinarij loci ſigillo ſit munitum. Vagos, & exteros ad contrahendum non admittat, niſi facta legitima probatione iuxta præſcriptum Concil. Trid.

Trid. ibid. c. 7.

Si matrimonij celebratio denuntiationes iuſta cauſſa præceſſerit, moneat omnino prohibitam in illis adhuc eſſe cohabitationem, & matrimonij conſũmationem, donec factis denuntiationibus nullum impedimentum deprehenſum eſſe conſtiterit.

Trid. ſeſſ. 24. de reformat. c. 1

Librum teneat apud ſe Parochus, in quem referat coniugum, ac teſtium nomina, diemque menſem, & annum, ac locum contracti matrimonij, nec non Sacerdotem, cui licentiam aſſiſtendi matrimonio conceſſit, nulli verò concedat, qui Sacramenta miniſtrandi facultatem ſcriptam non habeat.

ſup in proæm. 2. p.

Trid. ibid. cap. 10.

Poſtremò meminerit à Dominica j. Aduentus vſque ad diem Epiphaniæ, & à fer. 4. Cinerum, vſque ad Octauam Paſchæ incluſiuè ſolennitates nuptiarum prohibitas eſſe.

DE

DE CVLTV DIVINO PARS TERTIA.

DE FABRICA ECCLESIÆ. Cap. I.

1 AVGVSTA ſacrarum ædium facies, ſtructuræque concinnitas, ſummopere iuuant ad fidelium pietatem, ac Religionem in Deũ excitandam. Quamobrem cum de ædificando templo deliberatur, ij potiſſimum erunt in conſilium adhibendi, qui plurimum arte, atque ingenio hoc in genere valeant. Locus in primis eligendus eſt ille, qui opportunior videatur, populi capax, à pro-

L pha-

quidem inferiorum ordinum Sacerdotes promiſcuè ſunt humandi.

Admonentur etiam omnes Parochi, & Eccleſiarum Præpoſiti, Guardiani, Priores, &c. vt iuxta vetuſtam, & laudabilem conſuetudinem Paruulorum corpuſcula non ſepeliantur in communibus, & promiſcuis Cœmeteriorum, & Eccleſiarum ſepulturis, ſed vt pro illis ſpeciales, & ſeparatos ab alijs loculos, & ſepulturas habeant, in quibus non ſepeliantur, niſi Infantes baptizati, vel pueri, qui ante annos diſcretionis obierunt.

Ritual. Rom.

4 Hæc quidem ſunt, quæ ad interiorem Eccleſiæ ſtructuram pertinent. Circa ea verò, quæ Eccleſiæ exterius adiuncta ſunt; primum locum obtinet Campanile, quod quidem pro Templi ratione ſplendidè conſtruendum eſt, ædificetur autem, loco foribus Eccleſiæ proximo, in eoq; Campanæ collocentur.

Cœmeteria, quæ ad excitandam fideliũ charitatem, & conditionis humanæ memoriam inſtituta ſunt, in ipſo proſpectu hominum ponantur, non eo loco tamen, qui pateat animalibus, vel ſeruitutibus, vel virorum deambulationibus, & congreſſibus: ampla eſſe debent, & Eccleſiæ adhærentia, vndequaque occluſa, & in eorum medio, Crux è marmore, vel ligno erigatur. Habeat etiam vas aquæ benedictæ cum aliquo aſ-

per-

perſorio ad aſpergendi vſum. Oſſa nullo pacto extra Cœmeterium conſeruentur. Curandum eſt autem maximè ne vllæ vites, aut arbores cuiuſuis generis frugiferæ, & quæ nullum etiam fructum afferunt in ijs exiſtant.

Cæterum nemo tum in Vrbe, tum in Diœceſi Eccleſiam, aut Cappellam ædificare præſumat, niſi poteſtate facta ab Archiepiſcopo, qui locum ac omnia neceſſaria per idoneos viros recognoſcenda curabit. Nulli autem huiuſmodi poteſtas fiet, quin prius Eccleſiam, aut Cappellam ſufficienter dotauerit, certoſque redditus addixerit, quod item fiet in Cappellis, & Eccleſijs ruralibus, & ruſticanis.

DE ORNATV ECCLESIAE.

Cap. II.

5 VT facilius ſacra ſuppellectile Eccleſiæ omnes ſint inſtructæ, & pro officiorum varietate, ac ſolennitate apparatus omnis iuxta rituũ, ac temporum differentias diſtinguatur; Curandũ enixe eſt, vt certis, tutiſque facultatibus dotentur, quibus cum opus fuerit reparentur, & ornatus etiam omnis conſeruetur. Templa igitur ſolennioribus anni diebus ornatiora appareant, tum ad auguſtiorem cultum, tum ad fidelium con-

quidem inferiorum ordinum Sacerdotes promiſcuè ſunt humandi.

Admonentur etiam omnes Parochi, & Eccleſiarum Præpoſiti, Guardiani, Priores, &c. vt iuxta vetuſtam, & laudabilem conſuetudinem Paruulorum corpuſcula non ſepeliantur in communibus, & promiſcuis Cœmeteriorum, & Eccleſiarum ſepulturis, ſed vt pro illis ſpeciales, & ſeparatos ab alijs loculos, & ſepulturas habeant, in quibus non ſepeliantur, niſi Infantes baptizati, vel pueri, qui ante annos diſcretionis obierunt. *Ritual. Rom.*

4 Hæc quidem ſunt, quæ ad interiorem Eccleſiæ ſtructuram pertinent. Circa ea verò, quæ Eccleſiæ exterius adiuncta ſunt, primum locum obtinet Campanile, quod quidem pro Templi ratione ſplendidè conſtruendum eſt, ædificetur autem, loco foribus Eccleſiæ proximo, in eoq; Campanæ collocentur.

Cœmeteria, quæ ad excitandam fideliũ charitatem, & conditionis humanæ memoriam inſtituta ſunt, in ipſo proſpectu hominum ponantur, non eo loco tamen, qui pateat animalibus, vel ſeruitutibus, vel virorum deambulationibus, & congreſſibus: ampla eſſe debent, & Eccleſiæ adhærentia, vndequaque occluſa, & in eorum medio, Crux è marmore, vel ligno erigatur. Habeat etiam vas aquæ benedictæ cum aliquo aſ-

per-

perſorio ad aſpergendi vſum. Oſſa nullo pacto extra Cœmeterium conſeruentur. Curandum eſt autem maximè ne vllæ vites, aut arbores cuiuſuis generis frugiferæ, & quæ nullum etiam fructum afferunt in ijs exiſtant.

Cæterum nemo tum in Vrbe, tum in Diœceſi Eccleſiam, aut Cappellam ædificare præſumat, niſi poteſtate facta ab Archiepiſcopo, qui locum ac omnia neceſſaria per idoneos viros recognoſcenda curabit. Nulli autem huiuſmodi poteſtas fiet, quin prius Eccleſiam, aut Cappellam ſufficienter dotauerit, certoſque redditus addixerit, quod item fiet in Cappellis, & Eccleſijs ruralibus, & ruſticanis.

DE ORNATV ECCLESIAE.

Cap. II.

VT facilius ſacra ſuppellectile Eccleſiæ omnes ſint inſtructæ, & pro officiorum varietate, ac ſolennitate apparatus omnis iuxta rituũ, ac temporum differentias diſtinguatur; Curandũ enixe eſt, vt certis, tutiſque facultatibus dotentur, quibus cum opus fuerit reparentur, & ornatus etiam omnis conſeruetur. Templa igitur ſolenníoribus anni diebus ornatiora appareant, tum ad auguſtiorem cultum, tum ad fideliũs

conſolationem, quo in apparatu,profanæ omnes imagines arceantur; & Cæremoniale fel. recor. Clemen. VIII. iuſſu editum adamuſſim ſeruetur.

Sit autem Altariũ apparatus ſplendidus,ac decorus, adhibitis vaſis argenteis, aureiſque, cũ floſculis, frondibuſque odoriferis, aut ſerico intertextis. Cauendum tamen eſt ne altare ipſum, vel eius gradus infimi ſupremiue prophana gaza onerentur: ne argenteis hominum,aut belluarum ſtatuis exornentur. Ne Mauri, Æthiopes, Canœphori, Simiæ,Catuli,Equulei,Leones,Carcopitheci, Afræ aues, Pauones, aliaque id genus abacorum, armariorumque ornamenta adhibeantur.

Altaria ſingula tres mappas habeant,mundas, oblongam vnam, quæ ad imam partem pertingat, reliquas breuiores. Pallium item coloris diei feſto congruentis, tabellam ſecretorum, Crucẽ cum Imagine SanctiſſimiCrucifixi in medio collocatam, candelabra ad minus duo: ne autem puluere, aliauè ſorde inquinentur, peracta Miſſa, tela, vel alia mappa contegantur. Imagines ipſæ, ſacræ tabulæ,ac parietes perpetuò eniteant, & curæ Rectorum ſit, vt Eccleſia ſaltem octauo quoque die diligenter verratur.

6 Habeant autem ſingulæ Eccleſiæ, quæcumq; ad diuina myſteria celebranda, atque ad ipſius

Ec-

Eccleſiæ cultum, vſui futura videbuntur, nimirum, quæ Miſſæ ſacrificio inſeruiunt, & quæ ad diuinorum officiorum ſplendorem, ad Sacramentorum adminiſtrationem, ad funeralia officia, & cætera munia ſuo ordine ſpectant: videlicet lampades vitreas mundas, cum ſubiectis patinis quas lampadarias vocant, Conopæa, quibus tabernaculum Sanctiſſimi Sacramenti, decenter obtegatur, Cruces ad ſingula altaria cum Imagine Crucifixi, candelabra cum operculis ad extinguendas candelas, tabellas ſecretorum, mappas lineas maiores, minoreſq; pallia vbi fieri poteſt quinq; album, rubrum, viride, violaceum, nigrum, præter ea, quæ ſunt pretioſiora, tapetum ſcabelli, ſeu bradellæ altaris, amictus Sacerdotales, albas, cingula, planetas cum ſtolis, ac manipulis, Calices, patenas, vela ſerica, corporalia, pallas, purificatoria, burſas, cottas, vrceolos, peluiculas vrceolorum, Miſſalia cum ſignaculis, puluinaria pro Miſſalibus, tintinnabula. Parochiales autẽ Eccleſiæ pro adminiſtratione Sacramẽtorum omnium habeant etiam pyxides pro conſeruanda Sanctiſſima Euchariſtia, & pro illa ad ægros ferenda, velum album ad contegendos Sacerdotis humeros, vmbellas, aſpergillum aquæ benedictæ, laternas, ceroferaria, tintinnabula grandiuſcula ſeu geſtatoria, vaſa ſacrorum oleorum,

rum, lectorilia, libros pſalterij, antiphonarum, gradualium, hymnorum: Rituale, Sacerdotale, Cæremoniale. Parochiales item, & Collegiatæ, habeant, pluuialia, dalmaticas, tunicellas, thuribula, nauiculas cum cochlearibus. Demum Cathedralis Eccleſia paret indumenta etiã Epiſcopalia, cæteraq; quæ Archiepiſcopo celebranti vel ſacra peragenti, eiuſq; miniſtris neceſſaria ſunt.

Caueant Eccleſiarum Rectores, alijq; miniſtri, ne Eccleſiæ lapides, veſtes, Sacerdotales, & reliqua ſupellex in prophanos vſus conuertantur ſine Archiepiſcopi conceſſu, nec ad domeſticum vſum adhibeant, aut alijs vtenda concedant. Alienanda autem, & vendenda ne tradantur, niſi in caſibus à iure permiſſis.

Vt autem Eccleſiarum vtilitati, qua par eſt ratione conſulatur præſenti conſtitutione præcipimus, vt vniuerſa ſupellex ipſa in Eccleſia aſſeruetur non in domibus Laicorum quouis titulo aut prætextu. Anathemata vero donaria, & alia ornamenta à fidelibus voti, ſeu Religionis cauſſa ſemel oblata ne in ipſorum ædibus retineantur, ſed cum cætera ſupellectile reponantur: quapropter paret vnaquęq; Eccleſia, prout per facultates licebit, armaria ampla pro ſacris indumentis, quæ capſulas ductiles habeant diſtinctas ac

late

late patentes:itē loculos pro ſacris corporalibus, pallis, purificatorijs, burſis, velis:nec non armariola ad recondendos calices, patenas, reſque ex argento conflatas, quæ omnia ſeris, & clauibus proprijs obſerentur. curæ autem ſit Præfectis Eccleſiarum, vt nitoris, & munditiæ ratio habeatur,nec vlli mutuò dentur: Siquę verò ornamenta fieri contigerit prætioſiora, & magni ſumptus id ne fiat inconſulto Archiepiſcopo: in quibus omnibus tranſgreſſores arbitratu noſtro mulctentur.

DE MISSAE CELEBRATIONE. Cap. III.

TRemendum hoc myſterium, quo viuifica, & ſalutaris hoſtia per Sacerdotes immolatur, quanta fieri poteſt, & interioris cordis munditia,& exterioris deuotionis ſpecie peragendum eſſe; nemo eſt, qui non videat. Quapropter ad tollendam omnem ſuperſtitionis ſuſpicionem, diſtrictè Presbyteris omnibus inhibetur, ne ritus alios, aut alias cæremonias, ac preces in Miſſarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ in Miſſali nouo à fel. rec. Clem. Papæ VIII. reformato præcipiuntur.Iccirco Examinatores noſtri curam omnem adhibeant, ne cuiquàm Sa-

Trid. ſeſſ. 22, de obſ. & eu in cel.miſ.

M cerdo-

Aduocati fiſcalis, munus exercuerint. Circa Regulares verò vltra prædicta, videatur an in Religione cui adſcripti ſunt, profeſſionem emiſerint.

15. Kal. Decembr. 1461. Si quis inſuper contra Pij II. Conſtitutiones ſine canonica diſpenſatione extra ſtatuta tempora, vel ante legitimam ætatem, vel ſine dimiſſorijs Epiſcopi ſui litteris ad aliquem ſacrum Ordinem promoueri ſe fecerit, intelligat ſe ab eorum Ordinum ad quos promotus fuerit functione, ipſo iure ſuſpenſum.

Pro litteris autem dimiſſorijs, ſeu teſtimonialibus in hac curia conficiendis ſeruentur taxationes in archiuio expoſitæ.

DE SACRAMENTO MATRIMONII. Cap. VII.

22 QVia ſocietas nuptiarum in Euangelica lege (id nobis ſua paſſione promerente Chriſto) non ſolum naturalem Coniugum amorem, & indiſſolubilem vnitatem perficit, ſed ipſos etiam peculiari gratiæ dono ſanctificat, meritò inter Sacramenta nouæ legis annumerari oportere ſancti Patres, Concilia, & vniuerſalis Eccleſiæ traditio conſtanter docuerunt. ad Ephes. 5. 32. Ne igitur Sacramentum hoc quod Paulo teſtante, magnum eſt, tractetur irreuerenter, Parochis no-

noſtris mandamus, ac diſtrictè præcipimus, vt Tridentinas Conſtitutiones in matrimonijs peragendis obſeruari diligentiſſimè curent. *ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 1.*

Noſcant in primis ex probatis Authoribus, quę ſint canonica impedimenta matrimoniũ impedientia, ac dirimentia; qui ſint gradus conſanguinitatis, & affinitatis, ac cognationis etiam ſpiritualis; curentque vt illa etiam calleant coadiutores Capellani.

Primum igitur expediri debent litteræ ab Archidiacono, quæ Parocho ſunt exhibendæ, qui quidem, ijs receptis, Cappellanum mittat ad viciniam contrahentium, vt ſuper loco, & non alibi de ipſorum domicilio cognoſcat, ad tollendam omnem fraudem, & periculum; idque adhibitis teſtibus fide dignis, nēpe hominibus notis eiuſdem viciniæ, qui de ipſorum habitatione in manibus eiuſdem Cappellani iuramentum præſtet, eorumque nomina, ac teſtimonium ſcripta retineat.

23 Tum verò præter notitiam, quàm ab Agnatis, & Curatoribus habebit, exquirat ab ipſis cōtrahentibus primùm à mari, tum à femina, an matrimonij denuntiationes fieri placeat, quod ſi fuerint abſentes, illud à legitimo conſtituto procuratore perueſtiget. Qua in re caueat ne dum de denuntiationibus interrogat, matrimonij cō-

ſen-

ſenſum exquirat: itaque de ſolis denuntiationibus faciendis explicatè, ac diſtinctè perquirat: à femina quidem in propinquorum conſpectu, nō tamen ita propè ipſos, vt minus liberè animi ſui voluntatem exprimere audeat. Videat inſuper an impedimento aliquo ſint irretiti, an votum Caſtitatis, aut Religionis emiſerint; & ſi ſint filij familiàs, valdè cohortetur vt ne parentibus inſcijs matrimonium ineant: præſertim verò meminerint matrimonia inter raptorem, & raptam, dum ipſa in raptoris poteſtate manſerit, irrita eſſe ac inualida.

Moneat ſponſos excommunicationem latam eſſe, tum contra eos, qui in gradu prohibito iunguntur, tum etiam, qui vel ad conciliandam alterutrius beneuolentiam, vel ad alium finem ſuperſtitione aliqua vtuntur; & vt antequam contrahant, ſua peccata diligenter confiteantur, & ad ſanctiſſimam Euchariſtiam accedant; nec matrimonio iungendos eſſe præmoneat, quin fidei chriſtianæ rudimenta prius nouerint.

24 Itaque ipſis iam petentibus, & conſentientibus, denuntiationes fiant in Eccleſia Parochiali tribus continuis diebus feſtiuis, non autem profeſtis, inter Miſſarum ſolennia, vt Concilio Tridentino cauetur. *Trid. ibid. c. 1.*

Denuntiationibus factis ſi nullum opponatur

im-

impedimentum ad matrimonij celebrationem in facie Eccleſiæ procedatur; at verò non eo ipſo die, quo facta eſt vltima denuntiatio, niſi impetrata ab Archiepiſcopo, aut eius Vicario facultate.

Nullo autem alio in loco, niſi in Eccleſia, quæ propria Sacramentorum domus eſt, ſponſos iungat, niſi iuſtam ob cauſſam Archiepiſcopo probatam, quò circa caueant Medici ne facili negotio fidem faciant ipſos, aut propter ægritudinem, aut corporis imbecillitatem Eccleſiam adire non poſſe.

Et quidem matrimonia celebrentur iuxta præſcriptam formam Ritualis Rom. matutinis horis, vt Miſſa peracta Sacerdotis benedictionem accipiant. Quòd ſi neceſſaria ex cauſſa domi fuerint celebrata Parochi officium erit intimare ſponſis, vt ad Eccleſiam veniant benedictionē accepturi infra dies 15. ſub pœna excommunicationis. Si verò intra vetita tempora contraxerint, infra dies octo ab apertis nuptijs Eccleſiam adeant.

25 Si ſponſus, aut ſponſa diuerſæ Parochiæ fuerint, in vtraque Parochia denuntiationes fiant. Alter verò Parochus matrimonium non denunciet, niſi certior ab altero Parocho factus ſit de conſenſu illius, qui eſt ſuæ curæ ſubiectus. Nec

in

in matrimoniũ iungat, quin alterius etiam Parochi teſtimonium ſcriptum, & obſignatum habuerit, quo ſibi teſtatum ſit denuntiationes eſſe factas, nullumq; repertum impedimentum, aut certè Archiepiſcopi iuſſu omiſſas. Quòd ſi is Parochus alienæ ſit Diœceſis, illud Ordinarij loci ſigillo ſit munitum. Vagos, & exteros ad contrahendum non admittat, niſi facta legitima probatione iuxta præſcriptum Concil. Trid.

Trid. ibid. c. 7.

Si matrimonij celebratio denuntiationes iuſta cauſſa præceſſerit, moneat omnino prohibitam in illis adhuc eſſe cohabitationem, & matrimonij conſũmationem, donec factis denuntiationibus nullum impedimentum deprehenſum eſſe conſtiterit.

Trid. ſeſſ. 24. de ref. mat. c. 1

Librum teneat apud ſe Parochus, in quem referat coniugum, ac teſtium nomina, diemque menſem, & annum, ac locum contracti matrimonij, nec non Sacerdotem, cui licentiam aſſiſtendi matrimonio conceſſit, nulli verò concedat, qui Sacramenta miniſtrandi facultatem ſcriptam non habeat.

ſup in proæm. 2 p.

Trid. ibid. cap. 10.

Poſtremò meminerit à Dominica j. Aduentus vſque ad diem Epiphaniæ, & à fer. 4. Cinerum, vſque ad Octauam Paſchæ incluſiuè ſolennitates nuptiarum prohibitas eſſe.

DE CVLTV DIVINO PARS TERTIA.

DE FABRICA ECCLESIAE.

Cap. I.

1 AVGVSTA ſacrarum ædium facies, ſtructuræque concinnitas, ſummopere iuuant ad fidelium pietatem, ac Religionem in Deú excitandam. Quamobrem cum de ædificando templo deliberatur, ij potiſſimum erunt in conſilium adhibendi, qui plurimum arte, atque ingenio hoc in genere valeant. Locus in primis eligendus eſt ille, qui opportunior videatur, populi capax, à pro-

 pha-

phanis ædibus diſiunctus, & quoad fieri poteſt ab omni ſtrepitu longè remotus. Forma autem ædificandæ Eccleſiæ cum multiplex eſſe poſſit, illa potior videtur ab Apoſtolicis ferè temporibus ducta, quæ Crucis formam exhibet. Magna autẽ ratio habeatur circa ſingulas Eccleſiæ partes conſtruendas, pauimentum, tectum, atrium, veſtibulum, oſtia. Feneſtræ omnes, vbi commodè poteſt clathris ferreis muniantur, altæ, vt qui foris ſtat, introſpicere non poſſit.

Ara maxima eminentiori loco ponatur pro Eccleſiæ magnitudine. Marmoreum vas aquæ benedictæ intus ſit in Eccleſia à latere ingrediẽtium dextro. Confeſſionalia ponãtur patenti loco, ac conſpicuo, quæ ferrea lamina paruis foraminibus interductis, Confeſſarium à pœnitente ſeiungant.

2 Si verò Parochialis ſit Eccleſia, vel Collegiata, Chorus propè Altare maius à Populi ſtatione ſecludatur. Suggeſtus etiam erigatur, decenti opere, & forma ab Euangelij latere, vnde ſacra concio haberi poſſit. Nec non, vt ſitus Eccleſiæ feret, propè eius oſtium decenti loco Baptiſterium extruatur, ſiue vas Baptiſmale, propè quod ſit ſacrarium claue obſeratum. Cætera Altaria pro loci opportunitate erigantur lapidea, non lignea, & ante quodlibet altare lampas è lychnucho, ſeu

lampadario pendeat, haud ita modico interuallo, non à latere, ſed è regione poſito: feneſtella ſit in pariete à parte Epiſtolæ conſtructa, ad peluim cum vrceolis ponendam, quæ ſi commodè poteſt, tranſuerſali lapide diuidatur, vt pars inferior vſui ſit ad aquam ablutionis proijciendam.

Cuicumque templo ſua adhæreat Sacriſtia, ampla illa quidem ac bene materiata, pro Templi magnitudine, & numero Miniſtrorum, in qua vas aquarium è marmore, quadratoué lapide perpolitum extet ad Sacerdotis manus abluēdas: Adſint etiam ad abſterſionem mantilia integra, ac nitida è tornatili ligno pendentia. Tabella item ſit, in qua preces ad Miſſæ celebrationis præparationem pertinentes Sacerdos legat. Cæterum Sacriſtiam armarijs affabrè factis inſtructam eſſe oportet, in quibus ſacræ veſtes, ac reliqua Eccleſiaſtica ſupellex aſſeruetur. Ad hæc aptus ſtatuatur locus, apud quem Sacerdotes celebraturi ſacris veſtibus induantur.

3 Sepulchra ſolido lapide in fornicem ducantur; nec omnino propè altaria, aut intra chori, vel Cappellæ maioris fines; neue è ſolo quicquam extent, ſed illud planè adæquent. Porrò Eccleſiaſticorum, ac Laicorum ſepulchra ne confundantur, aptior ſcilicet illis ac decentior locus aſſignetur: Imò ſi opportunitas feret, ne cum Clericis

quidem inferiorum ordinum Sacerdotes promiſcuè ſunt humandi.

Admonentur etiam omnes Parochi, & Eccleſiarum Præpoſiti, Guardiani, Priores, &c. vt iuxta vetuſtam, & laudabilem conſuetudinem Paruulorum corpuſcula non ſepeliantur in communibus, & promiſcuis Cœmeteriorum, & Eccleſiarum ſepulturis, ſed vt pro illis ſpeciales, & ſeparatos ab alijs loculos, & ſepulturas habeant, in quibus non ſepeliantur, niſi Infantes baptizati, vel pueri, qui ante annos diſcretionis obierunt. *Ritual. Rom.*

4 Hæc quidem ſunt, quæ ad interiorem Eccleſiæ ſtructuram pertinent. Circa ea verò, quæ Eccleſiæ exterius adiuncta ſunt, primum locum obtinet Campanile, quod quidem pro Templi ratione ſplendidè conſtruendum eſt, ædificetur autem, loco foribus Eccleſiæ proximo, in eoq; Campanæ collocentur.

Cœmeteria, quæ ad excitandam fideliũ charitatem, & conditionis humanæ memoriam inſtituta ſunt, in ipſo proſpectu hominum ponantur, non eo loco tamen, qui pateat animalibus, vel ſeruitutibus, vel virorum deambulationibus, & congreſſibus: ampla eſſe debent, & Eccleſiæ adhærentia, vndequaque occluſa, & in eorum medio, Crux è marmore, vel ligno erigatur. Habeat etiam vas aquæ benedictæ cum aliquo aſ-

per-

Digitized by Google

perſorio ad aſpergendi vſum. Oſſa nullo pacto extra Cœmeterium conſeruentur. Curandum eſt autem maximè ne vllæ vites, aut arbores cuiuſuis generis frugiferæ, & quæ nullum etiam fructum afferunt in ijs exiſtant.

Cæterum nemo tum in Vrbe, tum in Diœceſi Eccleſiam, aut Cappellam ædificare præſumat, niſi poteſtate facta ab Archiepiſcopo, qui locum ac omnia neceſſaria per idoneos viros recognoſcenda curabit. Nulli autem huiuſmodi poteſtas fiet, quin prius Eccleſiam, aut Cappellam ſufficienter dotauerit, certoſque redditus addixerit, quod item fiet in Cappellis, & Eccleſijs ruralibus, & ruſticanis.

DE ORNATV ECCLESIAE. Cap. II.

5 VT facilius ſacra ſuppellectile Eccleſiæ omnes ſint inſtructæ, & pro officiorum varietate, ac ſolennitate apparatus omnis iuxta rituũ, ac temporum differentias diſtinguatur; Curandũ enixe eſt, vt certis, tutiſque facultatibus dotentur, quibus cum opus fuerit reparentur, & ornatus etiam omnis conſeruetur. Templa igitur ſolennioribus anni diebus ornatiora appareant, tum ad auguſtiorem cultum, tum ad fidelium

conſolationem, quo in apparatu, profanæ omnes imagines arceantur; & Cæremoniale fæl. recor. Clemen. VIII. iuſſu editum adamuſſim ſeruetur.

Sit autem Altariũ apparatus ſplendidus, ac decorus, adhibitis vaſis argenteis, aureiſque, cũ floſculis, frondibuſque odoriferis, aut ſerico intertextis. Cauendum tamen eſt ne altare ipſum, vel eius gradus infimi ſupremiue prophana gaza onerentur: ne argenteis hominum, aut belluarum ſtatuis exornentur. Ne Mauri, Æthiopes, Canœphori, Simiæ, Catuli, Equulei, Leones, Carcopitheci, Afræ aues, Pauones, aliaque id genus abacorum, armariorumque ornamenta adhibeantur.

Altaria ſingula tres mappas habeant, mundas, oblongam vnam, quæ ad imam partem pertingat, reliquas breuiores. Pallium item coloris diei feſto congruentis, tabellam ſecretorum, Crucẽ cum Imagine Sanctiſſimi Crucifixi in medio collocatam, candelabra ad minus duo: ne autem puluere, aliauè ſorde inquinentur, peracta Miſſa, tela, vel alia mappa contegantur. Imagines ipſæ, ſacræ tabulæ, ac parietes perpetuò eniteant, & curæ Rectorum ſit, vt Eccleſia ſaltem octauo quoque die diligenter verratur.

6 Habeant autem ſingulæ Eccleſiæ, quæcumq; ad diuina myſteria celebranda, atque ad ipſius

Eccleſiæ cultum, vſui futura videbuntur, nimirum, quæ Miſſæ ſacrificio inſeruiunt, & quæ ad diuinorum officiorum ſplendorem, ad Sacramentorum adminiſtrationem, ad funeralia officia, & cætera munia ſuo ordine ſpectant: videlicet lampades vitreas mundas, cum ſubiectis patinis quas lampadarias vocant, Conopæa, quibus tabernaculum Sanctiſſimi Sacramenti, decenter obtegatur, Cruces ad ſingula altaria cum Imagine Crucifixi, candelabra cum operculis ad extinguendas candelas, tabellas ſecretorum, mappas lineas maiores, minoreſq; pallia vbi fieri poteſt quinq; album, rubrum, viride, violaceum, nigrum, præter ea, quæ ſunt pretioſiora, tapetum ſcabelli, ſeu bradellæ altaris, amictus Sacerdotales, albas, cingula, planetas cum ſtolis, ac manipulis, Calices, patenas, vela ſerica, corporalia, pallas, purificatoria, burſas, cottas, vrceolos, peluiculas vrceolorum, Miſſalia cum ſignaculis, puluinaria pro Miſſalibus, tintinnabula. [Parochiales autẽ Eccleſiæ pro adminiſtratione Sacramẽtorum omnium habeant etiam pyxides pro conſeruanda Sanctiſſima Euchariſtia, & pro illa ad ægros ferenda, velum album ad contegendos Sacerdotis humeros, vmbellas, aſpergillum aquæ benedictæ, laternas, ceroferaria, tintinnabula grandiuſcula ſeu geſtatoria, vaſa ſacrorum oleo-

rum,

rum, lectorilia, libros pſalterij, antiphonarum, gradualium, hymnorum: Rituale, Sacerdotale, Cæremoniale. Parochiales item, & Collegiatæ, habeant, pluuialia, dalmaticas, tunicellas, thuribula, nauiculas cum cochlearibus. Demum Cathedralis Eccleſia paret indumenta etiã Epiſcopalia, cæteraq; quæ Archiepiſcopo celebranti vel ſacra peragenti, eiuſq; miniſtris neceſſaria ſunt.

Caueant Eccleſiarum Rectores, alijq; miniſtri, ne Eccleſiæ lapides, veſtes, Sacerdotales, & reliqua ſupellex in prophanos vſus conuertantur ſine Archiepiſcopi conceſſu, nec ad domeſticum vſum adhibeant, aut alijs vtenda concedant. Alienanda autem, & vendenda ne tradantur, niſi in caſibus à iure permiſſis.

Vt autem Eccleſiarum vtilitati, qua par eſt ratione conſulatur præſenti conſtitutione præcipimus, vt vniuerſa ſupellex ipſa in Eccleſia aſſeruetur non in domibus Laicorum quouis titulo aut prætextu. Anathemata vero donaria, & alia ornamenta à fidelibus voti, ſeu Religionis cauſſa ſemel oblata ne in ipſorum ædibus retineantur, ſed cum cætera ſupellectile reponantur: quapropter paret vnaqueq; Eccleſia, prout per facultates licebit, armaria ampla pro ſacris indumentis, quæ capſulas ductiles habeant diſtinctas ac

late

late patentes:itē loculos pro ſacris corporalibus, pallis, purificatorijs, burſis, velis:nec non armariola ad recondendos calices, patenas, reſque ex argento conflatas, quæ omnia ſeris, & clauibus proprijs obſerentur. curæ autem ſit Præfectis Eccleſiarum, vt nitoris, & munditiæ ratio habeatur, nec vlli mutuò dentur: Siquę verò ornamenta fieri contigerit prætioſiora, & magni ſumptus id ne fiat inconſulto Archiepiſcopo: in quibus omnibus tranſgreſſores arbitratu noſtro mulctentur.

DE MISSAE CELEBRATIONE. Cap. III.

TRemendum hoc myſterium, quo viuifica, & ſalutaris hoſtia per Sacerdotes immolatur, quanta fieri poteſt, & interioris cordis munditia, & exterioris deuotionis ſpecie peragendum eſſe; nemo eſt, qui non videat. Quapropter ad tollendam omnem ſuperſtitionis ſuſpicionem diſtrictè Presbyteris omnibus inhibetur, ne ritus alios, aut alias cæremonias, ac preces in Miſſarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ in Miſſali nouo à fel. rec. Clem. Papæ VIII. reformato præcipiuntur. Icciрco Examinatores noſtri curam omnem adhibeant, ne cuiquàm Sa-

Trid. ſeſſ. 22, de obſ. & eu in cel. miſ.

M cerdo-

cerdoti facultatem celebrandi faciant, ni prius circa cæremonias à Magiſtro cæremoniarum fuerit examinatus, & approbatus.

Exteris Sacerdotibus, & alienæ Diœceſis Miſſæ celebratio interdicitur, donec litteras teſtimoniales Epiſcopi ordinarij oſtendant, ijſque comprobatis, ad celebrandum non admittantur, niſi prius per Magiſtrum cæremoniarum circa cæremonias examinati, & approbati, à Vicario noſtro Generali licentiam in ſcriptis obtinuerint.

8 Miſſæ Sacrificium nevtiquam fiat niſi in ara conſecrata, vt moris eſt, & in Altari, in quo omnino ſit Crux in medio cum imagine Sanctiſſimi Crucifixi. Et ad Epiſcopalis dignitatis obſeruantiam, quo in altari Archiepiſcopus Sacrum fecit ne illo die Sacerdos alius celebrare præſumat niſi ex Arcihepiſcopi conſenſu. Nec item fiat in ædibus priuatis abſque licentia Sanctæ Sedis Apoſtolicæ: nec diebus illis ſolennioribus, qui in huiuſmodi litteris ex declaratione Sacræ Congregationis Rituum excipiuntur, nimirum in diebus Paſchatis, Pentecoſtes, Natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, Epiphaniæ, Annunciationis, & Aſſumptionis Beatiſſimæ Virginis, Sanctorũ Apoſtolorum Petri, & Pauli, & omnium Sanctorum, nec non Sanctarum Virginum tutelarium Chriſtinæ, Nymphæ, Oliuę, Agathæ, & Roſaliæ:

ſupra p. 3. 2. n. 5.

nec

nec demum in Eccleſijs Sanctimonialium abſq; peculiari licentia ſcriptis obtenta.

Itaq; Sacerdos ſacrum facturus ſtatas, ac debitas horas ne traſgrediatur; antequã celebret, ſe colligat, cogitans maledictum in ſacris litteris *Ier.48.10.* eum vocari, qui facit opus Dei negligenter.

Accedat autem cum metu, & reuerentia, facta diligenti diſcuſſione, & qui maculas, ſi quas inuenerit, ſacro Pœnitentię lauacro deterſerit: quod vt commodius fiat, curent Eccleſiarum Rectores, vt in Sacriſtijs cellulę collocentur ad hunc orandi, ſeu confitendi vſum accomodatę. Miſſam prælegat, & ſingulas partes ita præparatas habeat, vt neque erret, neq; hæreat.

Manus deinde lauet, adhibita conſueta Eccleſiæ precatione, mox ſingulis indumentis, proprijs orationibus ritè pronunciatis, ſeſe induat; ſacris veſtibus indutus neminem alloquatur, neque loquentibus aures prębeat.

9 Accenſis igitur candelis, & vrceolis vitreis, aut argenteis, nullo modo ſtanneis, cum peluicula ad altare allatis, datoq; per campanulam ſigno, ad celebrandum accedat, pręcedente Clerico cotta induto, qui ſacrum facienti miniſtret, & Miſſalem librum geſtet, quique in miniſterij functione ritè ſit inſtructus, & aſtantes propius, quã par eſt ad altare accedentes, modeſtè arceat: dũ

autem miniſtrat, nullas preces de libro quopiam recitet.

In altari Sacerdos ne quempiam prçſtoletur, nec expectandi gratia in mora ſit; neuè vſpiam inchoata Miſſa ſubſiſtat, aut eius initium repetat. Quç palam pronuncianda ſunt, diſtinctè, & clara voce pronunciet, quç ſecretò, ſecreta; neque tardius, aut celerius, quam par eſt, neque ſubbireto vtatur, vel pileolo, etiam extra canonem, nec anulo, vt ſçpius à ſacra Rituum Congregatione ſancitum eſt.

Peracto ſacrificio, in Sacriſtiam redeat, & ſacris veſtibus exutus, vt in rubricis, preces, ac gratiarum actiones, pro ſua pietate perſoluat.

Et quia Miſſa magnam cõtinet populi eruditionem, fideles omnes hortamur, vt cum ſacrificio interſunt, ita ſe componant, vt corporis habitu, animi deuotionem patefaciant, & iuxta Conc. Trid. præſcriptum monemus, vt frequenter ad ſuas Parochias ſaltem Dominicis diebus, & maioribus feſtis accedant.

Trid. ſeſſ. 22. decr. de obſer. & exit. in celebr. Miſſ.

10 Parochi verò, & Eccleſiarum Rectores ſummam adhibeant diligentiam, vt quç tanto ſacrificio inſeruiunt nitida ſint, ac munda, calices argentei, veſtes, panni linei, purificatoria, corporalia, mappæ, cæteraq; ornamenta, ac etiam indumenta, non lacera, non ſciſſa, ſed integra, &

con-

concinne compoſita, eiuſq; coloris, quem ſolennitatum, ac temporum ratio poſtulabit. Poſtremò iuxta Trid. Synodi decretum arceant muſicas, quę ſiue organo, ſiue cantu, laſciuum aliquid ſapiant, & ſęculares omnes actiones, quę quouis prætextu fiant.

Trident. ſeſſ. 22. decr. de obſ. & enit. in cele. Miſ.

Quoniam autem, qui altari inſeruit de altari viuere debet; propter temporum calamitates, & anguſtias, eleemoſynam pro celebrandis Miſſis Sacerdotibus largiri ſolitam, ad ſummum tres carolenos eſſe ſtatuimus. Pecunię autem, quę pro Miſſarum celebratione, à fidelibus ex pia eorum voluntate Eccleſijs ſunt legatæ, mandamus vt pro Miſſarum ſatisfactione ita applicentur, vt pro Miſſa quotidie celebranda, nõ minus vncijs decem, & octo in annos ſingulos erogetur.

DE DIVINIS OFFICIIS. Cap. IV.

11 SIcut Sancta Mater Eccleſia pro varia temporum, officiorumq; ratione, ſacrarum veſtiũ apparatum, ornatumq; varijs coloribus voluit eſſe diſtinctum, ita etiam diuinorum officiorum diſtinctionem quamdam adhibuit, vt certis horis, apto loco, peculiaribus indumentis, ſeſſionibus, genuflexionibus, quędam cum cantu, quędam

dam ſine cantu, multiplici varietate celebrentur. Qua propter Cathedrales, Parochiales, & Collegiatæ Eccleſiæ, libros habeant ad ſacram pſalmodiam neceſſarios: chorus ita, vel ſepiatur, vel conſtituatur, vt tempore diuini officij, laicis aditus aliquo interiecto ſpatio, in eum præcludatur, vel ſaltem a Clericis ſeiuncti ſint.

In choro omnes ſuperpelliceo ſint induti, & inſignibus pro ratione dignitatis, & officij: alternis vocibus canant non curſim, non perturbatè, ſed diſtinctè, ac deuotè. Omnes verò pariter ſtẽt, ſedeant, ac genuflectant, caput aperiant, & inclinent, ne locum mutent, nec priuatim officium legant, litteras, libroſuè, collocutiones, riſus, iocos, ſomnumq; arceant, nec è choro exeant, niſi diuino officio perſoluto; quod ſi neceſſitas aliud poſtulauerit, id ne faciant niſi à Præfecto chori venia petita.

12 Quia verò chori diſciplina plena Religionis eſt, plena pietatis ad Dei laudes concelebrandas, & ad fidelium deuotionem excitandam, curent Parochi in Vrbe, & Archipresbyteri in Diœceſi, necnon cæterarum Eccleſiarũ Rectores, vt Clerici, in ſeruandis cæremonijs continenter inſtruantur: quod, vt facilius præſtetur, inſtituat in ſua quiſq; Eccleſia aliquem ex Sacerdotibus Magiſtrum cæremoniarum, cui ſubditi, & obedien-

tes

tes cæteri omnes eſſe debeant,&oculos in ipſum conuertentes, nutu, vel ſigno, quid agendum ſit, ſignificanti, ſtatim pareant.

In feſtis autẽ ſolennioribus ante aliquot dies exponatur in Sacriſtia tabella cum indice eorum qui ſunt diuina officia peracturi, tam ad Veſperas, quam ad Miſſam,apponantur autem nomina celebrantis,Diaconi, Subdiaconi,Presbyterorum cum pluuialibus, & Presbyteri, ſeu Cappellani pro libro aſſiſtentis: quod & in Cathedrali in primis obſeruandum præcipimus.

Quoniam autem fel. rec. Clem. Papa VIII. Cæremoniale Epiſcoporum imprimi iuſſit, & in omnibus Metropolitanis,Cathedralibus, & Collegiatis obſeruandum propoſuit, vt illius mandatis obſequamur, præcipimus omnibus; & ſingulis quarumcumq; Eccleſiarum Maioribus, Superioribus, Rectoribus,& quouis alio nomine nuncupatis, vt in poſterum, ritus,ac cæremonias celebrandi, Miſſas, Veſperas, & alia diuina officia, cæteraſq; functiones in dicto Cæremoniali expreſſas obſeruent, ac in ſuis quique Eccleſijs obſeruari curent.

Statas autem pro diuinis officijs horas in Eccleſia Cathedrali immutare nemo vnq; poterit, niſi de licentia Cantoris, aut Maioris de Capitulo, neq; alius quiſpiam præſumet illo inſcio, & in

con-

conſulto proceſſiones, aut orationem 40. horarum, vbi ſe occaſio obtulerit intimare.

DE FVNERIBVS, ET EXEQVIIS Cap. V.

SAncta, & ſalubris cogitatio pro defunctis exorandi, vt à peccatis ſoluantur, & vetus Eccleſiæ inſtitutum, fidelium funera, pijs precibus certiſq; cæremonijs, ac ritibus proſequendi, sũmopere curandum eſt, vt qua par eſt modeſtia, ac religione ſeruentur, vt videlicet intelligant vniuerſi, & ad viuorum pietatem, & defunctorũ ſalutem ſingula eſſe inſtituta.

Igitur Archiepiſcopi morte renunciata à ſingulis Sacerdotibus tum in Vrbe, tum in Diœceſi Miſſa pro eius anima quamprimum celebretur.

Quo ad Parochos pertinet, curam omnem adhibeant, ne quid vllo modo faciant, aut fieri permittant contrà præſcriptam formam in Bulla Reformationis Parochiarum.

14 Cęterum, & ante ſolis ortum, & poſt eius occaſum, mortuum efferri, diſtrictè prohibemus; nec inter Miſſę maioris, & diuinorum officiorũ celebrationem fidelium cadauera in Eccleſiam inferãtur. Parochorum autem curę relinquimus,

ne

ne nimis præpropere mortui ſepeliantur, vt ſi ipſis videbitur, humatio in opportuniorem horam quãdoq; differatur. Cadauer laici cuiuſuis gradus, & dignitatis Clerici ne deferant, ſed laici.

Quæ autem à felic. record. Paulo V. in Rituali Romano circa mortuos ſepeliendos, & exequias peragendas, tam adultorum, quàm paruulorum præcipiuntur, omnia, & ſingula à quibuſcumque obſeruari volumus, idque præſenti conſtitutione mandamus: videndum nempè erit quibus Eccleſiaſtica ſepultura deneganda ſit, & vbi dubium occurrerit, Ordinarius conſulendus.

Vſurario manifeſto, quamuis de vſuris, quas receperat, ſatisfieri, expreſſa quantitate, vel indiſtinctè mandauerit, nihilominus Eccleſiaſtica ſepultura denegetur, donec de vſuris ipſius fuerit plenariè ſatisfactum, vel illis ipſis, quibus facienda eſt reſtitutio, vel eis abſentibus Archiepiſcopo in Vrbe, Vicario foraneo in Diœceſi, præſtita nimirum idonea cautione, de reſtitutione facienda.

Pauperes, qui proprijs impenſis humari non poſſunt, fidelium eleemoſynis ſepeliendos Parochi curent.

14 Cum mortuus efferendus erit, Clerus, qui vocatus fuerit in proximam mortui ædibus Eccle-

ſsimi, aut domum conueniet, vnde Clerici ſuperpelliceis induti, procedant bini, & cum pſalmodia ad ſepulturam mortuum comitentur.

Piorum Hominum Congregationes, qui cereos manu geſtantes, funus comitantur, cadauer non præcedant, ſed ſubſequantur, geſtentq; paruas candelas, non intorticia.

In proſequendis funeribus, Regulares eumdẽq; quem in generalibus Proceſſionibus, locum ſequantur: Parochiæ Crux digniorem locum obtineat, niſi adſit Cathedralis. Nihil ſuperſtitioſũ in manibus, vel mortui feretro admittatur. Cũ verò in funere cerei, candelæ, intorticiaq; pro Regularibus, ac Clero dantur, non extincta, ſed accenſa deferantur.

Caueant lamentatrices, quæ ad deplorandos mortuos euocari nondum deſueuerunt, ne id officij in poſterum exerceant, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, & quoad ignobiles, etiam fuſtigationis per Vrbem.

Item altaria, quæ pro funeribus defunctorum in ipſorum cubiculis, aut domibus erigi, ac ornari ſolent, tanquàm à ſacræ aræ inſtitutione, vſuq; aliena, ſub eadem excommunicatione prohibemus.

N ij DE

DE ECCLESIA CATHEDRALI, *Eiuſque Miniſtris.* Cap. VI.

15 Cathedralis Panormitana Eccleſia, quam Gualterius eius Antiſtes, vetere diruta, extruxit, & Aſſumptæ Virgini dedicauit, Anno Domini 1185. Guilelmo II. Rege Siciliæ, cæterarũ Eccleſiarum mater, feſtum diem ſuæ conſecrationis agit Kal. Auguſti, qui ſolenni ritu per Vrbem colitur, vt moris eſt. Eius Miniſtri ſunt Cantor, Archidiaconus, Decanus, Canonici, Perſonatus, Viuanderij, Cappellani, Sacriſtæ, qui perſonæ dignitatem ſuſtinere debent, & ſtatis, certiſq; temporibus, officia diuina, iuxta præſcriptum Cæremonialis Clem. VIII. celebrare.

DE CANTORE. Cap. VII.

16 Cantor, prima poſt Pontificalem Cathedralis Eccleſiæ Dignitas, maior in choro ſemper eſt, quamuis Archiepiſcopo Pontificalia exercenti aſſiſtat. Nullum in eadem Eccleſia habet maiorem ſe, præter Archiepiſcopũ; aut Capitulum legitimè congregatum. Eius prouincia erit curare, vt diuina officia debita religione, ac

pietate celebrentur, ſuum vt quiſque munus accuratè peragat, frequenter ſuadere; in diebus ſolennibus, & canonicalibus, Miſſæ celebrandæ partes diſtribuere, & abſentium vicem alijs demandare; altare honorificè veſtiendum, & cereos cum tempus erit, accendendos curare; cæteraq; diuinis officijs neceſſaria comparare, & ab organo modulationes prophanas amouere.

Solennioribus etiam feſtis, & canonicalibus diebus tertio campanæ ſigno veſperarias, ac matutinas preces ſignificari iubeat. Cæterum in alijs diebus certas horas Sacriſtæ conſtituat, quibus ſtatę preces exoluendæ ſint, vt vnius vel plurium campanarum ſignis pro more Eccleſiæ miniſtros admoneat, populumq; conuocet. Curet prætereà nequa in miniſtris, ac miniſterijs religio, & diligẽtia deſideretur. Quoniam verò illi poteſtas eſt quemlibet è choro iuſta cauſſa eijciendi, id abſolutis officijs iuxtà delicti grauitatem efficiet.

Archiepiſcopo ſolenniter Miſſam, aut Veſperas decantanti, vel Pontificalia exercenti cum cæteris Canonicis aſſiſtet; eoque abſente illius vice Miſſas ipſe decantabit; candelas in die Purificationis Beatæ Mariæ Virginis benedicet; cineres feria quarta in capite ieiunij fidelibus imponet, & ramos oliuarum in Dominica palmarum diſtribuet.

Mà-

Maiores anni ſolemnitates, ac generales item Proceſſiones, Vrbis Pręfecto, & Senatui enunciet, ac in ijs peragendis, ne quid indecorum fiat, ſtudioſè curet.

Canonicorum conuentus, ſeu capitula (in quibus prima dabit ſuffragia) cum fuerit requiſitus, vel ei opus videbitur, cogat: nec vllo pacto ſinat, vt leges, probatæque conſuetudines infringantur.

Archiepiſcopo, aut aliquo ex Canonicis vita functo, publicis, priuatiſq; precationibus, ac ſacrificijs, illorum animas iuuari, itemq; anniuerſaria pro tempore celebranda, non omitti ſedulò curabit, & Archiepiſcopi mortem ſuffraganeis Epiſcopis ſignificabit, quo tempore bonorum, ac iurium Archiepiſcopatus curam, dum ſedes vacauerit, vnà cum Canonicis ſuſcipere debet.

DE ARCHIDIACONO.

Cap. VIII.

CAntori proximè ſuccedit Archidiaconus, ſecunda Eccleſiæ Dignitas, oculus Epiſcopi, eiuſq; Vicarius à ſacris Canonibus appellatus, qui Cantore abſente, primas habet in Eccleſia, eaq; munia peraget, quæ præcedenti capite ſunt annotata. *c.1. de off. Archid.*

17 Proprium munus illius eſt, Archiepiſcopo ſacrum,

crum, aut Pontificalia peragenti, à dextris, quaſi Diaconorum Principem aſſiſtere: eorum examinationi, qui promouentur ad Ordines, vel prima tonſura initiantur, intereſſe, illoſq; probatos iam, & examinatos, Archiepiſcopo præſentare, ſacrorum oleorum conſecrationi, & ſacris ordinationibus præſentem eſſe, ibiq; eas omnes functiones exercere, quæ in libro Pontificali recenſentur.

Ad ipſum etiam ſpectat de ijs, qui matrimonium contracturi ſunt diligenter cognoſcere, nũ ſint ſoluti, an alijs nuptijs impediti; atq; eam quidem quæſtionem per ſuos Magiſtrum Notariũ, & Actuarios ita habebit, vt teſtes in id non niſi idoneos, & iuratos admittat, quiq; rite ſpondeãt certam ſe pecuniæ ſummam ſoluturos, ſi quicquã compertum fuerit ab ipſorum teſtificatione alienum: tum poteſtatem faciet Parochis vrbanis ſubſcriptione, ac ſigillo proprio obſignatam, ſponſos ſubarrhandi, & publicè in Eccleſia denunciãdi. Per Diœceſim verò in ſingulis oppidis ſuos ſibi Archidiaconos ſubroget, qui ſcilicet idem præſtent circa matrimonia, ac præterea ſedulò in cultum, religionemq; feſtorum dierum inuigilent, populumq; propoſitis pœnis ab eorum violatione coerceant.

Quoniam verò perniciosam illam peierandi li-

licentiam, quam teſtes plerumq; dolo malo in celebrandis matrimonijs vſurpant, non ſine magna iniuria Sacramenti, quà lubet intercidere, ac refrœnare oportet, operæ pretium ducimus meritas ab illis pœnas ſacris Canonibus conſtitutas, ac receptam per fideiuſſionem pecuniæ ſummam exigere. Quod ſi Archiepiſcopalis curiæ miniſtri, vel delicti indicium fecerint, vel falſi reum ipſi deprehenderint, ijs exigendæ pecuniæ dimidium permittatur, reliqua pars Archidiacono cedat.

Ad illũ itẽ pertinet, eorum, qui matrimonio coniungi volunt, notitiam per teſtes habere, nũ illi nupti ſint, idq; per ſuos adminiſtros, & actuarios perficiet, qui huiuſmodi teſtes recipiãt, præſtita certa fideiuſſione, ex quibus deinde fides Parochis fit eorum, qui matrimonio ſunt iungendi, vt poſſint illos publicè in Eccleſia denunciare. Eligit per ſingula Diœceſis oppida, Archidiaconos ad ſui nutum amouibiles, qui, & id ipſum præſtent, & ſacros feſtos dies ritè obſeruari, & coli propoſitis pœnis curent.

Ad facinoroſos homines, cæterorum exemplo puniendos, fideiuſſiones pro ijs, qui matrimonio ſunt iungendi, ab Archidiacono receptas, ſi contigerit exigendas eſſe, id omni diligentia peragatur: & exactæ per officiales Curiæ Archiepi-

piſcopalis, ipſis pro medietate applicentur, reliqua pars Archidiacono cedat.

DE DECANO.

Cap. IX.

18 Decanus tertia Dignitas Eccleſiæ Cathedralis, in eius decorem, ac venuſtatem, diuiniq; cultus augmentum à fel. rec. Clem. Pap. VII. Anno Domini 1531, inſtitutus, tertius eſt à Cantore, ſtallumq; habet in choro ante omnes Canonicos: ac Cantore, & Archidiacono abſentibus, illorum vices præſtat.

Nullum autem in Capitulo ſuffragij ius habet, niſi præter Decanatum, Canonicatu etiam ſit præditus.

Fer. V. in Cœna Domini, Archidiacono, in ſacrorum oleorum conſecratione detento, à ſiniſtris Archiepiſcopi aſſiſtet.

DE CANONICIS.

Cap. X.

19 Canonici, qui (vltra Cantorem, & Archidiaconum) viginti duo numero ſunt, nempè ſex millenarij, totidem centenarij, duo Portus, duo Sancti Nicolai nuncupati, Regij ſex, vel

D. Io.

Digitized by Google

D. Io. Eremitarum, ex antiquo Eccleſiæ inſtituto, ita per ſacros ordines diſtribuantur, vt ſex millenarij, cũ quatuor primis cẽtenarijs Sacerdotes ſint, reliqui duo cẽtenarij, Portus, & Diui Nicolai, ſint Diaconi; Regij oẽs Subdiaconi: quippè ſi ſex millenarijs, & quatuor centenarijs, Cantor, & Archidiaconus; annumerentur, fit, vt dimidia pars ipſorum ſint Presbyteri, quod eſt decretum Conc. Trid. *Seſſ. 24. de ref. c. 12.*

Habitus Canonicalis, eſt Mozzetta violacea ſuper Rocchetum. quod ornamenti genus ad Eccleſiæ Panormitanæ dignitatem, ac decorem à fel. record. Paulo Pap. V. nobis enixè poſtulantibus, acceſſit.

Quicunq; igitur Canonicatum fuerit adeptus, ex Tridentinæ Synodi decreto, intra duos menſes, à die poſſeſſionis initæ, emittat fidei profeſſionem, non ſolum coram Archiepiſcopo, ſeu eius Vicario, ſed etiam in Capitulo, ſub pœnis ibidem conſtitutis. Omnes verò diuina per ſe, & non per ſubſtitutos compellantur obire officia, & Archiepiſcopo celebranti, aut Pontificalia exercenti aſſiſtere, & inſeruire, eumq; tum euntem, tum redeuntem, vſq; ad ædes comitari; in choro Dei nomen reuerenter laudare, vitamq; & mores ſic componere, tàm in Eccleſia, quàm extra *Seſſ. 24. c. 12. de ref.*

extra illam, vt verè Eccleſiæ ſenatus dici poſſint.

20 In Capitularibus colloquijs interſint, eiſq; à Spiritusſancti oratione, initium faciant: neq; conuentus dimittatur, niſi eiuſdem oratione recitata, nec quiſpiam ſine Cantoris, & Capituli venia, diſcedat: ſuum quiſq; ordinem teneat, tam in ſedendo, quàm in ſententia dicenda: neminem dicentem interpellent, & à verbis ſcurrilibus, & iocoſis prorſus abſtineant. Rerum capitularium deliberationes fiant per occulta ſuffragia, ſecus erunt irrita, & nulla.

Nemo ex Canonicis, quid in Capitulo fuerit intimatum, vel capitulariter dictum, audeat extra Capitulum reuelare: & ſi quis contrafecerit, per hanc conſtitutionem decernimus tertia parte fructuum Canonicatus fore priuatum; & qui denunciauerit reuelantem ſecreta Capituli, habeat tertiam partem eiuſdem tertiæ partis dictorum fructuum, & credatur dicto denunciatori cum vnico teſte tantum iuxtà decretum Concilij Prouincialis Panormitani celebrati Panormi anno 1388. per Dominum Ludouicum Secundum Bonitum Archiepiſcopum Panormitanum cum aſſenſu DD. Epiſcoporum Agrigentini, Mazarienſis, & Meleuitani.

Si rixæ, & contumeliæ inter aliquos oboriantur; id ad Archiepiſcopum extemplò deferatur,

qui

qui delinquentem plectet, prout culpæ ratio poſtulabit.

Canonicus maior de Capitulo, qui ſcilicet presbyteris, & millenarijs ſtallo, & antiquitate præiit ſi nulla ex tribus prædictis dignitatibus adſit, ipſe ea omnia tam in choro, quam in Capitulo peraget, quæ Cantori ſuperius ſunt aſſignata.

Vnuſquiſque ſuis functionibus, muneribuſq; ſatisfaciat iuxtà ordinem in infraſcripta tabella explicatũ, & ex peruetuſto Eccleſiæ more, ſeruatum, quem etiam obſeruandum in poſterum damus.

Qui verò ab Archiepiſcopo deputatur ad cõplenda pia legata pro Miſſis celebrandis relicta, diligenter ea omnia in publicam Tabellam referant, & in Sacriſtia affigant, vt in proſpectu ſit omnium, & à Miſſarum curatoribus faciliùs executioni mandentur ad illos etiam pertinet, candelas, cereos, & cætera neceſſaria comparare, ne item deſit panis, & vinum ad ſacroſanctam altaris hoſtiam immolandam.

Quotannis ineunte Menſe Septembri deputentur Canonici ad obeunda Capituli munia, & ad curam, adminiſtrationemq; Cappellæ Præſentationis B. M. V. Seminarij, & Parochialis Eccleſiæ S. Iacobi, ijq; omnem adhibeant diligentiam, vt nihil commiſſi ſibi muneris prætermit-

tat. Canonicus verò fabricæ Præfectus, qui Marammerius nuncupatur, promptos habeat libros accepti, expenſique, Archiepiſcopo, vel eius Vicario ſingulis annis exhibendos.

TABELLA SECVNDVM ORDINEM DISPOSITA EORVM,

Qui ſunt in Eccleſia Cathedrali Officia diuina peracturi.

MENSE IANVARIO.

Circumciſio Domini.

1

R. D. Tertius Presbyter.
Euangelinm R. D. Quartus Diaconus.
Epiſtolam Quintus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

6 *Epiphania Domini.*

Illuſtriſſimus, & Reuerédiſſ. D. Archiepiſcopus.
Euangelium R. D. Primus Diaconus.
Epiſt. Vnus ex RR. DD. Canonicis Subdiaconis per vices.

Om-

Omnes Canonici parati.

10 *S. Agathonis PP. & Confeſſ.*

R. D. Primus Presbyter.
Euang. R. D. Tertius Diaconus.
Epiſt. Tertius ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

20 *SS. Fabiani, & Sebaſtiani M.*

R. D. Octauus Presbyter.
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſt. Decimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

MENSE FEBRVARIO.

2 *Purificatio* B. *Mariæ V.*

R. D. Cantor.
Euang. R. D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Primus ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

5 *S. Agathæ Virg. & Mart.*

R. D. Primus Presbyter.

Euan-

Digitized by Google

Euang. R. D. Tertius Diaconus.
Epiſt. Tertius ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

24 *S. Matthiæ Apoſt.*

R. D. Septimus Presbyter.
Euang. R. D. Quintus Diaconus.
Epiſt. Nonus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

MENSE MARTIO.

19 *S. Ioſeph Confeſſoris.*

R. D. Decimus Presbyter.
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſt. Duodecimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

25 *Annunciatio B. Mariæ Virg.*

R. D. Quintus Presbyter.
Euang. R. D. Quintus Diaconus.
Epiſt. Septimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

MENSE APRILI.

25 *S. MARCI EVANGELISTÆ.*

R. Terminator.
Euang. Secundus ex Beneficiatis.
Epiſt. Antepenultimus ex Sacerdotibus Beneficiatis.
Pluuialia duo.

MENSE MAIO.

1 *SS. Philippi, & Iacobi Apoſt.*

R. D. Octauus Preſbyter.
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſtolam Decimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

3 *Inuentio S. Crucis.*

R. D. Decimus Presbyter.
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſt. Duodecimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

Translatio S. Chriſtinæ V. M. in ſecunda Dominica.

R. D. Archidiaconus.
Euang. R. D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Secundus ex Beneficiatis.
Pluuiaria ſex.

MENSE IVNIO.

10 *S. Oliuæ Virg. & Mart.*

R. D. Secundus Presbyter.
Euang. R. D. Tertius Diaconus.
Epiſt. Quartus ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

24 *Natiuitas S. Ioannis Baptiſtæ.*

R. D. Nonus Presbyter.
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſt. Vndecimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

29 *SS. Petri, & Pauli Apoſt.*

Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſ. D. Archiepiſcopus.
Euan-

Euang. R. D. Primus Diaconus.
Epiſt. Vnus ex RR.DD. Canonicis Subdiaconis.
Omnes Canonici parati.

MENSE IVLIO.

2 *Viſitatio B. Mariæ Virg.*

R. D. Sextus Presbyter.
Euang. R. D. Quintus Diaconus.
Epiſt. Octauus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

15 *Inuentio S. Roſaliæ Virg.*

R. D. Cantor.
Euang. R. D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Primus ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

S. Mariæ Magdalenæ.

R. Magiſter Scholæ.
Euang. Tertius ex Beneficiatis.
Epiſt. Penultimus ex Sacerdotibus Beneficiatis.
Pluuialia duo.

24 *S. Christinæ Virg. & Mart.*

R. D. Secundus Presbyter.
Euang. R. D. Tertius Diaconus.
Epiſt. Quartus ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

25 *S. Iacobi Apoſtoli.*

R. D. Tertius Presbyter.
Euang. R. D. Quartus Diaconus.
Epiſt. Duodecimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

MENSE AVGVSTO.

1 *Dedicatio Eccleſiæ.*

R. D. Primus Presbyter.
Euang. R. D. Tertius Diaconus.
Epiſt. Tertius ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

6 *Transfiguratio Domini.*

R. Subcantor.
Euang. Primus ex Beneficiatis.

Epiſt.

Epiſt. Quartus ex vltimis Sacerdotibus Beneficiatis.
Pluuialia duo.

10 *S. Laurentij Mart.*

R. D. Quartus Presbyter.
Euang. R. D. Quartus Diaconus.
Epiſt, Sextus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor,

15 *Aſſumptio B. Mariæ. Virg.*

Illuſtriſſimus, & Reuerendiſs. D. Archiepiſcopus.
Euang. R. D. *P*rimus Diaconus.
Epiſt. *V*nus ex RR. DD. Canonicis Subdiaconis.
Omnes Canonici parati.

24 *S. Bartholomæi Apoſtoli.*

R. D. Octauus Presbyter
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſt. Decimus ex Beneficiatis
Pluuialia quatuor.

MENSE SEPTEMBRI.

4 *S. Roſaliæ Virginis.*

Digitized by Google

R. D. Archidiaconus.
Euang.. R. D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Secundus ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

8 *Natiuitas B. Mariæ Virg.*

R. D. Quartus Presbyter.
Euang. R. D. Quartus Diaconus.
Epiſt. Sextus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

25 *S. Mamiliani Epiſcopi, & Mart.*

R. D. Secundus Presbyter.
Euang. R. D. Tertius Diaconus.
Epiſt. Quartus ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

Translatio S. Nymphæ Virg. & M.
In Dominica Tertia.

R. D. Primus Presbyter.
Euang. R. D. Tertius Diaconus.
Epiſt. Tertius ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

Digitized by Google

21 *S. Matthæi Apoſtoli, & Euang.*

R. D. Nonus Preſbyter.
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſtolam Vndecimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

29 *Dedicatio S. Michaelis Archangeli.*

R. Tertius Presbyter.
Euang. R. D. Quartus Diaconus.
Epiſt. Quintus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

30 *S. Hieronymi Conf. & Eccl. Doct.*

R. D. Decimus Presbyter.
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſt. Duodecimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

MENSE OCTOBRI.

28 *SS. Simonis, & Iudæ Apoſtol.*

R. D. Decimus Presbyter.

Euang.

Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſt. Duodecimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

MENSE NOVEMBRI.

1 *Feſtum Omnium Sanctorum.*

Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Archiepiſcopus.
Euang. Primus Diaconus.
Epiſt. Vnus ex RR. DD. Canonicis Subdiaconis.
Omnes Canonici parati.

2 *Commemoratio omnium Fid. Defunctorum.*

R. Magiſter Cappellanus.
Euang. Quartus Beneficiatus.
Epiſt. Vltimus ex Sacerdotibus Beneficiatis.

4 *S. Caroli Epiſcopi, & Conf.*

R. D. Septimus Presbyter.
Euang. R. D. Quintus Diaconus.
Epiſt. Nonus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

12 *S. Nymphæ Virg. & Mar.*

R. D.

R. D. Secundus Presbyter.
Euang. R. D. Tertius Diaconus.
Epiſt. Quartus ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

21 *Præſentatio B. Mariæ.* Virg.

R. D. Archidiaconus.
Euang. R. D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Secundus ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

29 *Miſſa votiua de* SS. *Sacramento*
Ad inſtantiam Regis Noſtri Catholici.

R. D. Tertius Presbyter.
Euangelium R. D. Quartus Diaconus.
Epiſtolam Quintus ex Beneficiatis.

30 *S. Andreæ Apoſtoli.*

R. D. Septimus Presbyter.
Euang. R. D. Quintus Diaconus.
Epiſt. Nonus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

MENSE DECEMBRI.

Imma-

8 *Immaculata Conceptio B. Mariæ Virg.*

R. D. Cantor.
Euang. R. D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Primus ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

13 *S. Luciæ Virg. & Mart.*

R. D. Primus Presbyter.
Euang. R. D. Tertius Diaconus.
Epiſt. Tertius ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

21 *S. Thomæ Apoſtoli.*

R. D. Nonus Presbyter.
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſt. Vndecimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

24 *Vigilia Natiuitatis Domini Ieſu Chriſti.*

Martyrologium leget
R. Magiſter Cæremoniarum.

Na-

Natiuitas Domini Noſtri Ieſu Chriſti.

Illuſtriſſimus,& Reuerendiſſ. D. Archiepiſcopus.
Euangelium R. D. Primus Diaconus.
Epiſt. Vnus ex RR. DD. Canonicis Subdiaconis per vices.
Omnes Canonici parati.

26 *S. Stephani Protomart.*

R. D. Quartus Presbyter.
Euang. R. D. Quartus Diaconus.
Epiſt. Sextus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

27 S. *Ioannis Apoſt. & Euang.*

R. D. Quintus Presbyter.
Euang. R. D. Quintus Diaconus.
Epiſt. Septimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

28 *SS. Innocentium Mart.*

R. D. Sextus Presbyter.
Euang. R. D. Quintus Diaconus.

Epiſt. Octauus ex Beneficiatis.
Pluuialia Quatuor.

DISTRIBVTIO FESTORVM MOBILIVM.

Conſecratio Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Archiepiſcopi.

R. D. Archidiaconus.
Euang. R. D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Secundus ex Beneficiatis.

Dominica Septuageſimæ.

R. D. Quintus Presbyter.
Euang. R. D. Quintus Diaconus.
Epiſt. Septimus ex Beneficiatis.

Feria IV. Cinerum.

Miſſam R. D. Cantor.
Euang. R. D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Primus ex Beneficiatis.

Dominica I. Quadrag.

R. D. Sextus Presbyter.

Euang.

Euang. R. D. Quintus Diaconus.
Epiſt. Octauus ex Beneficiatis.

Dominica II. Quadr.

R. D. Octauus Presbyter.
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſt. Decimus ex Beneficiatis.

Dominica III. Quadrag.

R. D. Nonus Presbyter.
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſt. Vndecimus ex Beneficiatis.

Dominica IV. Quadr.

R. D. Quintus Presbyter.
Euang. R. D. Quintus Diaconus.
Epiſt. Septimus ex Beneficiatis.

Dominica Paſſionis.

R. D. Octauus Presbyter
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſt. Decimus ex Beneficiatis

Digitized by Google

Dominica Palmarum.

R. D. Cantor.
Euang. R. D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Primus ex Beneficiatis.

Fer. V. in Cœna Domini.

Matutinum R. D. Cantor.
Miſſam Illuſtriſſimus, & Reuerendiſs. D. Archiepiſcopus.
Euang. R. D. Primus Diaconus.
Epiſt. Vnus ex RR. DD. Canonicis Subdiaconis.
Omnes Canonici parati.

Feria VI. in Paraſceue.

Matutinum R. D. Archidiaconus.
Miſſam R. D. Cantor.
Euang. R D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Primus ex Beneficiatis.

Sabbato Sancto.

Matutinum R. D. Primus Presbyter.
Miſſam R. D. Archidiaconus.

Euang.

Euang. R. D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Secundus ex Beneficiatis.

Dominica Reſurrectionis.

Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Archiepiſcopus.
Euang. R. D. Primus Diaconus.
Epiſt. Vnus ex RR. DD. Canonicis Subdiaconis.
Omnes Canonici parati.

Feria ſecunda poſt Paſcha.

R. D. Quartus Presbyter.
Euang. R. D. Quartus Diaconus.
Epiſt. Sextus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

Feria tertia poſt Paſcha.

R. D. Sextus Presbyter.
Euangelium R. D. Quintus Diaconus.
Epiſt. Octauus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

Dominica in Albis.

R. D. Septimus Presbyter.

Euang.

Euang. R.D.Quintus *Diaconus.*
Epiſt. Nonus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

Aſcenſio Domini Noſtri Ieſu Chriſti.

R.D. Secundus Presbyter.
Euang. R. D. Tertius Diaconus.
Epiſt. Quartus ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

Vigilia Pentecoſtes.

R. Magiſter Cappellanus.
Euang. Quartus Beneficiatus.
Epiſt. Vltimus ex Sacerdotibus Beneficiatis.

Dominica Pentecoſtes.

Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Archiepiſcopus.
Euang. R. D. Primus Diaconus.
Epiſt. Vnus ex RR. DD. Canonicis Subdiaconis.
Omnes Canonici parati.

Feria ſecunda poſt Pentecoſten.

R. D. Septimus Presbyter.
Euang. R. *D.* Quintus Diaconus.

Epi-

Digitized by Google

Epiſtolam Nonus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

Feria tertia poſt Pentec.

R. D. Nonus Presbyter.
Euang. R. D. Sextus Diaconus.
Epiſt. Vndecimus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

Feſtum SS. Trinitatis.

R. D. Tertius Presbyter.
Euang. R. D. Quartus Diaconus.
Epiſt. Quintus ex Beneficiatis.
Pluuialia quatuor.

In Solennitate Corporis Chriſti.

R. D. Cantor.
Euang. R. D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Primus ex Beneficiatis.
Pluuialia ſex.

Feria VI. infra Octauam.

Miſſam R. D. Archidiaconus.

Euan-

Euang. R. D. Secundus Diaconus.
Epiſt. Secundus ex Beneficiatis.

Sabbato infra Octauam.

R. D. Primus Presbyter.
Euang. R. D. Tertius Diaconus.
Epiſt. Tertius ex Beneficiatis.

Dominica infra Octaua.

R. D. Secundus Presbyter.
Euang. R. D. Tertius Diaconus.
Epiſt. Quartus ex Beneficiatis.

Feria ſecunda infra Octauam.

R. D. Tertius Presbyter.
Euang. R. D. Quartus Diaconus.
Epiſt. Quintus ex Beneficiatis.

Feria tertia infra Octauam.

R. D. Quartus Presbyter.
Euang. R. D. Quartus Diaconus.
Epiſt. Sextus ex Beneficiatis.

Fe-

Feria IV. infra Octauam.

R. D. Quintus Presbyter.
Euang. R. D. Quintus Diaconus.
Epiſtolam Septimus ex Beneficiatis.

Octaua Corporis Chriſti.

R. D. Sextus Presbyter.
Euang. R. D. Quintus Diaconus.
Epiſt. Octauus ex Beneficiatis.

In Proceſſione.

Sanctiſſimum Corpus Domini Noſtri Ieſu Chriſti deferet

R. D. Cantor.

Dominica I. Aduentus.

R. D. Quintus Presbyter.
Euang. R. D. Quintus Diaconus.
Epiſt. Septimus ex Beneficiatis.

Dominica II. Aduentus.

R. D. Sextus Presbyter.

Euang. R. D. *Q*uintus Diaconus.
Epiſt. Octauus ex Beneficiatis.

Dominica III. *Aduentus.*

R. D. Tertius Presbyter.
Euang. R. D. Quartus Diaconus.
Epiſt. Quintus ex Beneficiatis.

Dominica IV. Aduentus.

R. D. *Q*uartus Presbyter.
Euang. R. D. *Q*uartus Diaconus.
Epiſt. Sextus ex Beneficiatis.

Cæterum ſi aliæ Miſſæ infra annum occurrerint decantandæ, vltimis quatuor RR.DD. Canonicis Presbyteris per ordinem diſtribuantur.

DE

DE THESAVRARIO.

Cap. XI.

21 THeſaurarius, cuius electio ad Nos, & ad Senatum Panormitanum alternis vicibus ſpectat, ſtatim ac electus fuerit, bona omnia in inuentarium relata in ſuam fidem cuſtodiamq; adhibita idonea ſponſione recipiet, videlicet ſupellectilem Eccleſiæ vniuerſam, thecas cũ ſacris reliquijs, vaſa argentea, & aurea, anulos, & pretioſas margaritas, ſacras mitras, ſingula in numero, & pondere, ab Archiepiſcopo, à Magiſtratu Vrbis, & Eccleſiæ Oeconomis, ſeu fabricæ Præfectis.

Habeat autem ſacriſtas quatuor, quos ſæpius inuiſat, vt omnem in ſuo munere diligentiam adhibeant; eorum autem curæ ſit ſedem Archiepiſcopalem ſternere: ſtata ſigna tintinabulorum pulſibus dare: Eccleſiæ ianuas tum claudere, tum aperire: Canonicos, cum Capitulum cogitur, conuocare: aquam benedicendam fontibus infundere: pallia, linteamina altaris, & cuncta vtẽſilia Eccleſiæ, expenſis fabricæ procurare, & ſedulò conſeruare: nec non theſauri ædiculam, in qua Archiepiſcopus Pontificalia peracturus ſacris veſtibus induitur, decenter ornare.

22 Curet præterea, ne thuris copia pro thuribulis vnquam deſideretur: paſchalem item cereum, & quinque thuris globos pro Sabbato ſancto, cereoſque ad diuina officia nocturna, diurnaq; peragenda tam pro altari, quam etiam pro Sacerdotibus, cum opus erit, exhibeat.

Inuigilet præterea, ne vnquam lampades extinguantur in ſacellis Chriſti Crucifixi, S. Michaelis Archangeli, & D. Chriſtinæ. Item, vt lāpades ad imagines S. Onufrij, & S. Antonij de Padua interdiu ardeant, quæ omnia ex ſuis prouentibus præſtabit.

Apud ſe habeat clauem vnam ſacelli S. Chriſtinæ, alteram tabularum, priuilegiorum, & iurium Archiepiſcopalium, quæ in Eccleſiæ theſauro aſſeruantur.

Paratos habeat indices bonorum omnium, quos Archiepiſcopo, vel eius Vicario, ac fabricæ Præfectis quotannis exhibeat.

Sacrum chriſma, & olea infirmorum, & cathecumenorum, quolibet anno conſecrari ſolita, vaſis decentibus, ac loco tutó aſſeruanda ſtudeat, Parochis tum Vrbanis, tum Diœceſanis gratis ſubinde diſtribuenda; nomina item Eccleſiarū, & eorum, qui ab illarum Rectoribus ad olea ſuſcipienda, miſſi fuerint, in libro ad id comparato, notet.

DE

DE SVBCANTORE. Cap. XII.

23 SVbcantor primus è Clero, primum poſt Canonicos locũ obtinet. Eius eſt Clerum cogere, & in eiuſmodi conuentibus ſeu Collegijs primum ferre ſuffragium: ſacrarum cæremoniarum vſum, ac diuina officia ritè celebrandi rationem probè calleat: curetq; vt cantus in Choro ſint graues, pij, diſtincti, diuinis laudibus accomodati, iuxta pſallendi munus, quod habetur in Gradualibus, Antiphonarijs, Pſalterijs: efficiatque, vt verba intelligantur ad pietatem auditorum, terumque cæleſtium meditationem excitandam, nihilque circa canendi, & præcinendi modum admittatur, quod non ſit iuxta præſcriptam formam Cæremonialis Romani editi iuſſu fel. rec. Clem. Papæ VIII.

Antiphonam maiorem ad Veſperas tempore aduentus, quæ canitur die XVII. Decembris Cãtori præintonabit, eoque abſente Maiori de Capitulo.

Tertium campanæ ſignum ferialibus, & pro feſtis diebus pro ſacris horis celebrandis, indicet.

DE TERMINATORE. Cap. XIII.

24 TErminator Cathedralis Eccleſiæ, eo nomine, ex vetuſta conſuetudine, nuncupatus, peraget vniuerſa, quæ ad officium Magiſtri Cæremoniarum ſpectant, ac proinde Eccleſiaſticorum rituum, & diuinorum officiorum erit diligés perſcrutator, cui muneri vt ſatisfaciat, ad ſe intelligat pertinere omnia, quæ in Cæremoniali Epiſcoporum ſtatuuntur.

Cær. Episc. lib. 1. c. 5.

Perſonatum habet in Eccleſia ſecundum à Subcantore; permittitur illi veſtis inferior violacei coloris, ſuper quam, dum diuina officia celebrantur, cottam induet.

Eius partium erit, quale ſit officium denunciare, ſimplex ne, an duplex; de feſto, an de feria: quæ item lectiones, Pſalmi, Antiphonæ, Orationes recitandæ. Item curare, vt pallia, ſacræ veſtes, coloris feſto congruentis exhibeantur.

Quapropter per ſingulas hebdomadas proponet in Sacriſtia tabellam, in qua ſit deſcriptus ordo recitandi officij, & Miſſæ celebrandæ, & miniſtrorum, & inſeruientium; exceptis tamen diebus ſolennibus, & canonicalibus, quod Cantoris munus eſt.

Sa-

Sacerdotem celebrantem præmoneat, & cum miniſtris, ad quos miniſtrandi, & inſeruiendi vices pertinent, opportunè tractet, ne aliquid in agendo, canendouè fiat, quod tempori, & feſtorum rationi minus conueniat.

25 Acolitis, Ceroferarijs, cæteriſq; Clericis inſeruientibus præerit, vt vniuerſa ritè, ac ordine fiat, ac pacis oſculum, quibus ex dignitate debetur, imperabit.

Ijs autem, qui in choro aderunt, ſignificabit quando ſtandum, quando caput inclinandum, aperiendumuè, quando genua flectenda.

Porrò illi incumbit ſtatuere Sacriſtis, quota hora matutinæ ſalutationis Angelicæ ſignum dandum ſit, quando item ad horas tertias pulſandum, & lampades, quæ perpetuò prælucere debent, curare ne vnquam extinguantur.

Ad hæc omnia facilius exſequenda Collegam alterum habebit de corpore eiuſdem Eccleſiæ, vt miniſtros, cum opus eſt, ducat, reducatq; Vnus quidem alterius defectum, cum opus erit, modeſtia, ac ſilentio ſuppleat: ambo tamen ſimul conueniant, concordeſq; ſint, ne reprehendi ab alijs iure poſſint, qui docere, & inſtruere omnes debent.

Ad illum etiam ſpectat in Proceſſionibus, quę de more fiunt, curare, vt Viuanderij, ac reliqui

de

de Clero ſumma modeſtia, ac reuerentia procedant, & vt omnes decenti habitu, & ſuperpelliceis induti, ſine galeris, bini ſuo quiſq; loco progrediantur.

DE MAGISTRO SCHOLAE.
Cap. XIV.

26 Magiſter Scholæ, tertius à Subcantore in choro eſt, eoque ac Terminatore abſentibus, eorum munia peraget. Ipſius in primis erit, Clericos litterarum ſtudijs informare, cohortationibus aſſiduis iuuare, honeſtis, probiſq; moribus imbuere. Non ſolum autem in re litteraria, & moribus progreſſum, ſed ſi quem etiam in litteris nihil proficientem deprehenderit, tertio quoque menſe Archiepiſcopo renunciabit.

Curet præcipuè, vt ſemel in menſe noxas per confeſſionem expient, ac ſacroſancto Chriſti corpore ſe reficiant.

Habeat apud ſe Clericos ſex pro horis canonicis choro inſeruituros, quos ritè canendi, pſallendiq; rationem edocebit: ſi quis autem horum defuerit, alterum ſufficiet, abſentis diſtributionem adepturum, quæ nimirum conſiſtit in modijs duodenis tritici, ſingulis in ſingulos annos diſtribuendis. Neminem item illorum Choro

ſine veſte talari, ac cotta munda intereſſe patiatur.

DE MAGISTRO CAPPELLANO. Cap. XV.

Magiſter Cappellanus quartum habet perſonatum, & intra Cathedralis Parochiæ terminos, animarum curam gerere debet, non tamen eam ob rẽ, Sponſi, aut Parochi Cathedralis nomen ſibi aſſumet, ſed Rectoris ſacelli Sanctiſſimæ Euchariſtiæ, vt in Bulla Clem. VIII. ſuper reformatione Parochiarum nũcupatur. Quare omnia, quæ de Sacramentorum adminiſtratione, Parochis omnibus ſeruanda ſtatuimus, ad ſe in primis ita pertinere intelligat, vt in his rebus ritè gerendis, Parochis exemplo ſit.

27 Habeat apud ſe binos Cappellanos, ſumptibus Senatus alendos, quorum miniſterio in animarum cura iuuetur. Et hi quidem Sacramenta de more miniſtrabunt, atque Parochiæ ſuæ Baptizatorum, confirmatorum, compatrum, matrimonio iunctorum, ac matrimonij teſtium nomina, in ſuos quoſq; libros referent.

Item habeat duos Clericos coadiutores, ſumptibus eiuſdem Senatus alendos, ac vt expeditior ſit in adminiſtrandis Sacramentis, ſi noctu contigerit, Theſaurarij ſacriſtarum opera vtatur. qui-

quidem nõ ſolum lampades accendere, ſed quę cumq; ad Sacramenta miniſtranda, nocturno tempore ſunt neceſſaria, tam in Eccleſia, quàm extra illam, tenentur exhibere.

Aquam benedictam renouandam curet ſingulis ſaltem hebdomadis, quam ipſe benedicet.

Oleum in lampadem ante ſanctiſſimam Euchariſtiam perpetuò lumen præbituram, ſumptu item Senatus ſuppeditandum curet: efficiatq; ne id cæteris lampadibus, nimirum duabus pro ferialibus, quatuor pro feſtiuis diebus, Eccleſiæ de fabricæ pecunia accendendis, deſit.

Quæcumque autem ad ſacellum Sanctiſſimi Sacramenti ritè, & pro temporibus ornandum, pallia, linteamina, mappas, pluuialia, cæteraq; indumenta Eccleſiaſtica, tam pro altari, quàm pro miniſtrandis Sacramẽtis neceſſaria ſunt, Sacriſta in promptu habeat, ac requiſitus exhibeat.

In funeribus autem mortuorum antequam cadauera domibus efferantur, ſi adſit Capitulum, non inſpergat aquam benedictam ſine licentia Cantoris, aut maioris de Capitulo; nec illius Cappellani ſine licentia Viuanderij, qui Vicarius eſt Capituli, quando nimirum non adeſt Capitulum; quod & ſeruent omnes Parochi, ſeu eorum Cappellani.

DE

DE VIVANDERIIS.
Cap XVI.

28 Viuanderij, ſeu Beneficiati, quorum omniũ electio ad Archiepiſcopum liberè ſpectat; eoſq; pro maiori noſtræ Cathedralis venuſtate, Almutio cohoneſtauimus, continuo Chori ſeruitio adſtricti ſunt; quapropter vnuſquiſq; ad illius diſciplinam ſeſe maximè ſtudeat comparare: quapropter cantus firmi benè peritos eſſe oportebit, & ad alia chori munia ritè obeunda, quam maximè inſtructos.

Sunt autem omnes Viuanderij vnà cum Perſonatibus numero quadraginta. Et quidem exceptis ipſis Perſonatibus, antiquiore Viuanderio, ac ſecundo Terminatore, qui iam Perſonatus nomẽ obtinuit, cæterorum dimidia pars Diaconorum, altera Subdiaconorum munere in ſacris fungi debet, ac per hebdomadas iuxta præſcriptum ordinem inſeruient. Abſentium vices illi ſupplebunt, qui fuerint à Chori Præfecto deſignati; nec ſolum autem eam diſtributionis partem amittent; ſed ei, qui fuit in abſentis locum ſuffectus, perſoluent quantum à Præfecto Chori, ſtipendij fuit aſſignatum.

Dum in Eccleſia ad officia diuina conueniũt,

ſigno audito præparent ſe ad diuinas laudes, & in ſacriſtia ſuperpelliceum cum Almutio aſſumant: ſuum quiſq; locum in choro adeat iuxta antiquitatis ordinem; ſeruentq; ſalutationes fieri conſuetas, ac ea omnia, quæ in cap. de diuinis officijs præfinita ſunt.

Si quem ex Canonicis in Eccleſia offenderint, gradum ſiſtant in reuerentiæ ſignificationem: extra Eccleſiam illos debita ſalutatione præueniant: in ſacriſtia verò tam in ſacris veſtibus induendis, quàm in acceſſu ad altare, ipſis locum dent.

29 Cum Capitulum ad funus aduocatur, Viuanderij omnes conueniant, & ex ijs nemo, niſi iuſta ex cauſſa ſine Cantoris, aut Maioris licentia diſcedat; ſecus abſentis diſtributio præſentibus accreſcet. Cereos autem tum hic, tum alibi Canonicorum cereis dimidio minores, geſtabunt.

Ne verò feſtiuis, & ſolennibus diebus, frequẽtiori populo, Sacerdotum penuria, Miſſæ ſacrificium deſit, Viuanderijs omnibus expreſsè prohibemus, ne ijs diebus extra Cathedralem Eccleſiam celebratum eant, modo à Curatore Miſſarum ſolitam eleemoſynam nouerint non defuturam: qui non paruerit arbitratu noſtro mulctabitur.

Nuſquam conueniant congregationis; aut col-

colloquij titulo, vel prætextu, quin prius Archiepiſcopo deferant quid proponendum, quidue diſcutiendum fuerit; mox verò quid deliberationis cœperint, eidẽ exẽplo renuncient: nullo autẽ caſu ipſum cateruatim adeant, ſed eligant duos, vel tres, qui id præſtent nomine cæterorum.

Et quoniam in Eccleſia Cathedrali adhuc retinetur nomen vnius Canonici magnæ vineæ nũcupati, qui ex Viuanderijs ab Archiepiſcopo ſolet eligi, nec vllum habet peculiare munus, iccirco poſtremum inter Perſonatus locum, cum quibus communia habet inſignia, obtinebit.

DE SACRISTA MAIORI. Cap. XVII.

30 SAcriſta maior, qui theſaurum, & res omnes à Theſaurario Eccleſiæ in ſui cuſtodiam recipit, ſupellectilis vniuerſæ, vaſorum, & indumentorum munditiei, nitoriq; conſulat. Vinum, hoſtias, cæteraq; ad ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium neceſſaria ſummo manè præparet, Altaria decenter ornet, pro temporum, ac feſtorum varietate.

Veſtes ſacras, volumina, ac reliqua Eccleſiæ vſui addicta, certis armarijs aſſeruet, ne ſitu, puluere, & quouis alio inquinamento ſordeſcant.

Caueat

Caueat autem ne qua ornamenta ſacris deſtinata, ad prophanum vſum accomodare audeat.

Calices argenteos ab omni parte integros, corporalia, pallas, purificatoria munda, ac nitida ſtudioſè comparabit.

Quæcumquè ad Sacramenta miniſtranda requiſita ſunt, in promptu habeat, eaq; omnia ſeruet, quæ ſupra de ornatu Eccleſiæ decernuntur.

Horis à Cantore præſtitutis, campanarum ſono ſignum det Matutini, & veſperarum; ac cum iam omnes in ſacriſtiã conuenerint, cottiſq; induti fuerint, abſceſſum in Chorum, officiorumq; initium campanula ſignificet.

Arceat è Sacriſtia laicos homines, ſermones de inanibus prophaniſq; rebus, multò magis iurgia, & rixas procul amoueat.

Item curet ne infideles Miſſæ ſacrificio interſint; ne ſint in Eccleſia deambulationes, mendicantium vagationes, & cætera, quæ in cap. de ornatu Eccleſiæ ſtatuuntur.

Habeat in Sacriſtia tabellam vnam, in qua Miſſæ ex impoſitis oneribus beneficiorum, in altaribus, & cappellis Eccleſiæ Cathedralis, ab ijs, qui ea beneficia obtinent, celebrandæ, ſuo ordine ſint expoſitæ; quas ſi quis celebrare omiſerit, Archiepiſcopo renunciet.

DE CVRATORE MISSARVM. Cap XVIII.

31 QVoniam ex pijs defunctorum voluntatibus, ac eleemoſynis nō nullæ Miſſæ in Eccleſia Cathedrali celebrandæ ſunt; vt facilius executioni mandentur, præter Deputatos Canonicos, Curator vnus erit ex gremio eiuſdem Eccleſiæ, qui pecunias eo nomine collatas Sacerdotibus diſtribuet.

Si quando tamen abeſſe contigerit, ne audeat alium ſubrogare, inconſulto Maiore Capituli, ſiuè Maior ſit in Sacriſtia ſiuè in choro, vel alibi, dummodo ſit in Eccleſia.

Vinum, & hoſtias petet à menſa Archiepiſcopali, vt moris eſt; candelas, & cereos à fabricæ Præfectis.

Plures duobus Sacerdotes, eodem tempore, ſacrificij cauſſa ſacris veſtibus indui ne ſinat, qui vt compoſitè, decenterq; veſtiti prodeant ſummopere ſtudebit.

Rationes autem dati, & accepti exhibebit in ſingulos menſes Deputatis Miſſarum.

Eleemoſynæ quæ pro miſſis celebrandis in dies à fidelibus offeruntur aſſeruandæ erunt in capſula ferrea, quæ duabus clauibus obſerata

in

in hunc finem fuerit comparata; claues autem Canonici Miſſarum Deputati penes ſe retineant, caueantq; ne penes Curatorem plus pecuniæ remaneat, quam quæ ſufficiens ſit ad Miſſas vna aut altera die celebrandas.

DE PVNCTATORE, SEV FALTERIO. Cap. XIX.

32 PVnctator, ſeu Falterius Canonicorum, & Viuanderiorum abſentiam à diuinis officijs notet, & in libro punctationum, ſiuè (vt aiunt) faltarum, ſcribat omnes quicumque ij fuerint, qui ſacras horas, & diuina officia non obierint, & qui vices illorum ſuppleuerint; nec vllius odio, amore, metu, aut ſpe moueatur: neminem iniuria notet, nec notandum prætermittat: librum punctationum diligenter cuſtodiat, eumq; ſingulis hebdomadis Cantori exhibeat.

Vt autem hoc officium melius exerceatur, & nemini aliquid iniuſtè, aut remitti, aut adimi poſſit, præter electum à Capitulo, alter Punctator ab Archiepiſcopo creetur, qui iureiurando apud illum præſtito, altero in libro notet omnes, Canonicos etiam Regios, qui ſuo muneri defuerint, ac notatos ſingulis itē hebdomadis Archiepiſcopo renunciet.

Pun-

Punctatores ambo octauo quoque die punctationum notas inter ſe conferant, & ſi qua in re diſcrepauerint, nullam diſtributionum rationem ſupputent, quin Archiepiſcopum conſulát, qui controuerſiam omnem arbitratu ſuo dirimet.

Quo tempore in officio Punctatores, vel eorum aliquis permanſerint, ſacris horis, & officijs omnibus interſint, niſi abſint de licentia eius, qui choro præeſt, quo tempore alium ab eodem chori Præfecto probandum ſubſtituant, ſecus vnius diei diſtributionem amittent.

DE FRVCTVVM APPLICATIONE. *Cap. XX.*

33 CVm in noſtra Cathedrali Eccleſia, non adeo tenues diſtributiones extent, vt tertia pars fructuum Dignitatum, Canonicatuum, ac cæterorum officiorum diuidenda ſit; quin imo ex Catholici Regis liberalitate, ac munificentia, & annuo cenſu ex redditibus Ciuitatis Panormi perſoluendo iuxta formam Bull. Clem. VIII. ſuper refor. Parochiarum, non ſunt adeo negligendæ, vt ſimul cum præbendis ſuſtinendo decenti Canonicorum gradui non ſufficiant, iuxta mentem Tridentini decreti ſancimus, vt illas, qu

ſtatis horis interfuerint recipiant, Reliqui quauis colluſione, aut remiſſione excluſa, ijs careant. Quin imo iuxta Bonif. VIII. decretum, qui aliter de diſtributionibus ipſis receperit, exceptis illis, quos infirmitas, ſeu iuſta, & rationabilis corporalis neceſſitas, aut euidens Eccleſiæ vtilitas excuſarit, rerum ſic receptarum dominium non acquirat, nec faciat eas ſuas; imo ad omnium reſtitutionem teneatur. Itaq; omnes diuina per ſe, & non per ſubſtitutos compellantur obire officia, quod ſi quis abfuerit, iuxta infraſcriptam formam diſtributiones amittat.

Cap. 1. de Cler. non reſid. in 6.

Si quis autem de infirmitate conualuerit, ac per Vrbem ambulauerit, ad Eccleſiam tamen non acceſſerit, diſtributiones non adipiſcatur: nec item candelæ, & cerei funeralium dentur abſentibus, licet infirmis.

Procurator Capituli ſupputatis ex libro Punctationum abſentiæ diebus, tertio quoq; menſe diſtributiones partietur.

Quoniam verò puncta iuxta feſtorum, temporumq; varietatem diuidi conſueuerunt, ratio diſtributionum erit, vt omnia officia in quatuor tempora, ſeu puncta diuidantur; quorum primū erit, vt per totum annum ſemper Matutinum cū laudibus, & Prima coniungatur. Secundum verò punctum in officio duplici, vel ſemiduplici

con-

conficiet Tertia tantum à cæteris ſeiuncta. Tertium Miſſa cantata, ſeu ſolennis. Quartum Veſperæ, & Completorium. In feſtis autem ſimplicibus, & officijs de feria, ſecundum punctum dabit Tertiæ, & Sexta: tertium Miſſæ ſacrum, & Nona. In Vigilijs, & quatuor anni temporibus ſecundum punctum conflatur ex Tertia, Sexta, & Nona. Quartum ex ſola Miſſa.

At verò in Quadrageſima diuerſa erit ratio partiendi. Secundum enim punctum conſtat ex Tertia, Sexta, Nona, & Miſſa. Tertium ex Miſſa, quæ cantatur ſub meridie, & Veſperis. Quartum ex Completorio dumtaxat.

34 Si quis non venerit ad Matutinum feriale ante finem ſexti Pſalmi, & ad Matutinum duplex, aut ſemiduplex, ante finem primæ lectionis, pro abſente habeatur, ac illius temporis diſtributione careat.

In Miſſa verò niſi venerit poſt lectam Epiſtolam, eamdem pœnam ſubeat. In cæteris horis, ſi quis aduenerit poſt primum pſalmum, pro abſẽte habebitur.

Caueant autem nè aduentum in chorum, in extremum temporis punctum de induſtria differant, quamuis in Eccleſia præſentes exiſtant.

Diſtributiones omnes abſentibus ademptæ, præſentibus, & inſeruientibus accreſcant.

Quoniam verò ſex Canonici, qui ab S. Io. ad Eremitas vocabulum ſortiuntur præbendas à cęteris diuerſas obtinent, & ex eorum fructibus,& prouentibus certam partem in diſtributiones pro ipſis tantum diuidendam contulerunt ; Punctatorem peculiarem ſibi eligāt ad eiuſmodi diſtributiones annotandas; Punctator autem ab Archiepiſcopo electus,& Punctator decem,& octo Canonicorum illorum etiam abſentiam annotabit, vt ſupra dictum eſt cap. præced.

Quamuis autem dum horariæ preces perſoluuntur, non cenſetur abſens is qui Miſſæ ſacrificium in Eccleſia peragit; ea tamen cautio adhibeatur, ne in Sacriſtia diutius,quàm par eſt ob priuatum commodum quis immoretur : poſſet enim mora eò vſque protrahi, vt abſentis loco haberetur,

DE

DE DISCIPLINA.

ECCLESIASTICA PARS QVARTA.

DE BENEFICIIS, ET RESIDENTIA.
Cap. I.

1 CVM in hac Vrbe, ac Diœceſi Panormitana plurima extent beneficia non curata, quæ fructus habent adeo tenues, vt Eccleſiarum ſtatui, non minus ſit noxium, quàm indecorum (qui enim illa poſſident, cum nullam ferè capiant vtilitatem, illorum exactionem ob exiguum valorẽ, paruifacientes differunt, qua de re paulatim deperijſſe experimento comperimus) viſum Nobis eſt in vim præſentis Conſtitutionis Synodalis, ac

re-

requiſito venerabilis noſtri Capituli conſenſu facere vniones illorum perpetuas; quàmuis ſint generaliter, vel ſpecialiter reſeruata, aut qualitercunq, affecta, ſine tamen præiudicio obtinentium.

Ea igitur ratio ineunda Nobis eſt, vt beneficia hæc tenuia pro tempore vacatura, de menſa Archiepiſcopali, quorum collatio ad Archiepiſcopum ſpectat, de cætero noſtra authoritate in eam vſq; ſummam vniantur, ac connectantur, vt conficiãt annuum cenſum ſcutorom triginta, quæ quidem ſumma beneficium eccleſiaſticum conſtituit, & ad victum Beneficiarij honeſtè ſufficit, vnde poſſit ad maiores ordines illius titulo aſſumi.

Quod ipſum etiam ſeruandum Nobis eſt in illis beneficijs, quæ ſunt de iure patronatus laicorum, iure dotationis, ædificationis, aut fundationis, ipſorum prius conſenſu requiſito.

Trid. ſeſſ. 23. de ref. cap. 1. Quoniam verò ſacroſancta Tridentina Synodus, ijs, qui beneficia poſſident, proprijs in Eccleſijs reſidentiam præcipit ſub pœna peccati mortalis, & fructuum amiſſionis; iccirco de ſingulis Beneficiarijs, iuxta eiuſdem Synodi decreta, præſentes Conſtitutiones indicimus.

2 Quamuis igitur ex litteris ſacræ Congregationis Cardinalium, Canonicorum dimidiam partẽ

qua-

qualibet hebdomada diuinis officijs intereſſe oporteat, id tamen ea moderatione eſt intelligendum, vt ne aliquis eorum vltra tres menſes quolibet anno ab Eccleſia abſit. Cæterum diſtributiones eo tempore non percipiat, niſi in caſibus à iure permiſſis. Permutatiò autem hebdomadarum, vel earum partis, inter ipſos fieri cõſueta, locum non habeat in diebus, in quibus omnes ſimul diuinis intereſſe tenentur, & niſi ex cauſſa neceſſaria ex eiuſdem Congregationis reſcriptis.

Parochi, cum ipſorum prima, & præcipua debeat eſſe cura animarũ, in Eccleſia Parochiali reſideant, ibiq; in diuinis deſeruiant, ac debito munere perfungantur; ne autem abſint ſine licentia Archiepiſcopi in ſcriptis habita, quæ gratis, & graui ex cauſſa per bimeſtre ſpatium erit concedenda.

Obtenta licentia, idoneum Vicarium ab Archiepiſcopo approbatum ſuæ curæ ſufficient, qui Parochiali inſeruiet, cum debita aſſignationis mercede.

Porrò licet Archipresbyteri, & Curati in diœceſi à ſuis Eccleſijs diſcedere nequeant, niſi cum eadem licentia; nihilominus Vicarijs Foraneis tantum concedimus, vt eamdem facultatem triduo terminandam impartiantur, de qua tamen

Ar-

Archiepiſcopum certiorem faciant.

Trid. ſeſſ. 24. ca. 12. de ref. & ſeſſ. 22. ca. 6 de refr. 1568. Kal. Aprilis.

Ad beneficium aſſumendi, ſi ſit curatum, non ſe inſerant quin XXV. annum attigerint: aſſumpti ne cedant, niſi conditiones *Pij* V. P. M. præſcriptas obſeruent. Ad cæteras Dignitates, & Perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt, XXII. annis cōpletis adſciſcantur: ſimplicia verò beneficia ante XIV. annum nemo poſſit obtinere.

Demum admonemus omnes, & quoſcunq; Eccleſiaſtica beneficia, curata, ſeu non curata obtinentes, vt Eccleſiam ſartam, tectamq; habeant, pauperum inopias eleemoſynis ſubleuent, vitamque frugaliter, & honeſtè agant, atq; Eccleſiæ commodum, aut ſuorum fidelium, proprijs commodis anteponant.

DE VITA, ET HONESTATE Clericorum. Cap. II.

3 VT Clericorum mores, & actus in melius reformentur, & eorum præſertim, qui sūt ſacris ordinibus inſigniti, quæcunq; ad eorum vitam, ſtudia, & occupationes pertinent, his Synodalibus Conſtitutionibus præfinimus, quatenus in conſpectu omnipotentis Dei puro corde, ac mundo corpore valeant miniſtrare. Et quidem

ſol-

ſollicitè conſiderent, ne qui in ſortem Domini vocati plus cæteris in hoc mundo acceperunt, ab Authore mundi grauius inde iudicētur: eos enim elegit Dominus, vt Euangelicum ſal, per quod ſcilicet populi condiantur, & ardentem lucernā, per quam cæterorum tenebrę illuſtrentur.

Ab ijs igitur ſummopere contendimus, ne in-honeſtam vitam ducant, prauis, & corruptis moribus deprauatam, ſed in omnibus exhibeant ſe miniſtros Dei, nemini dantes vllam offenſionē, vt non eorum miniſterium vituperetur. 2.Cor.6.3.

Principio igitur præſenti conſtitutione mandamus ne quis Sacerdos, aut Clericus inpoſterū admittat, & acceptet Cappellaniam, Beneficiū, aut officium aliquod quouis prætextu, aut colore abſq; facultate Archiepiſcopi, & Curiæ Archiepiſcopalis in ſcriptis obtenta, nec Clerici, qui ſacris ordinibus initiati non fuerint nomen, Donni titulo vllatenus cohoneſtent.

Quamuis autem mores potius, quàm habitus Monachum faciant, oportet tamen Clericos veſtes proprio congruentes ordini ſemper deferre, vt ſcilicet externi habitus grauitas internam morum honeſtatem, ſeueritatemq; ſignificet: quapropter nec veſtitu ſordido, aut neglecto, nec nimis exquiſito vti debent, & nullo vnquam tempore patiendum eſt, vt veſtes laicales quouis ob- Cōc. Trid. ſeſſ.14.c.6 Seſſ.23 c.6

V ten-

tentu publicè deferant: quod ſi iter faciendum ſit, vti licebit habitu contractiori, & itineri accomodato. Porrò niſi Clericalem habitum, & tonſuram deferant, & alicui Eccleſiæ ex mandato Archiepiſcopi inſeruiant fori priuilegio non gaudebunt, quæ omnia ſimul, & coniunctim ità sũt neceſſaria, vt eorum ſingula nequaquam proſint, niſi aliquod habeant beneficium Eccleſiaſticum, quo iuxtà Concilij Tridentini Sanctiones ab Eccleſiæ miniſterijs eximantur: quocirca decet plurimum, vt qui ſunt Clericali militiæ adſcripti Eccleſijs inſeruiant, idq; non eo nomine, vt fori priuilegio gaudeant, ſed vt Eccleſiaſticis diſciplinis inſtruantur; nec ſanè laudabile eſſe poteſt, vt beneficium Eccleſiaſticum, & præſertim tenue quærant, quo Eccleſiæ ſeruitio ſe eximant, & fori priuilegio potiantur.

4 Sit igitur habitus clericalis veſtis inferior ad talos demiſſa, lanea, quod ſi ſerica, ſimplex illa quidem non arte elaborata, non ex holoſerico villoſo, aut opere damaſceno, coloris nigri, niſi aliud requirat officium, aut dignitatis gradus. Manicas ex holoſerico nuſquam gerant, clauatis verò lacernis, quas vulgo appellamus Zimarras ij tantum vtantur, qui in dignitate fuerint conſtituti. Pallium veſtem exęquet, non longitudine ſolum, ſed multo magis modeſtia, & gra-

uita-

uitate, quare nec lato clauo, nec alijs huiuſmodi ornamentis onerentur. Galero decenti, ac modeſto vtantur ad pluuiam,& aeris iniurias arcendas non tamen in Eccleſia præſertim tempore concionum, iſq; non ſit laicalis, nec intorto, vel laxo velo præcinctus,aut in vmbellam complicato. Caligę apertis coloribus non ſubluceant, ſed vel omninò nigræ, vel eius coloris ſint, qui ad nigrũ vergat: criſpatas interulas,& collariola puniceo, alioue colore ſuffuſa non vſurpent. Anulum non geſtent niſi fortè officium, aut dignitatis gradus exigat, & tum quidem vnicum habeant, ac decentem.

Comam, & Barbam neq; incultam eſſe decet, nec ſtudioſius excultam. Capillamentũ ſimplex gerant non promiſſum, aut nimis à fronte eleuatum, non cincinnis, aut calamiſtratis, anulis exornatum.

Arma non ferant niſi longioris, aut ſuſpecti itineris cauſſa, non palàm, ſed quæ ad corporis tutelam apta ſint, aut neceſſaria: nullo autem modo in proprijs domibus retineant ſclopetas, aut alia eius generis ignea tormenta.

Domos habitent ab omni ſuſpicione alienas, in ijſq; modeſta ſupellectili, & frugali menſa contenti ſint: Impias, aut inhoneſtas imagines non retineant: nec domi admittant ſuſpectas mu-

lieres aut cum illis cohabitent nè obtentu quidē conſanguinitatis, aut famulatus.

Abſtineant à conſuetudine impiorum hominum, ab alearum, & taxillorum ludis, quorum nec ſpectatores eſſe volumus, neuè eos in proprijs ædibus permittant. Non adeant cauponas, tabernas, domos meretricum, nè vangentur per vicos, & plateas, ſed ſobriè viuant non in commeſſationibus, & ebrietatibus. Perſonati, aut laruati, ideſt maſcherati nullo modo incedant; Choreas publicas, & priuatas non agant, nec audeāt, ſiuè in minoribus, ſiuè in maioribus ordinibus conſtituti ſint perſonam agere in Theatris, & comędijs publicis, priuatiſue ſub pœna ſuſpenſionis ipſo factoincurrenda.

Habeant apud ſe libros, quorum lectione beneagendi ſtudium, morum diſciplina, & timor, charitaſq; Dei augeatur; nec minorem operam dent Sacris Eccleſiaſticis cæremoniis ediſcendis.

6 Et vt Clericorum diſciplinæ progreſſus euidētius ad maiorem Dei gloriam conſtet, vnuſquiſque clericus in ſingulos menſes poſt peccatorum confeſſionem Sacroſancto Euchariſtiæ cibo in ſua Parochiali Eccleſia ſe reficiat: cuius rei teſtimonium à Parocho accipiet, cui curę ſit, vt fre- 7

quen-

quentantium, & non frequentantium nomina ſingulis menſibus Magiſtro Notario omninò renuntientur, nec non Archiepiſcopo, aut Vicario Generali deferat, num per idem tempus diebus feſtiuis Miſſæ, & Veſperarum Officio inſeruiuerint; quamobrem clericos omnes Diaconos, item & Subdiaconos Eccleſiæ adſcribendos eſſe, vt in ea ſuo quiſque in munere ſe exerceat ex mente Tridentini Concilij præcipimus, niſi tamen cauſa ſtudiorum ab Vrbe abſint. *Trid. ſeſſ. 23. c. 11. & 13.*

Quoniam verò qui Deo militat nõ debet implicare ſe negotijs ſæcularibus, iccirco præſenti conſtitutione decernimus nè clericus coram Iudice ſæculari compareat, ne teſtimonium det, aut fideiuſſionem præſtet, neque Aduocati, & Procuratoris nomine cauſſas agat, niſi in caſibus à Iure permiſſis, nec vllo modo artem medendi, aut officium tabellionis exerceat. *2. ad Timot. 2. 4.*

A cuiuſuis generis mercatura prorſus abſtineat, nec aliena prædia conducat, nec aliorum tutelam ſuſcipiat, neuè parum memor ordinis, ac dignitatis ſuæ ſit in famulatu laicorũ, & Principum, niſi tantum ad Sacerdotale munus Miſſæ celebrandæ exercendum, neuè comes, aut aſſecla feminarum, niſi habeat facultatem Archiepiſcopi ſcripto exaratam. *cap. Clerici de poſtulãdo.* *Trid. ſeſſ. 14. in proem. decr. de ref.*

Illi verò qui curam animarum ſuſtinent, memine-

minerint, vix poſſe in alijs reprehēdere quod in ſe quiſque admiſerit. Pręeant igitur ſermone, & ſciētia, memores eius, quod ſcriptum eſt, ſancti eſtote, quia & ego ſanctus ſum. 1. Pet. 1. 16.

7 Et quoniam ex Peregrinorum Clericorum commercio, nonnulla ſcandala irrepſerunt; cum plerūque iudicii, & pœnę fugiendæ cauſſa ad alienum Paſtorem confugiant; vt facilius oues noſtras cognoſcamus, tum aliàs tum hac conſtitutione Synodali ſtatutum eſt, vt nemo deinceps recipiatur, qui non habeat commendatitias ſui Ordinarii litteras, quibus non ſolum eius honeſtas, & vitæ conſuetudo probetur; ſed etiam abſentiæ à propria Diœceſi legitima cauſſa exprimatur.

Nè cuiquam Sacerdoti, vel Clerico noſtræ Diœceſis itineri ſe committere liceat ſine litteris noſtris dimiſſoriis, in quibus abſentiæ tempus, & cauſsa exprimatur. Reuerſus quàm primū adeat Magiſtrum Notarium nimirum, vt reditus diem annotet, & cum tempore per dimiſſorias conceſſo conferat, eaque omnia in acta referat. Si quis autem vltra præſcriptum tempus abfuerit, nobis, aut Vicario Generali denunciet.

Peregrini, & exteri Sacerdotes non ſolum ad celebrandum ſine commendatitiis ſui Ordinarii litteris à noſtro Vicario Generali recognitis, eiuſque ſubſcriptione munitis non admittantur, ve-

verum etiam hic commorari abſque ijsdem litteris, tàm ipſi, quàm Clerici etiam exteri omninò prohibeantur. Siqua tamen facultas hic commorandi concedatur, ea non excedat illud temporis ſpatium, quod ab eorum Ordinarijs præfinitur.

Vt facilius operarios dignoſcamus, quos in Domini meſſem admittimus, hoc decreto ſancimus, ne quis in poſterum audeat clericalem habitum aſſumere, aut ſemel aſſumptum dimittere abſque Archiepiſcopi facultate ſcripto apud acta noſtræ Curiæ comprobata.

Et quidem omnia, & ſingula ſuperius poſita, vtpotè iuxtà Canonicas ſanctiones, & multas Sũmorum Pontificum, ac Sacrorum Conciliorum conſtitutiones diſtrictè præcipimus, vt ab omnibus ſeruẽtur, & illi quorum intereſt obſeruari curent. Tranſgreſſores autem ſanctionum omniũ ſupra expoſitarum, & earum quarumlibet intelligant ſe non ſolum obnoxios pœnis in noſtris edictis aliàs contentis, quas omnes præſenti conſtitutione innouamus, & ſingulis robur firmitatis adijcimus, ſed alijs etiam pro noſtro arbitratũ iuxtà delicti qualitatem infligendis.

DE

DE SEMINARIO CLERICORVM Cap. III.

Seſſ. 23. c. 18.

SEminarium in Vrbe multis ante annis ad pręſcriptum Tridentini Concilij erectum, loco conuenienti ſitum, concinno ædificio inſtructũ, ſufficienter dotatum; optima adoleſcentium inſtitutione formatum, à Nobis tantum expoſcit, vt illius conſeruationem, ac propagationem (iuuante Domino) proſequamur. 8

Itaq; Conſtitutiones iam præſcriptæ, vſuq; receptæ, curet Rector, vt diligentius in dies ſeruentur, vtq; frequenti eorum conuentu in ſingulos menſes legantur, vt ſæpius repetitæ audientium mentibus penitus inſideant. Quod vt commodius ſuum ſortiatur effectum, Rector ipſe regulas ſibi præſtitutas obſeruet; cæteriſq; facem præferat vt obſeruent. Pecuniæ vndecumque obuenientes apud Vrbis Tabulam reponantur, non expendendæ, niſi ad ſyngraphas Vicarij noſtri generalis, Deputatorum, & Rectoris eiuſdem Seminarij ſubſcriptionibus obſignatas.

Rector verò parata habeat computa redituum in certos codices digeſta, dati, expenſiq; ſingulis annis Archiepiſcopo exhibenda; indicem etiam prouentuum, bonorumq; mobiliũ, ac ſtabilium

quo-

quotannis conficiendum.

Nec non Adoleſcentium nomina, ætatem, genus, ſtudia, ingreſſus, exituſuè diem, annum, menſem, & cauſſam, certum in librum referat.

9 Nemo in Seminarium admittatur, qui minor ſit duodecim annuis, nemo item, qui legitimo matrimonio natus non fuerit. Cæterum in electione, pauperum præcipuè eſt habenda ratio, qui tamen legere, ac ſcribere competenter norint, & quorum indoles, & voluntas ſpem afferat, eos Eccleſiaſticis miniſterijs perpetuo inſeruituros. *Trid. ſeſſ. 23. de ref. cap. 18.*

Ditiorũ filij non excludantur, modo ſuo ſumptu, eodem tamen conuictu alantur, ac ſtudium præſeferant Deo, ac Eccleſiæ inſeruiendi. *Trid. ibid.*

Si quæ verò domus fuerit, aut Congregatio ſub quouis titulo loci, & operis pij, electa, vel eligenda, ad alendos gratis filios pauperum, & egenos, ea ne ſcholares admittat, qui proprijs pecunijs ſumptum in conuictum, & alimenta ſuppeditent, niſi facta ab Archiepiſcopo poteſtate.

Quoniam verò adoloſcentes, vt rectè inſtituantur, debent à teneris annis litteris, ac religione informari, quod ſatis difficulter ac rarò euenire ſolet, in iis, qui prouectioris ſunt ætatis, vt longa experientia compertum eſt, ideò præſenti decreto ſancimus, ne qui annum XX. exceſſe-

rint, vllatenus de cætero in Seminarium cooptentur.

Vbi igitur aliquis inter cæteros fuerit ſingulari Dei beneficio in Seminariũ allectus, inquirat Rector, num cogitet de Religione ingredienda; moneatq; peccare eum ſi in Seminario hoc animo viuat, quippe qui ſumptus ad huius Eccleſiæ alumnos, atq; operarios ſubſtentandos, iam inde conſtitutos, dolo, ac fraude in alium finem detorqueat. Quod ſi quis decurſu temporis de ſtatu mutando cõſilium caperet, quamuis de Religione ingredienda cogitaret, Archiepiſcopum, vel Rectorem Seminarij ſtatim certiorem faciat.

Trid. ſeſſ. 23 de ref. cap. 18.

Trid. ibid.

10 Ipſo in ingreſſu generalem peccatorum confeſſionem apud Sacerdotem à Rectore aſſignatum faciant, ac ſacra Euchariſtia ſe reficiant, mox octauo quoque die peccata confiteantur, ſacram autem Euchariſtiam ſaltem quintodecimo quoque die ſument.

Vt igitur Clerici in eadem diſciplina Eccleſiaſtica commodius inſtituantur, tonſura ſtatim, & habitu clericali vtantur, nempe veſte talari, ac pallio ad eius longitudinem, coloris violacei, & clericali bireto, domi, foriſq;

Dominicis, ac feſtiuis diebus Cathedrali inſeruiant ſuperpelliceo induti, iuxta Conſtitutiones præſcriptas, ac iniuncta munera, functio-

neſq; ritè obibunt.

Omnem adhibeant diligentiam, vt Grammaticæ, cantus firmi, computi Eccleſiaſtici, aliarũq; bonarum artium diſciplinam teneant: ſacram item ſcripturam, libros Eccleſiaſticos, atq; Sacramentorum tradendorum, maximè quæ ad confeſſiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac cæremoniarum formas ediſcent.

11 Hos autem in ſuas claſſes ſuperiorum iudicio diuiſos, Archiepiſcopus quot annis per Vicarium Generalem, certoſq; homines doctos recognoſcet, an progreſſum in litteris fecerint; eoſq; prout in Domino videbitur, vel ſpeculatiuis ſciẽtijs erudiendos retinebit, vel Theologiæ morali circa caſus, quos vocant conſcientiæ, addicet, vel certè parum idoneos examine repertos, ac nullam ſpem maioris progreſſus afferentes, è Seminario dimittet, quod quidem examen ineunte menſe Septembri, omninò fieri mandamus, & fideliter Archiepiſcopo ſingulorum ſufficientia renuntietur, de quo Examinatorum conſciẽtiam oneramus.

Porrò diſcolos, & incorrigibiles, ac malorum morum ſeminatores Rector acriter puniet, eos etiam ſi opus fuerit, expellet.

Manè poſtquàm ſurrexerint per horæ quadrãtem orationi vacent, veſpere per tantumdem

temporis conſcientiam attentè diſcutiant, ſingulis diebus Miſſæ ſacrificio in Seminarij ſacello interſint, cui ritè miniſtrare omnes addiſcant.

Sacris concionibus, quæ pro tempore fient, dum in Cathedrali inſeruierint, vnà interſint loco illis præſtituto; nec inde digrediantur abſq; Præfecti conceſſu.

12 In corporis refectione temperantiam, & modeſtiam obſeruent, cui adhibenda eſt benedictio, & gratiarum actio ad præſcriptum Breu. Rom. ſacra item lectio veteris, ac noui teſtamenti, vitæ ſanctorum, & id genus alia, ſuggeſtu admiſcenda.

Singuli in ſingulis lectis cubent, nec ad alterius menſam quis accedat abſq; Præfecti facultate, nec libros, aut quiduis aliud commodatò accipient.

Dato ſigno eundi cubitum, in lectulos ſe recipiant, nec plus octo horis ſomnum capiant.

A prandio, & à cœna per horam à ſtudijs vacent, honeſtis inter ſe collocutionibus, vel certè muſicæ operam dando.

Demum ne ſint rixoſi, elati, voluptatum amatores, vaniloqui, ſed vitia fugiant, virtutes amplectantur, ſilentium ſuis temporibus ſeruent, Rectori, Miniſtro, ac Præfectis, in omnibus prompto animo obedientiam præſtent, ac D. O. M. Deiparæ Virgini, Angelo, ac Patrono ſuo ſedulò

X ſe

ſe commendent.

Caueat autem Rector ne circa regulas, aut alias res aliquid purſus innouetur abſq; expreſſa licentia Archiepiſcopi: ſuæq; curæ demandatum intelligat, vt bona Seminarij ſtabilia, & mobilia optime conſeruentur; ſupellex autem vniuerſa reponatur in aliquo cubiculo duabus clauibus obſerato, quarum vna ſit apud Rectorem, altera apud Miniſtrũ, nec inde aliquid extrahatur quin ambo præſentes omninò ſint.

DE REGVLARIBVS.

Cap. IV.

13 QVoniam ex Religioſis domibus piè inſtitutis, ac rectè adminiſtratis, plurimum in Eccleſia Dei ſplendoris, atq; vtilitatis accedit; quo facilius Eccleſiaſtica diſciplina augeatur, & conſtantius conſeruetur, opportunum Nobis viſum eſt, ea quæ ad Regulares circa Eccleſiæ noſtræ regimen attinent, in hanc præſentem conſtitutionem ſimul conferre. Et quamuis in ſuperioribus capitibus non nulla identidem ſint appoſita, nimirum ne proceſſiones extra clauſtra vllo modo faciant; ne infantes de ſacro fonte ſuſcipiant; nec ſine noſtro examine ad audiendas confeſſiones accedãt;

ac cætera eiuſmodi: ſacrorum tamen Conciliorum, Tridentinæ Synodi, & Summ. Pontif. ordinem ſecuti omnia hoc loco, peculiari tractatione ſeponenda cenſuimus.

Ac primo quidem quoniam omni cura Paſtoribus inuigilandum eſt circa ea, quæ pertinent ad fidem, ac pietatem tuendam; neminem ex Regularium ad verbi Dei prædicationem admitti volumus, qui fidei profeſſionem ad Pontificiæ ſanctionis formam, Nobis, aut noſtro in ſpiritualibus Vicario non præſtiterit, quam ſi ſemel emiſerit, eius præſtitæ, ſcriptum teſtimonium, & obſignatum oſtendat.

Si verò ſint in Eccleſijs ſuorum ordinum præ-
14 dicaturi, antequam prædicare incipiant cum ſuorum ſuperiorum conſenſu, benedictionem Archiepiſcopi coniungant, quam ipſimet perſonaliter accipiant; nec in ijs ipſis Archiepiſcopo cō-tradicente, prædicare audeant. In quo munere, ſacram ſcripturam interpretentur eo ſenſu, quem Catholica Eccleſia, & conſentiens Patrum authoritas retinuit, ſanam doctrinam edoceant, diuinã legem annuncient, & auditores accendant, vt declinent à malo, & faciant bonum, hortatu deniq; ac præceptis ad pietatem erudiant.

Confeſſiones non excipiant, niſi ſcriptam ab Archiepiſcopo poteſtatem habuerint; nec non à ſu-

Trid. ſeſſ. 5. c. 2. de reform. Trid. ſeſſ. 24. c. 4.

Supra p. 1. c. 3. n. 8.

Superiore teſtatum litteris afferant ſe peritia,ſciē-tiaq; idoneos, ac vitæ diſciplina, moribuſq; probatos eſſe. Eiuſmodi etiam teſtimonium afferēt ordines ſuſcepturi, iuxta præſcriptam formam Clem. VIII. vt in cap. de Sacram. Ord. dictum eſt.

Trid. ſeſſ. 23. c. 15. de reform.

Sacratiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum in die Paſchatis Reſurrectionis Dominicæ nullo modo fidelibus miniſtrent, nec in priuatis Laicorum ædibus Sacrum Miſſæ faciant, quin Oratoria ſint ab Archiepiſcopo probata, nec omninò in Eccleſijs Monialium ſine ipſius conſenſu, & facultate. Cauere item debent ne Sacerdoti peregrino, & extero in proprijs ipſorum Eccleſiis celebrandi poteſtatem faciant, qui eiuſmodi facultatem à noſtro Vicario Generali ſcriptam non exhibuerit.

Trid. ſeſſ. 22. de obſeru.

Sacrum infirmorum oleum non aliunde, quā à Cathedrali petant, ac vt debitus honor Eccleſiæ matrici reddatur, in die Sabbati Sancti campanas haud pulſent antequam pulſauerit Cathedralis, alioquin interdicti pœnæ ſubiacebunt.

Leo. 10. in conc. gen. Later.

Non audeant defunctorum corpora efferre, niſi præſens ſit proprius defuncti Parochus, nec ſine illius licentia Sabbato Sancto Laicorum domos aqua luſtrali benedicere, nec retibus, cymbis, nauibus, & nauticis inſtrumentis benedictionem nullo vmquam tempore impartiri.

Adi

Seſſ. 25. c. 13. de Regul. Ad publicas Vrbis proceſſiones pro tempore faciendas euocati, præſto ſint, eumdem quem huc vſq; locum, & ordinem ſeruaturi, ipſi verò proceſſiones nullo modo faciant extra clauſtra, abſq; Parochi conſenſu, & Archiepiſcopi facultate. Seſſ. 25. c. de Regul. Cenſuras per nos latas, & Edicta in Cathedrali publicata in ſuis etiam Eccleſijs requiſiti promulgare non renuant.

Moniales, ne quouis gradu quidem conſanguinitatis iunctas, alloqui audeant, niſi ſeruata forma decreti Sanctiſſimi Domini Noſtri Vrbani Papæ VIII. cæterum contra huiuſmodi decreti formam alloquentes, nouerint ſe præter pœnas priuationis officiorum, &c. culpam, etiã lethalem incurrere, vt à Sacra Rituum Congregatione declaratum eſt.

16 Seſſ. 7. cap. 14. Conſeruatores eligant, coram quibus in cauſſis mercedum, & miſerabilium perſonarum cõueniãtur, ac ſemel electos non immutent, eorũq; nomina intra menſem à die electionis Nobis referant, ſecus ab Archiepiſcopo in ius vocari poterũt. qua inſeruabitur Cõſtitutio fe. re. Greg. XV.

Trid. ſeſſ. 25. c. 3. de regur. Nulla Monaſteria de nouo ſine Archiepiſcopi licentia eligant, qui eam non concedet, niſi vocatis, & auditis aliorum Conuentuum Prioribus, quorum intereſſe videbitur, vnde conſtet ſine aliorum detrimento, commodè ſuſtentari

poſſe,

poſſe, & is Religioſorum numerus præfigatur, qui commodè ali poſſint, ex norma præſcripta à fel. record. Clem. Pap. VIII.

Non liceat Regularibus à ſuis Conuentibus recedere ſine ſuperiorum mandato in ſcriptis obtento, ſecus ab Archiepiſcopo tamquam deſertores ſui inſtituti punietur. Quamobrem omnibus, & ſingulis intra noſtræ Diœceſis fines huiuſmodi degentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus, vt infra duos menſes ab huius Synodi publicatione, Archiepiſcopo, vel Monaſterij deſtituti, vel habitus etiam depoſiti cauſſas oſtendant. *Trid. ſeſſ. 25. c. 4. de regul.*

Qui verò extra Monaſterium degentes deliquerint, ab eodem Archiepiſcopo tamquam ſedis Apoſtolicæ delegato ſe nouerint ſecundum canonicas ſanctiones, viſitandos, puniendos, & corrigendos. *Trid. ſeſſ. 6. c. 3.*

Cum ijs, qui intra Monaſterium degunt, & extra illud ita notorie delinquunt, vt populo ſcandalo ſit, aliter iuxta eiuſdem Conc. decreta erit procedendum. *Trid. ſeſſ. 25. c. 14. de regul.*

Et ad tollendas populi offenſiones, qui eleemoſynam vicatim quæritant, laicorum, ac præſertim mulierum domos non ingrediantur, ſed qua par eſt modeſtia, oblata ſibi charitatis ſubſi-

dia ipſa in via, ac in omnium proſpectu fideliter recipiant.

17 Et vt laudabili Regularium inſtituto conſulamus, quo ſeculares mulieres religioſo quodam habitu ſuperueſtitas, peculiari ritu, ac forma ad ſui Ordinis gratias, & Indulgentias conſequendas adſcribuntur, eorum Præpoſitos exhortamur, ab iiſq; enixè contendimus, ne inpoſterum vllam ſecularem mulierem admittant, niſi iuxta præſcriptam in ipſorum Conſtitutionibus ætatem, & quin prius omnem eius vitæ rationem ſtudioſè fuerint perſcrutati.

Quoniam autem earum nonnullę Dei timore poſtpoſito, ac ſui immemores, non ſine Chriſti fidelium ſcandalo vagantur, hac Synodali Conſtitutione præcipimus, vt ſuſpectarum mulierum conſortium fugiant, neuè illis vllo modo ſint in famulatu, aut comitatu, ſecus exilio punientur; ac alijs etiam pœnis noſtro arbitrio infligendis.

Ne liceat in poſterũ vlli ſeculari mulieri eiuſmodi habitum, nec etiam ex voto geſtare, ac deferre, niſi illum à Religioſi Ordinis Superiore peculiari ritu de more ſuſceperit, vt ſupra dictum eſt, ſecus arbitratu noſtro ſeuerè punietur.

Quapropter præſenti conſtitutione præcipimus

mus, vt mulieres huiuſmodi Tertiariæ infra mẽſes quatuor ſe ſiſtant coram noſtro Vicario Generali, vt nimirum conſtet de licentia, ex qua habitum regularem deferunt.

Idem fere, ac ſub iiſdem pœnis præcipitur pro eius generis hominibus, qui Eremitarum nomine, aut prætextu incedunt; quibus eiuſmodi habitum, & caputium, quacunq; diſpenſatione ſublata prohibemus, ſub pœna carceris, aut exilij iuxta perſonarum, & rei qualitatem.

DE MONIALIBVS.

Cap. V.

18 VT ſacræ Virgines Deo dicatæ, quæ relictis ſoli mundi illecebris, cæleſti ſponſo ſe adiunxerunt, in rerum diuinarum contemplatione liberius conquieſcant, has piè, rectèq; viuendi formulas proponimus, hauſtas videlicet ex Concil. Trid. decretis, ex Summ. Pontif. Conſtitutionibus, & ab ijs, quæ communi experimento pro temporum ratione comprahendimus.

Principio ea omnia, quæ de Eccleſiæ fabrica, deq; eius ornatu, ac diuinis officijs tradita ſunt, ſup p 3. c.1.2.4.

 hic

hic etiam pro ſuo quęq; modo accomodentur.

Itaque Monaſterij ianuæ, nec ante Solis ortū, nec poſt eius occaſum vllo modo ſint apertæ; at ianua ſeptorum Monaſterij, ſeu clauſuræ noctu duabus clauibus diuerſis occludatur, vna intrinſecus, altera extrinſecus, & harum vna ſeruetur à Cœnobij Præfecta, altera à ianitrice antiquiore: Clauis autem exterioris ianuæ ei committenda eſt, quem fidum, probum, aptumq; Nos ipſi iudicabimus.

19 In ſingulis functionibus communibus, is vnicuiq; locus aſſignetur, qui iuxta antiquitatis gradum contigerit, in choro, in refectorio, in dādis ſuffragijs, in confeſſionibus. Nouitiæ verò, & puellæ ſæculares in iis Monaſteriis, in quibus educantur, ſeiuncto, ac diuiſo loco ſeponantur.

Ianitrices cuſtodiendis, aut aperiendis, claudendiſq; foribus iugiter aſſiſtant, & omni ſollicitudine, quæ ad Collocutorium euocantur, accerſant.

Nulla autem Monialium clauē habeat apud ſe, vel Collocutorij, vel Confeſſionalis, vel alicuius alterius officinæ.

Curæ ſit Superioris ne ad officia, quę per Moniales obiri poſſunt, introducantur exteri, quòd ſi vrgente neceſſitate id fiat, Pręfecta quāprimum

ex-

expediat, & ante ſignũ ſalutationis angelicæ omnino dimittat.

Porrò huiuſmodi homines, quibus ob neceſſariam cauſſam Monialium ſepta ingrediendi facultas aliquando datur, nimirũ Medici, Confeſſarij, Vectores, ac cęteri quicumque, per monaſterium ſine comitibus nuſquam incedãt, nec alteri cuipiam, præter ipſas comites eos alloquẽdi facultas ſit, niſi de Superiorum licentia. Cœterũ huiuſmodi homines arma in Monaſterium inferre non audeant, ſed foris deponant.

Non liceat depoſiti, aut cuſtodiæ cauſſa in Monaſterio habere pecuniam, gemmas, veſtes, aut eius generis res vllas cuiuſuis perſonæ.

Abbatiſſæ aſſiſtant binæ Moniales ex antiquioribus, quæ tamẽ in collocutionibus reliquarum Monialium, officij gratia recedant.

20 Moniales cum nemine colloquantur, niſi is licentiam ſcriptam attulerit, quæ accipiatur ab ijs, quæ rotæ ſunt præpoſitæ, & ad Præfectam deferatur, quæ vbi ſcriptum legerit, facultatem colloquẽdi concedat in communi collocutionis loco; non ad ianuam, neq; in Eccleſia, aut Confeſſionalibus. Et multo minus in feneſtella, in qua ſacra ſynaxis monialibus miniſtratur. Adſtet autem ſemper quæ ſermonum audiẽdorum curam habet,

habet,& Auſcultatrix nuncupatur, quæ fungatur officio ſuo fideliter, ſtudioſè animaduertendo ſi quicquam proferatur indignum ancillis Dei, vt Abbatiſſæ renunciet. Hoc autem decreto colloquendi facultas ſine noſtra licentia ſcripta, tribuitur cum ijs tantum, qui primo, aut ſecundo conſanguinitatis gradu coniuncti ſunt.

Cæterum, tempore diuinorum officiorum, & comeſtionis cunctis colloquutionibus interdicimus. In feſtis autem principalibus Monaſterij crates locutorij, & cõfeſſionalium clauibus obſerentur, nec vlli poteſtas fiat quempiam alloquendi.

Quia verò ad Moniales in primis attinet laudare Deum aſſiduè, eidem gratias agere, & hominibus diuinam miſericordiam impetrare, omnes diu, noctuq; chorum frequentent, ſacriſq; officijs religioſè interſint, quæ quidem attentè, ac diſtinctè ſtudeant recitare. Ab ijs autẽ nulla Monialium ſe ſubducat, niſi fortè aliquam iuſtas ob cauſſas Præfecta excuſandam putauerit.

21 Adſint autem ſingulæ initio diuinorum officiorum, quibus certæ horæ ſtatuantur, nec ſine publica neceſſitate varientur. Congruenti habitu ſint indutæ, & in ſuis quæque locis, ad finem vſq; perſiſtant, niſi neceſſitas aliud poſtulauerit.

Accendantur in Choro ea lumina quæ ſatis

fore

fore videantur: cantus autẽ, & modulationes ſint pro feſtorum dierum diuerſitate, diuerſæ; genu-flexiones, ſeſſiones, capitum inclinationes, cæteraque prout feret Ordinis Regula, ritè ſeruẽtur. In Choro autem ne immorentur, niſi orandi cauſſa, vel diuini officij perſoluendi.

20 Locus laboribus aptus in vnoquoque Monaſterio extruatur, qui ſicut illuſtris eſſe debet, nec ab vlla parte obſcurus; Moniales eò conueniant, exceptis horis diuinorum officiorum; laboribus, magiſtra pręficiatur, nec vlla Monialis, præter eã in operibus, vel accipiendis, vel reſtituendis ſe ingerat; curet autem, vt dum in laboribus exercentur, lectio de vita ſpirituali adhibeatur, ne ſermones, aut cantus inſerantur, nec vlli diſcedendi facultatem faciat, niſi iuxta ex cauſſa.

21 Conſtituatur capſa, vt in illa communis pecunia reponatur, præſentibus Monaſterij Præfecta, ac Vicaria; magiſtra verò laborum librum certum habeat, in quo quidquid lucri, emolumẽtiq; capitur, enu-leatè perſcribat, vt poſſit facilè, ac diſtinctè diſpicere quidnam pecuniæ fuerit ex cuiuſq. laboribus comparatum.

22 Communis ægrotantium locus, quem infirmariam vocant, omninò retineatur; extra eum Monialis ægrotans ne cubet, nec valetudine recuperata illic diutius immoretur; neque etiam

extra

extra illum Medicus vllam inuiſat, aut Sacerdos confeſſiones audiat, niſi aliud peculiaris occaſio Archiepiſcopo probanda poſtulet. Aegrotantibus ſuppeditentur omnia ſumptibus Monaſterij, alimenta, lectuli, medicamenta, cæteraq. neceſſaria.

Eligantur Moniales cum ſororibus auxiliaribus, inter omnes ſollicitudine, ſedulitate, & charitate conſpicuæ, quæ ægrotantium curam gerat, ac tales ſe illis præſtent, quales cæteras experiri vellent, ſi ipſæ ægrotarent.

Præfecta curæ ægrotantium, & Cellaria pecuniarum expenſarum rationes perſcriptas habeant, & ſingulis menſibus Abbatiſſæ referant, vt quomodo ſe res Monaſterij habeant, intelligere poſſit.

23 Antiquus, & probatus vſus communium dormitionis locorum non immutetur, cuius claues à Præfecta aſſeruentur: ſingulæ in ſingulis lectis, & ſingulis cellis dormiant. Dato autem ſigno eũdi cubitum, vnaquæque cum ſilentio, & ſollicitudine in ſuas cellas ſe recipiat, vbi nihil, niſi neceſſaria reponant: veſtiméta enim, veſteſq; omnes in loco veſtiario ſunt aſſeruanda. 24

Tempore comeſtionis ad ſonum campanulæ cõueniant extemplo ad benedictionem mẽſę, quam Præfecta ipſa, vel Vicaria, & ipſis abſenti-

bus,

bus, antiquior faciet.

Diſcumbant loco, & ordine antiquitatis, niſi forte aliqua ſuperuenerit inchoata menſa, cui commodior ſeſſionis locus aſſignabitur.

Menſa, ſacra lectione condiatur, & in dies ſingulos vnum aliquod ex Regulę capitibus prę-legatur, omnibus cum ſilentio, & attentione audientibus, vt vna cum corpore, mens etiam recreetur.

In cibo, potuq; omnes communiter viuant, quæ autem eſculenta alicui donata erunt, Abbatiſſæ afferantur, quæ vel in omnes diuidet, vel Moniali, cui dono allata ſunt, relinquet.

Vicaria, antequam detur edendi ſignum, coquinam inuiſat, num omnia aptè ſint parata, nè quid deſideretur. Plures duabus menſæ non admittantur in communi Triclinio, aut Refectorio, quod etiam ſeruetur tempore Aduentus, & ſacrorum ieiuniorum, tùm in cœna, tùm in veſpertina refectiuncula capienda.

In ſingulas Hebdomadas exponatur tabella cum indice Monialium, quæ coquinæ, aut triclinij ſeruitio ſunt addictæ: quæ delectæ fuerint, vt obedientia poſtulat, officia ſuſcipiant, & eorũ munera ſine excuſatione humiliter exſequãtur, nec vlla quouis modo ab huiuſmodi miniſterio ſit excluſa.

24 Magiſtra Nouitiarum ita illas inſtruat, vt Moniales ne alloquantur quidem ſine ipſius cõceſſu: nec de admittenda ad profeſſionem Capitulum cogatur, quin Præfecta ab Archiepiſcopo licentiam obtinuerit, vt & bonis renunciet, & voluntatem profitendi ſpectat ex Trident. Concil. ſtatuto.

Trid. ſeſſ. 25. de reg. & min. c. 17.

Nulla vnquam recipiatur in Monialem, niſi prius parentes, fratres, vel curatores promptam habuerint in dotem integram pecuniæ ſummam ſcutorum mille, ex qua puellæ nomine annuus redditus comparetur accedente Monaſterij conſenſu, eiuſq; fructus vſque ad profeſſionis diem alimentorum nomine Monaſterio acquirantur. Emiſſa profeſſione integer redditus abſolutè ſub Monaſterij dominium cadet.

Trid. ſeſſ. 25. c. 16. de regul.

Caueat Præfecta iuxta Tridentini decretum, ne excepto victu, & veſtitu Nouitiæ, quocumq; prætextu à parentibus, & propinquis, aut curatoribus eius, Monaſterio aliquid ex bonis eiuſdem tribuatur tempore, quo in probatione eſt; nec vltra neceſſariam dotem, alimenta, & moderatam puellæ ſupellectilem quicquam exigatur. quod ſi oblatum ſponte fuerit, nomine eleemoſynæ accipiatur.

25 Puella habitum non ſuſcipiat, niſi maior ſit annis duodecim, & Sacramento Confirmationis

Z ſigna-

ſignata, eumq; poſtquam Monaſterium eſt ingreſſa, infra dies xv. iuxta præſcriptum Regulæ induat: in habitus ſuſceptione, gentilium fœminarum nomen non aſſumat, ſed ſanctarum, quę ab Eccleſia celebrantur.

Ad profeſſionem non admittatur, niſi Præfecta ante menſem, Archiepiſcopum ex decore certiorem faciat, puellæ mores, vitæque conſuetudinem deferens; num item eiuſmodi cōditionibus ſit, quas Monaſterij, & ordinis regula poſtulat; & præſertim an congruè legere ſciat. *Trid. ſeſſ. 25. de reg. & min. 17*

Tàm in habitu ſuſcipiendo, quàm in profeſſione admittēda, in Eccleſijs ornatus adhibeatur, quo ſpiritualis lætitiæ ſigna manifeſtentur; & ea prorſus amoueantur quæ in celebrandis nuptijs, hominum vitio, & corruptela irrepſerunt. Quapropter ad huiuſmodi occaſiones tollendas, caueant Abbatiſſæ, ne eo die templa aulæis exornentur, aut cantus muſici, cæteræque modulationes adhibeantur; nec liceat niſi eos, qui Nouitię ſunt conſanguinitate, aut affinitate coniuncti ad eam celebritatem admittere. Si Præfecta id facere neglexerit, Archiepiſcopi arbitratu ſeuerè puniatur.

26 Suffragia ferent ſecretò, ſingulæ ſingulę per ſeipſas, non per alias, nullo affectu impeditę, & quidem ad eum numerum, quem regulę inſtitu-

tum expoſcit.

Profeſſionis anni, diei, menſis, dotiſuè memoria conſeruetur in libro ad eum vſum confecto, adhibita etiam ſubſcriptione eius, quæ profeſſa ſit, modo ſcribere nouerit.

Præfecta, & *M*oniales bona *M*onaſterij alienare, locare, aut contrahere nullo modo poſſint, niſi ſciente, & conſentiente Archiepiſcopo, ſeruatis item ijs, quæ de iure ſeruari debent; nec quicquam ædificent, etiam ſi minimum ſit, niſi facultate ab Archiepiſcopo conceſſa.

Abſtineant *M*oniales à muneribus dandis directè, vel indirectè, palàm, vel occultè, tàm in communi, quàm in particulari, etiam ex cauſſa, & occaſione benedictionis, vel ſuſceptionis habitus regularis, aut profeſſionis emittendæ; nec proprijs affinibus, propinquis, familiaribus, &c. iuxta Bullam editam à fel. rec. Clem. Pap. VIII. de munerum largitione. Ne autem debita erga conſanguineos, & benefactores officia omnino denegari videantur, fas erit ſingulis *M*onialibus bis in anno videlicet Sanctiſſimis Natiuitatis, & Reſurrectionis Domini diebus, eſculenta, & leuiora munuſcula ijs elargiri, quæ non excedant ſummam vnius aurei pro qualibet vice.

27 Nulla *M*onialis, ſiue velata, ſiue conuerſa poſſit eleemoſynam dare, largiri, aut vendere

res eſculentas, veſtes, aut bona cuiuſuis generis ſint, etiam ſi ad eius vſum fuerint attributa.

Integrum tamen eſt Pręfectę Cœnobij, aliquam deſignare, quæ menſæ reliquias, aliaq; huiuſmodi pauperibus *M*onaſterij nomine largiatur.

Redditus, & prouentus omnes *M*onaſterij apud Vrbis Tabulam deponantur, nec inde expendantur, niſi ad Detentoris chirographum, Superioris per nos electi, Deputati, Præfectæ, & Protectoris *M*onaſterij ſubſcriptionibus obſignatum.

Peculiares verò redditus nonnullarum *M*onialium ſi qui fuerint, tamquàm *M*onaſterio acquiſiti per officiales *M*onaſterij exigantur, exacti verò in pios, & neceſſarios vſus earumdẽ erogentur.

Expenſæ omnes in librum referantur, vbi & diaria, & codices rationum in ordinem recteq; diſponantur, vt indè facilè, tùm accepti, tùm expenſi ratio ſubduci poſſit.

Abbatiſſa, & quocumque alio nomine Præfecta eligatur, quæ habeat conditiones à Tridentino requiſitas. Qua in electione præter ea, quæ ibi præcipiuntur, ſeruentur ex mente eorumdem Patrum Conſtitutiones ſingulorum ordinum, vel *M*onaſteriorum. Eius curæ eſt clauſuram *Trid. ſeſſ. 25. c. 7. de regul.*

custo-

cuſtodire, ac diligenter cauere, ne è vicinorum ædibus Monaſteria inſpectari poſſint.

28 Vt omnis fraudis, ac negligentiæ ſuſpicio amoueatur, bonorum omnium, & iurium ad Monaſterium pertinentium inuentarium ritè conſcriptum Pręfecta ſtatim, ac electa fuerit, infra duos menſes ad Archiuiũ Archiepiſcopale trãſmittat.

Quę in regulari obſeruantia vnaquęque deliquerit, ea ſingulis hebdomadis coacto per Pręfectam Monialium cœtu in eum locum, qui peculiariter culparum Capitulo fuerit deſtinatus, cum charitate corrigantur. Ibi ſuam quęque culpam ingenuè fateatur, ac venia humiliter petita, impoſitam pœnam alacriter exſoluat.

Verum ne quæ hic ſecreto agũtur, ad exteros non ſine magna religioſæ diſciplinæ iactura euulgari contingat; ſeriò Monialibus ſingulis, ac ſeuerè præcipimus; vt ea apud ſe habeant; nec eorum quidpiam cum externis, etiam ſi propinqui fuerint, aut parentes, ijs de rebus communicent; alioqui priuationem vocis actiuę, & paſſiuæ, aliaſque pœnas noſtro arbitratu irrogandas incurriſſe ſe intelligant. Trid.ſeſſ. 25.c.7.de regul.

Singulis annis coram Deputato, & cæteris Officialibus, impenſarum, quæ in victum, aliumq; Monaſterij vſum erogatæ fuerint, rationes à Pręfecta repetantur. Hi autem conueniant ſingu-

lis

ſis hebdomadis, vel ad ſummum quintodecimo quoque die vna cum Deputato Monaſterij ad habendas Deputationes, & eas quidem in locutorio, numquam autem in Eccleſia, de rebus, ac rationibus Monaſterij. Item accuratè præſcribatur quantum tritici, vini, obſonij, aliarumq; rerũ ad ſubſtentationem, ac reparationem Monaſterij, repartiendum eſt.

29 Nulla Monialis ambiat Præfecturã vllo quouis modo, vel ſibi ipſi, vel alteri *M*oniali, ſiue directè per ſe, ſiue cæterarum opera; neque id minis, precibus, oblationibus, aut affinium adiumento attentare præſumat, ſub pœna priuationis actiuæ vocis, & paſſiuæ, & alijs arbitratu Superioris infligendis.

Nulli Moniali fas ſit, ad quemquam ſecretò litteras ſcribere, præter Superiorem, ſi de re aliqua eſſet admonendus; nec ad ſe miſſas aperire, & legere, niſi Præfecta prius legerit. Quocirca nec atramentum, calamum, & quoduis aliud ſcribendi inſtrumentum priuatim habeat; quod ſi quando ſcribere neceſſe habet, id ne faciat abſq; Præfectæ conceſſu.

*M*onialis, aliquo ex affinibus defuncto, non contriſtentur ſicut cæteri, qui ſpem non habent, 2. Theſſ. 4. cap.
quocirca ne eam ob cauſſam Choro, Miſſæ auditioni, & communi etiã refectioni ſe ſubducant.

Pro-

Protectores, cauſſarum Aduocati, negotiorum Actores, Procuratoreſuè, Exactores, rationum, ac librorum Detentores, cæteriquè omnes *M*iniſtri ſine Archiepiſcopi conſenſu, nec admittantur, nec eijciantur.

Exactorum eſt *M*onaſterij pecunias exigere, quod vt ſine fraude, ac detrimento fiat, antequã ad ea negotia tractanda admittantur, fideiuſſionem præſtent ad eam ſummam, quæ Archiepiſcopo ſufficiens videatur: eadem verò lege teneantur ij, qui nunc ſine fideiuſſione huiuſmodi exactiones agunt. Cæterum annonam curare, ac reliqua, quæ ad victum, vſuſque annuos *M*onaſterij neceſſaria fuerint, comparare, vinũ videlicet, oleum, ligna, carbones, aliaque id generis, ad Abbatiſſam ſpectet, quæ tamen in eam rem Deputati, ac Protectoris operam, & conſilium adhibebit.

Confeſſores iuuandis *M*onialibus circa res ſpirituales ſedulò incumbant, nihil dono accipiant, Euchariſtiam miniſtrent, illaſq; ad viam ſalutis dirigant.

Vt igitur *M*oniales ſuæ vocationis, & profeſſionis memoriam ſæpiſſimè renouent, in virtute Sanctæ Obedientiæ præcipimus, vt ab aliqua *M*oniali cæteris audientibus, quotidie legatur caput vnum regulæ, & conſtitutionum præſentiũ

à pri-

à primo vſque ad extremum; iiſque abſolutis à primo rurſus incipiatur, & Pręfectam monemus, vt ea in vernaculam linguam commodè exprimenda curet, & cæteras ad illarum obſeruationẽ, non minus authoritate compellat, quam inuitet exemplo.

DE PVELLIS SAECVLARIBVS, QVAE *in Monaſterijs educantur.* Cap. VI.

30 SAcra Congregatio Eminentiſſimorũ S. R. E. Cardinalium, qui Regularium negotijs ſunt Præpoſiti, Puellis, quæ educationis cauſſa in Monaſterijs collocantur, quædam obſeruanda proponit, quæ omnia, & ſingula ab omnibus recipienda, & cuſtodienda diſtrictè præcipimus.

Quoniam autem ſpecialiter prohibet, ne in Monaſterium recipiantur, quod illas recipere non conſueuerit, nec habeat dormitionis locum à Monialibus ſeparatum; non abs re erit, ſi quæ ſint ea Monaſteria proponamus. Sunt autem, *M*onaſteria Sanctæ Mariæ Virginum, Sanctæ Claræ, Sanctę Mariæ Vallis Viridis, & Sãctę Mariæ Montis Oliueti ſub vocabulo Abbatia Noua. In quibus alimentorum cauſſa nõ minus ſoluatur ſcutis quadraginta in ſingulas, quolibet ſemeſtri anticipatim, ſecus ad ſuos remittentur.

Statim ac aliqua Puella ex educandis matrimonio fuerit collocata, ad parentes, ſeu propinquos remittatur, quod ſi graui ex cauſſa id fieri continuò non poſſit, Archiepiſcopo renuncietur, vt commorandi licentiam protrahat, quæ tamen menſem non excedet. Tantiſper autem dum in Monaſterio commoratur, ſponſum ne alloquatur, niſi præſente Abbatiſſa, vel aliqua Moniali è ſenioribus ab Archiepiſcopo deſignanda.

DE SODALITIIS, ET CONFRATERNITATIBVS. Cap. VII.

31 QVo magis in dies Chriſtianæ pietatis ſtudium incaleſcat, Chriſtique Patrimonium apud laicos fidelius adminiſtretur, peculiares formulæ pro Paſtoralis officij ſtudio eorum Sodalitatibus, atque Confraternitatibus erunt præſcribendæ.

Nullæ igitur in futurum Sodalitates, aut Confraternitates inſtituantur, aut erigantur ſine Archiepiſcopi facultate litteris exarata, quod ſi inſtitutæ, ac erectæ ſint nihil circa conſtitutiones, vel conſuetum habitum immutent.

Quod ſi aliquæ Confraternitates in Vrbe, vel Diœceſi nullas habeant Conſtitutiones, & Formulas viuẽdi, teneãtur infra quatuor menſes iam nunc à præſenti die numerandos, illas condere,

& Vicario Generali præſentare, & Archiepiſcopi confirmationem obtinere; ſub pœna interdicti: quod Vicarijs foraneis maximè inculcamus, vt obſeruandum curent.

Præſcribatur dies certi, quibus ritè confeſſi Euchariſtiam ſumant. Rectores non minus tribus eligantur, nec ab alijs, quàm ab ipſis Sodalibus, dato manè illius diei per Campanam ſigno: electiones verò fient iuxta præſcriptam formam in proprijs cuiuſque Sodalitij Conſtitutionibus.

Adminiſtratores electi infra dies quindecim predeceſſorum computa recipiant: quos autem deprehenderint Sodalitatis, ſeu Confraternitatis bona iniquè diſtribuiſſe, vel in ſuum cõmodum cõuertiſſe, vel inutilibus, & ſuperuacaneis ſumptibus profudiſſe, eos ad Archiepiſcopum deferãt, vt ad reſtitutionem legitimè compellat, & pro delicti grauitate animaduertat.

32 Geſtę adminiſtrationis rationibus redditis iuxta præſcriptam Tridentini formam, ne Rectores liberationem faciant, niſi ſciente, & conſentiente Archiepiſcopo, vel eo, cui id curæ demandabitur: aliter factæ liberationes dictis Adminiſtratoribus minimè ſuffragentur. *Trid. ſeſſ. 22. c. 9.*

Non eligantur in Rectores Sodales, aut Confratres, qui pecuniam ipſi Confraternitati, quouis modo debeant, nec qui Eccleſię bona conduxe-

rint, aut locauerint, nec qui primo, aut ſecundo conſanguinitatis, vel affinitatis gradu inter ſe ſint coniuncti.

Cauendum eſt etiam, ne Rectores, & quouis titulo Superiores, Theſaurarij, Procuratores, in ſuſcepto munere confirmentur: ne videlicet, diutius, quàm per annum in curatione ſibi permiſſa perſeuerantes, rerum ſibi arrogent imperium.

Qui ſemel Rector fuerit, non ante iterum eligatur, quàm per biennium vacauerit. Cæteri verò Officiales ſatis erit ſi per annum vacent.

Poſt Rectorum electionem, Theſaurarius quàm primum eligatur, qui nõ ſolùm ſit idoneus ad conſeruãdum Eccleſiæ Patrimonium, ſed qui etiam, ſi commodè poteſt, legere ſciat, ac ſcribere, & codicem habeat, & diaria, in quibus annotet ſingulas expenſas, cum rationibus dati, & accepti: vbi verò id incõmodum erit, Detentor librorum iuſto Confraternitatis ſtipendio aſſumatur.

33 Pecunias, quæ ex Sodalium eleemoſynis, ac taxationibus, aut ex annuis redditibus, & quibuſcumque alijs prouentibus obueniũt, ne apud ſe Theſaurarius vllo modo retineat, ſed apud Tabulam Confraternitatis nomine, non autem proprio reponat: nec inde extrahantur, niſi ad ſyngraphas Rectorum ſubſcriptionibus obſignatas.

Quæ verò ex certis legatis, & pia fidelium diſpoſitione perſoluũtur, apud eamdem Vrbis Tabulam reponantur, nec vllo vſui applicentur; ſed legatarijs ipſis aſſeruentur. Expenſiones aliter factæ, à Theſaurario repetentur.

Rectores autem ſtatim ac electi fuerint, ſua nomina, qui in Vrbe infra octo dies, qui verò in Diœceſi infra quindecim apud acta *M*agiſtri Notarij renunciẽt: ſecus ab officij adminiſtratione ſuſpenſos ſe intelligant.

In ſingulis Cõfraternitatibus Vrbanis & Diœceſanis eligantur in poſterum duo Theſaurarij, vnus qui bona Eccleſiæ Patrimonialia, redditus, eleemoſynas, cæteróſque prouentus exigat, & apud Vrbis Tabulã reponat: Alter qui pecunias in matrimonia Puellarum, vel *M*iſſarum celebrationem legatas, diligenter curet, quas quidem in alium vſum conuerti minimè patietur, nec in alios Eccleſiæ ſumptus, etiam neceſſarios commodabit, ſed integras, paratáſque, ſiquidem in Vrbe fuerit, apud publicam Vrbis Tabulam ſeruabit, earumque diuiſam rationem habebit, quã vulgo vocant, Conto à parte; in Diœceſi autem apud ſe retinebit, pręſtita tamen idonea cautione. Porrò Codicem apud ſe habebit, in quo ex integro tranſcribet actus electionis Puellarum nubilium, & pecuniarum ſolutionem, ſiuè fiat per

apo-

apodixam, ſiuè per actum Notarij. Et quidem Rectores, & Theſaurarij, qui contraire præſumpſerint, officio amoueantur, & carcere, ac duplicata pecuniæ ſumma mulctentur.

Vt autem Eccleſiaſticorum bonorum conſeruationi conſulatur, doliſque, & fraudibus aditus præcludatur; decernimus nè in poſterum Eccleſiaſtica bona locent, permutent, aut quouis mõdo alienent, niſi authoritas Archiepiſcopi, aut Superioris per ipſum deſignandi acceſſerit, alioqui omnes contractus irritos, & nullos eſſe volumus, & eos, ad quos per tales contractus bona deuenerint, iam nũc illegitima poſſeſſione amouemus, & alienationis auctores ijs pœnis, quas rei grauitas poſtulauerit, addicimus.

34 Piorum locorum bona Rectorum arbitrio ne locentur, ſed publicè locanda proponantur, facta omnibus conducendi poteſtate, idque cautè fiat, adhibito, ſi opus erit, idoneo fideiuſſore.

Si quis autem ex Rectoribus per ſe, vel per interpoſitam perſonam, ea quouis nomine conduxerit, ab adminiſtrationis munere arceatur, nec dignus in poſterum cenſeatur, cui talium rerum adminiſtratio demandetur.

Non liceat fabricas de nouo inchoare, nec expenſas vllas extra ordinem in quemuis vſum facere, vel pretioſa mobilia vendere, aut permu-

tare Archiepiſcopo inconſulto.

Ne autem res Eccleſiarum deſtitutæ defenſoribus pereant, hoc Synodali decreto indicimus omnibus, & ſingulis Sodalitatum, Confraternitatum, & aliorum locorum Gubernatoribus, Rectoribus, Superioribus, & quouis alio nomine nuncupentur, vt infra ſex menſes à publicatione præſentis Synodi conficiant inuentarium, eumq; indicem ritè, & fideliter confectum omnium, & ſingulorum bonorum mobilium, & immobiliũ, iurium, actionum, cenſuum, ſiuè redditũum, nominumuè debitorum, & aliorum quorumcumque, ad Eccleſias eorũ adminiſtrationi commiſſas, quocumque iure pertinentium, codicem præterea omnium ſcripturarum, actorum, & cõtractuum, eaque omnia exhibeant noſtro Magiſtro Notario duplici exemplo, quorum alterũ illi relinquent, alterum apud ſe retineant, vt ſcilicet facile in poſterum deprehendi poſſit, quid damni Eccleſia ex cuiuſq; adminiſtratione patiatur, atq; vt par eſt, in integrum reſtitui. Quæcumque autem bonorum acceſſio, vel immutatio deinceps fiet, in vtrumq; inuentarium referatur.

35 Habeat vnaquæque Sodalitas certum librum, in quo præter nomen, quo quiſque die, menſe, & anno fuerit in ſodalitium cooptatus, fideliter no-

retur.

tetur. Index etiam erit comparandus, quem Rollum vocāt, hic profectò tuto in loco, atque obſerato conſeruandus eſt; cuius quidem ſinguli Rectores ſingulas habeant claues, eaſque inter ſe diuerſas, quas tamen apud ſe retineant, ne vlli vnquam credant.

Iam in hunc indicem nemo in poſterum inſeratur ſine Rectorum conſenſu, & idoneis præſentium ſodalium ſuffragiis: idonea autem vocamus ea, quæ à maiori parte lata fuerint: id tamē edicimus, vt hæc omnia publici Notarij actibus excipiantur, quorum exemplar eius manu obſignatum apud Rectores in perpetuum adſeruetur, & in Rollum præter notā diei, menſis, anni, &c. ipſius etiam Notarij nomen referatur. Qui alio ritu admittetur, is nec in Confratrum numero habeatur, nec Confraternitatis beneficio, aut priuilegijs fruatur; Rectores verò qui in id conſenſerint, ab officio remoueantur. Inuigilent autem Rectores atq; id ſummoperè curent, nè admittātur facinoroſi homines, turpis vitæ, aut infamiæ labe notati; nec qui alteri Sodalitati, vel Confraternitati nomen dederint, nec qui ab ipſamet Sodalitate, vel à quacumque alia Societate, vel Cōfraternitate ſponte deſciuerit, vel dimiſſus abſceſſerit. Id tamen indulgendum videtur, vt qui ab aliqua Sodalitate dimiſſus fuerit, iterū admitti

in eamdem Sodalitatem poſſit, ſi tamē ſeriò reſipuerit: id verò ne fiat ſine Archiepiſcopi facultate, qui rogatus id tandem de tota re deliberabit quod optimum factu in domino iudicabit.

Sodalitates externæ cum Vrbanis Societatis communione coniunctæ, ius habeant ſuos etiam ſocios noſtratibus aggregandi; ipſi verò Sodales cum in Vrbem venerint, in alias Sodalitates ne abeant, ſed in eam ſe recipiant, quæ cum ſua fuerit aggregationis iure coniuncta.

In dimittendis verò Sodalibus, & Confratribus id ſanè curandum eſt nè fiat ex odio, aut aliquo partium ſtudio, ſed habenda eſt ratio cauſſarum, quæ expreſſæ ſunt in Conſtitutionibus ſingularum Sodalitatum, & Confraternitatum. Cauendum tamen maximè eſt, nè quempiam vllo vmquam caſu dimittāt, niſi cauſſam expreſſerint Archiepiſcopo, aut eius Vicario Generali, ab eoque facultatem prius ſcriptam obtinuerint. Quod item procedit in Cappellano, detentore librorū, ſacriſta, cæteriſque officialibus, quibus conſtitutum quidem ſtipēdium augeri, vel minui abſque noſtro ſpeciali mandato vlla ex parte volumus.

Conueniant Sodales, & Confratres in Oratorium, ſeu Eccleſiam ſtatutis diebus ex forma Cōſtitutionum præſcriptis, idque matutinis horis, aut etiam pomeridianis, numquam verò nocturnis

nis,niſi in ſacratiſſima nocte Natiuitatis Dom. N. Ieſu Chriſti, & ea nocte hebdomadę maioris,quę ad Litanias, & ſupplicationes de more peragẽdas deſtinata eſt. Ad publicas, & ſolennes proceſſiones euocati accedant, eaſque ritè, atque ordinatè obeant ſacco, integroque habitu Sodalitatis, ſeu Confraternitatis induti. In Oratorijs verò pia aliqua lectione, & ſpirituali exercitatione ſe reficiant, ſacroſancto Miſſæ ſacrificio religiosè interſint, & Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſuſcipiant. Non liceat tamen in Dominica Palmarum ramos in ſuis Oratorijs benedicere, aut ibi benedicto cinere initio ſanctæ Quadrageſimę aſpergi, ſed hæc in ſuis Parochijs vnuſquiſque religiosè obeat.

Sacerdos in Cappellanum ab aliqua Sodalitate, ſeu Confraternitate electus facultatem obtineat ſacras Confeſſiones audiendi antequam prædictum officium exerceat; quod ſi prædictã facultatem intra menſem nõ obtinuerit, liberum ſit Sodalibus Sacerdotem alium in Cappellanum eligere, obtenta tamen prius licentia ab Archiepiſcopo, ſeu eius Vicario Generali.

Tractatus de ſuis Eccleſijs, aut Oratorijs Regularibus, ſeu alijs quibuſcumque in poſterum concedendis, nec ipſi inſtituant, nec ab alijs oblatos excipiant ſine expreſſo conſenſu Archiepi-

ſcopi

ſcopi, alioqui præter officij priuationem ipſius arbitratu ſeuerè punientur.

Habeant autem ſingula Sodalitia, & Confraternitates proprias conſtitutiones, ſeu capitula, & iuxta eorum præſcriptam formam dirigantur, quæ tamen nullam obligationem inducent, niſi prius fuerint per Archiepiſcopum, aut eius Vicarium Generalem recognita, & approbata. In poſterum verò ſi quid addendum, delendum, aut immutandum ex occaſione fuerit, caueant nè id fiat ſine conſenſu Archiepiſcopi per acta Curiæ Archiepiſcopalis expreſſo; quapropter præcipimus Vicarijs foraneis, vt infra menſes quatuor à die celebrationis huius Synodi curent, vt ſingula Sodalitia, & Confraternitates Diœceſis præſentent in actis *Magnæ* Curiæ Archiepiſcopalis proprias Conſtitutiones, & Capitula ad hoc, vt per Vicarium Generalem recognoſcantur.

Orationes quadraginta horarum peragēt iuxta formam ea de re traditam, nec vllo tempore quempiam Sacerdotem regularem, ſeu ſæcularē in conciones admittēt, niſi prius exhibuerit concionandi facultatem in Magna Curia Archiepiſcopali de more expeditam, ſolitoque ſigillo, & ſubſcriptione munitam.

Per ſingula Diœceſis loca Sodalitiorum, & Confraternitatum expenſæ per tres idoneos, &

ſolertes viros ab Archiepiſcopo ſingulis annis eligendos examinentur, ad quod munus Vicarius loci, Archipresbyter, & alius per Nos nominãdus aſſumi poterunt, qui re ſtudioſius perquiſita teſtes ſint rectę adminiſtrationis, ac diſpenſationis, & id teſtimonium ritè confectum quotannis Archiepiſcopo deferant.

36 Ad tollendos abuſus, qui dudum ad aures noſtras peruenerunt, prohibemus Cappellanis, & Rectoribus Sodalitiorum, & Confraternitatum, nè de cætero in ipſorum Oratorijs, Eccleſijs, Sacriſtijs, nec in ipſis etiam Cappellani ædibus admittantur ludi, & conuentus illiciti; id ſi contigerit, Cappellanus Archiepiſcopo deferat, ſecus pœnam incurret ſuſpenſionis ipſo facto, Rectores ad idem teneantur ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ.

Cæterum, vt prædicta omnia facilius executioni mandentur, & prædictarum Sodalitatum, & Confraternitatum bono, & vtilitati melius conſulatur, earum Rectoribus, & Superioribus diſtrictè præcipimus, vt in proceſſionibus, feſtiuitatibus, cæteriſque rebus expenſas faciant moderatè, eaſque prius taxandas curent à Vicario foraneo, Archipresbytero, & alio ad computa deputato; quam taxationem ſi exceſſerint, de proprio irremiſſibiliter perſoluent: Vicarius autem,

Archipresbyter, & Deputatus niſi in caſu tranſgreſſionis Archiepiſcopum certiorem fecerint, ipſi tenebuntur ad expenſas.

Pari etiam ratione curent ſupradicti Rectores, Superioreſq; vt Codicem habeant paratũ, in quẽ referant Conſtitutiones, & Edicta ad ipſos pertinentia, quæ in dies in Vrbe promulgantur. Ad manus item habeant Synodum hanc Diœceſanam, & ſi opus fuerit in vulgarem linguam conuerti curabũt, ne vllo vnquam caſu poſſint vllam ignorationis cauſam obtendere.

DE PROCESSIONIBVS. Cap. VIII.

AD antiquiſſimum ſacratum proceſſionum vſum, ea qua par eſt religione retinendum, illud in primis ſtatuimus, vt ſiue ad implorandum diuinum auxilium, ſiue ad agendas Deo gratias inſtituantur, nullæ aliæ preces, ritus, aut cæremoniæ adhibeantur, quàm eæ, quæ in Rituali Romano proponuntur.

37 Quoniam autem inter proceſſiones omnes primum locum obtinet ea, qua Sanctiſſimum Christi D.N. Corpus ſolenni ritu per Vrbem defertur, quæ ex peruetuſta Ciuitatis conſuetudine pomeridianis horis fieri cõſueuit, congruum eſt,

vt nullæ in ea circumferantur Reliquiæ, ſed ſolũ Chriſti Domini Corpus ſolenni pompa, ac celebritate, vt Romanæ Eccleſiæ conſuetudo fert, ab omnibus colatur. Procedant igitur omnes aperto capite. Ardentes cereos geſtantes, pſalmoſque, ac hymnos deuotè concinentes. In cæteris etiam Proceſſionibus omnes decenti habitu, ſine galeris, ſuperpelliceis induti, grauiter, ac modeſtè bini ſuo loco procedant, remoto riſu, mutuoque colloquio, & vago oculorum aſpectu, nec ordinem proceſſionis interturbent, aut deſerant.

Lumina duo cum candelabris a quolibet Clero tàm Regulari, quàm Sęculari ad Crucem adhibeantur.

Officiales, quorum intereſt procedentes dirigere, ne vllo modo laicos homines intermiſceri ordinibus patiantur, neuè equis, aut curru vectos.

38 Edendi, ac bibendi abuſum omninò de medio ſuſtollant.

Si quæ SS. Reliquiæ deferantur, id à Sacerdote cotta induto præſtetur, comitantibus duobus ſaltem Clericis cum cereis ardentibus.

Proceſſionibus ſolennioribus Vrbis Patronarum videlicet Sanctarum Chriſtinæ, Nymphæ, Agathæ, ac Roſaliæ, ac ijs quibus Archiepiſcopus intereſt, Canonici etiam, & Dignitates omnes interſint nemine excepto, ſub pœnis ipſius arbitra-

tu

tur irrogandis.

Sacræ arcæ DD. Chriſtinæ, Nymphæ, Agathæ, & Roſaliæ ne à laicis hominibus in proceſſione deferantur; ſed adhibeantur aliquot ſaltem Clerici ſuperpelliceis induti.

Nouas autem proceſſiones abſque ſpeciali noſtra facultate inducere nemo præſumat: cæteræ verò nullo modo poſt Solis occaſum permittantur.

Caueāt autem Rectores nè quēpiam ad proceſſiones cum habitu Sodalitij, ſeu Confraternitatis admittant, qui tres ante menſes in Sodalium numerum adſcitus non fuerit.

DE LEGATIS PIIS.

Cap. IX.

59 CVm in omnibus pijs voluntatibus ſit per locorum Epiſcopos prouidendum, vt ſecundum defuncti voluntatem vniuerſa procedant, licet etiam à teſtatoribus id contingeret interdici, vt ſacro Canone cautum eſt; mandamus quatenus exſecutores teſtamentorum huiuſmodi, bona ipſa fideliter, & plenariè in vſus à teſtatore relictos expendant. *c. tuæ nobis de teſtam.*

Quoniam autem à nonnullis Eccleſiarum Rectoribus, & fideicommiſſarijs dies, qui puellis

eli-

eligendis à teſtatore fuit deſtinatus perperam protrahitur; interdum etiam anteuertitur nõ ſine graui conſanguinearum, earúmque, quarum intereſt offenſione; mandamus omnibus, & ſingulis teſtamẽtorum executoribus, vt electiones huiuſmodi faciant eo ipſo die, qui ex defuncti voluntate fuerat conſtitutus; alioquin electio ad Archiepiſcopum deuoluetur, & ipſi executores eam pecuniæ ſummam, quę in dotem fuerat conſtituta puellis, de proprio ſoluent.

Quo circa Eccleſiarum Rectoribus diſtrictè præcipimus, vt librum habeant, in quo cùm omnia, & ſingula annua legata; tùm onera illis adiuncta ordine dilucidè, atq; enucleatè perſcripta ſint.

Notarijs verò pœnam excommunicationis indicimus, niſi in ſingulis teſtamentis, codicillis, alijsuè tabulis, eas particulas intra tres menſes Archiepiſcopo deferant propria ipſorum manu ſignatas, in quibus aliquid in cauſas pias, vel in rei malè partæ, aut furti ſatisfactionem quomodocumq; legatur.

Quamobrem, quæcumque res, vel pecunia cuipiam legata eſt, ea nè in totum, vel ex parte ad alios vſus conuertant, Rectoribus quibuſcũq; in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus. Bona verò certo vſui, vel puellis in matrimonium col-

locan-

locandis relicta, nec neceſſitatis quidem cauſſa in aliud erogent, niſi Archiepiſcopus re primum cognita, illius commutationis poteſtatem fecerit, ſecus facientes proprijs pecunijs damnum reficient.

DE PRAVIS CONSVETVDINIBVS ab Eccleſia præſertim amouendis. *Cap. X.*

ECcleſiam, quæ domus Domini, & domus Orationis à Chriſto Domino vocata eſt; curent Præpoſiti, & Rectores omnes, ne domũ negotiationis, aut ſpeluncam latronum fieri vllo modo patiantur; idque tum quouis tempore, tum præſertim cum diuina celebrantur officia, vel verbum Dei prędicatur, ne quis deambulet, circulos habeat, negotijs operam det. Neminem ſinant Altaribus, fontibuſque, vel ſacri Baptiſmi, vel aquæ benedictæ innixum adhærere, irreuerenter ſedere, ſtare, aut cubare; nec mendicos, aut eorum nomine quempiam alium eleemoſynæ nomine per Eccleſiam vagari, nec aliquem ante fores, vel ipſo in limine diutius immorari: nec cum venaticis canibus, vel volucribus, aut cum haſta, ſclopetis, & id genus rębus alijs, ingredi, & quod ſummæ irreuerentiæ eſt in ſella geſta- *Matth. 21. 13.*

toria tempore miſſarum, concionũ, & diuinorum officiorum, & præſertim expoſita ſacratiſſima Hoſtia permanere.

Cauẽdum etiam eſt ne in Eccleſia litterarum grammaticæ, vel muſicæ rudimenta tradantur, vel generatim aliquid aliud, præter doctrinam chriſtianam pueri edoceantur: laicorum pernoctationes, aut nocturnas vigilias non permittant, ſed dato ſalutationis Angelicæ ſigno fores claudantur, idque ſi ſit Eccleſia Parochialis; nam cæteras, quæcunque tandem illæ ſint, eo ſolum tempore, quo diuina myſteria peraguntur, aperto oſtio eſſe decet; quod quidem aliàs à Nobis conſtitutum, iterum ſynodali hac conſtitutione ſancimus. Nullam autem Eccleſiam vllo vnquã tempore apertam eſſe ſinant, quin adſit cuſtos aliquis Clericus, qui prohibeat agi, quæ illo loco ſunt indigna.

Verbum Dei viri, ac mulieres permixtim non audiant, ſed alteri ab alteris, vel tela, vel tabulato interiecto, pro perſonarum conditione, ſeparentur.

Vt omnis ſceleſtorum hominum fraudibus, ac nefarijs machinationibus aditus præcludatur, nulla in Eccleſia, vel Oratorio, vel ædibus ſæcularium, ſiue Regularium poſt Angelicę ſalutationis ſignum, cætus amplius habeantur, Congre-

ga-

gationum, diſciplinarum, aut ſpiritualis cuiuſcũque exercitationis nomine. Imò quo die feſtum aliqua in Eccleſia ſolenniter celebratur, fores ad primam noctis horam ad ſummum claudantur.

Foribus, & valuis Eccleſiarum nullæ affigantur ſchedulæ, quibus ædium, vel agrorum locatio, aut venditio proponatur.

In atrio verò ſeù cæmeterio nemini fabricandi poteſtas concedatur, à templi veſtibulo luſores alearum arceantur, cæterique omnes ludi, rumores, rixæ, ſimultates, colloquia, feſtiua, & iocoſa tripudia, luctus, & vlulatus abigantur, nec non res omnes venales, & menſæ rerum comeſtibiliũ, quas quinquaginta ſaltem palmos ab Eccleſiæ oſtio ſemotas volumus. Meretrices autem ne iuxta Eccleſiam habitent, ſed earum ædes paſſus quinquaginta, vt minimum à ſacris ædibus ſeiungantur.

Sedulò etiam curent, ne officinæ, tabernæ parietibus adſtruantur, ne frumentum in cæmeterio ventiletur, ne fruges exponantur, ne pāni aut linea ſoli expandantur, ne quid fabrile, aut aliud ſimile fiat, niſi id Eccleſiæ vſus exigeret, aut alibi commode effici non poſſit: ne demum quidquã aliud quod à domo Dei ſit alienum.

Mulieres in Eccleſijs ne habitent, aut earum cuſtodes ſint, nec Eccleſiarum claues apud illas

vlla ratione ; nec ſub quouis prætextu aſſeruētur.

Qui in horum aliquo deliquerit, à Rectore per ſe, vel per alium moneatur; niſi paruerit ab Eccleſia expellatur, alioquin ad Archiepiſcopum deferatur, qui pro rerum, & perſonarum varietate, in eum ſuo arbitratu animaduertet.

Indemnitati pauperum puellarum, quãtum in Domino poſſumus, conſulentes, decernimus, ne vicatim eleemoſynam quæritent, quæ octauum annum exceſſerint: neque vt vlla mulier noctu, etiam ad primam noctem per vicos, & plateas ſtipem emendicet.

Nemini liceat habitum regularem etiam ex voto, aut deuotione cum caputio deferre; nec etiam mulieres habitum tertiariæ abſque facultate ſuorum ſuperiorum Regularium à Vicario Generali recognoſcenda, alioquin pœnis per nos infligendis ſubiaceant.

Tempore Quadrageſimæ, vigiliarũ, & quatuor temporum nemo vendat, aut emat cibos vetitos, nec per ſe, vel per alium, niſi illis, qui aduerſa valetudine laborant; at ne tum quidem niſi obtenta facultate à Vicarijs noſtris Generali in Vrbe, foraneis in Diœceſi ſcripta gratis, & fide Doctoris Medici.

Si quis immunitatis gratia ſe in Eccleſiam recipiet, Rectores, ſiuè ſæculares, ſiuè Regulares

rem

Digitized by Google

rem infra ſex horas ad ipſummet Archiepiſcopum immediatè deferant. Si obtemperare neglexerint, Parochis quidem excõmunicationem latæ ſententiæ,& ſuſpenſionem à diuinis, ac preterea pœnam vnciarũ quinquaginta indicimus, Regularibus interdictum; cæteris Cappellanis præter prædictas officij priuationem, Rectores laici,& eamdem excommunicationem incurrẽt, & vncias quinquaginta perſoluent.

Eiuſmodi facultates ad hos homines recipiendos, niſi ipſiuſmet Archiepiſcopi manu ſint ſubſcriptæ, nemini ſuffragentur, qui ſecus admiſerit, pœnis deſuper expreſſis ſubijciatur.

DE

DE FORO IVDICIALI CVRIAE ARCHIEPISCOPALIS.

PARS QVINTA.

DE ARCHIVIO. Cap. I.

1 HAVD poſtrema eſſe debet Archiepiſcopi cura in adminiſtrandis Iuſtitiæ legibus, ac formulis eius Miniſtris proponendis, nimirum, vt Archiepiſcopalis Curia, & ſordibus, & earum ſuſpicionibus expurgetur. Quod eò deterius contingit, quò rerum ſpiritualium adminiſtrationem afficit, quibus, & acrius ex iniuria damnum, & difficilius remediũ afferri ſolet.

Cui

Digitized by Google

Cui ſalubri conſilio incumbẽtes, peruetuſtam iudiciorum formam peculiari Siciliæ ritu inductam, & à noſtris Prædeceſſoribus receptam, quantum fieri poteſt, retinendam eſſe cenſemus; nempè circa probatorias dilationes in cauſſis, tàm ſummarijs, quàm ordinarijs, in terminis prę-figendis, cæteriſq; quæ accuſationum, ac defenſionum normam quoquo modo concernunt, nec non in ijs, quæ ad ordinatoria tantùm pertinent, & huc vſq; in noſtra Curia ſunt recepta, non autem quoad deciſoria, & cauſſarum inſtantias.

2 Vt igitur ab Archiepiſcopali foro quantum fieri poteſt auaritiæ labes amoueatur, & quàm minimis poteſt incommodis cauſſæ peragantur, eam mercedem pro ſingulis actis faciendis, annotandis, & conſcribẽdis, officialibus omnibus, & eorum cuilibet ſoluendam ſtatuimus, quam iuxta taxationem, ſeu pandectam per Nos edendam, præfiniemus; vltrà quam nihil recipere liceat: vtque tàm ipſis *Actuarijs*, quantum petere debeant, quàm partibus litigantibus quantum ſoluere teneantur, perpetuò innoteſcat, iubemus, vt prædictam taxationem vulgari ſermone impreſſam, & loco publico affixam, quò ab omnibus inſpici, legi, & intelligi poſſit, exponant.

Cæterum curæ ſit Vicario Generali ſemel in hebdomada Aſſeſſorem, Fiſci Patronum,

ac Procuratores, Magiſtrum Notarium, reliquoſque officiales in Archiuium conuocare ad viſitandos eos, qui carcere detinentur: cuſtos verò carcerum eo tempore vinctos omnes, nemine excepto, teneatur præſentare, vt omnium perſonarum iura illibata ſeruentur, & vnuſquiſque coram, quæcumq; ad ſui defenſionem faciunt, liberius exponat. Adſit autem piarum cauſsarum Patronus, & Actuarij, qui de ſtatu cauſsæ ſibi commiſſæ plenè doceant.

Porrò ex ijs, quæ inibi decreuerint, nihil executioni mandetur, quin Archiepiſcopus eo ipſo die conſulatur.

3 Curet Magiſter Notarius, vt duplex habeatur index, in quorum vnum ſupplicationes referantur, quæ in colloquijs cauſſarum ad noſtræ Curiæ Fiſcum pertinentium (quæ cauſſę fiſcales cõmuni vocabulo dici ſolent) proponuntur; in altero decreta, & prouiſiones omnes, tum in huiuſmodi colloquijs, tum extra illa in informationibus factæ, ſtatim annotentur.

Has omnes prouiſiones, & decreta, fiſci Procuratores apud eos indices diligenter inſpiciant, eaſq; antequam ſubſequens cœtus habeatur, debitæ exſecutioni mandent: circa quas Archiepiſcopo inſcio nihil prorſus innouetur.

Nemo è carceribus emittatur, quin prius quęſtio

ſtio, ſiue informationes contra eum habitæ in caußarum colloquijs examinentur.

Qualibet hebdomada, Vicarius Generalis Archiuio interſit; ad conſcribendas contumacias, ac terminos præfigendos, conuocatis eò fiſci Procuratoribus, Actuarijs, & Patrono miſerabilium perſonarum.

4 Ne quis Commiſſarius cauſſam vllam aggrediatur, & informationes capiat niſi fiſci Patrono, aut Aſſeſſore aſſiſtente, aut certè coram Vicario Generali; inchoatas informationes in indicem referat; perfectas apud ſe per diem dumtaxat retineat, mox Archiuario eas tradat, qui ad Vicarium aut Aſſeſſorem non per alium tranſmittet, ſed per illius cauſſæ Actuarium, à quo teſtimonium habeat ipſius ſcripto obſignatum.

Si quis in flagranti crimine, ſine officialium ad quos ſpectat, mandato capiatur, id quàm primum Archiepiſcopo renuncietur.

Quæ fiſci Patroni nomine informationes ad Aſſeſſorem tranſmittuntur, id non liceat, niſi facta per ipſummet fiſci Patronum miſſione.

Caueat Magiſter Notarius ne vllas in Regiſtro litteras tranſcribat, aut tranſcribi permittat, niſi Vicarij Generalis, vel Aſſeſſoris ſubſcriptione munitas; nec litteræ monitoriales, citatoriæ, inhibitoriæ, & cuiuſuis generis aliæ regiſtrentur,

quin prius ſint debitis ſubſcriptionibus obſignatæ, & dies etiam per Magiſtrum Notarium ſit annotata.

Decreta, & deliberationes in regiſtrum adſcribantur; nec exſecutioni mandentur, quin regiſtri teſtimonium in calce ſcriptum appareat.

5 Rerum Criminalium acta, & ſcripturæ proprio in codice ſeorſim à ciuilibus, ſcripta aſſeruentur, & eadem etiam ratione, vtrarumque fideiuſſiones ſecernantur.

Fiſci Procuratores proceſſus omnes nondum etiam collectos fiſci Patrono denuntient, ac de iis, quæ inibi continentur, certiorem faciant.

Contra delinquentes profugos, quos coercere nequeunt, exilium, ſeu pœnam banni publicari ſedulò curent.

Codicibus baptizatorum, & coniugum, qui apud Parochos aſſeruantur, nihil addendum, aut immutandum ſub pœna priuationis officij Vicarius Generalis iniungat; niſi vocatis vocandis, ac ijs, qui ſua putauerint intereſſe, idque ſcripto mandetur, non voce, niſi aliud *Archiepiſcopo* videbitur.

Porrò ne ſcripturarum codices, omnibus expoſiti, perlegentium oculis pateant, nec cuilibet, eos tranſcribendi detur facultas, aditus ad *Actuariorum* ſubſellia, cæteris omnibus præter ipſos

Archi-

Archiuij officiales, penitus occludatur.

6 In cauſſis criminalibus habita per fiſcum ſufficienti probatione, datoq; ad defenſiones termino duodecim dierum, nullo alio dato termino, ad vlteriora procedatur; niſi tamen Archiepiſcopus formam ritus obſeruari voluerit.

Parati ſint in Archiuio Codices duodecim.

1 Habeat collationes Eccleſiaſticorum beneficiorum.

2 Ad ordines promotos, ac titulum quo quis ad Subdiaconatum aſſumitur.

3 Iura Patronatuum Eccleſiaſticorum.

4 Præſentationes, & inſtitutiones beneficiorũ de iure patronatus laicorum.

5 Litteras Sacrę Cõgregationis Cardinalium, tum eorum, qui Regularium negotijs ſunt prępoſiti, tum etiam Sacri Concilij Tridentini interpretum.

6 Excommunicationes, ſuſpenſiones, interdicta, & abſolutiones.

7 Sententias diffinitiuas rerum ſpiritualium ad cultum diuinum, ac curam animarum pertinentium.

8 Cauſſas matrimoniales.

9 Facultates excipiendi confeſſiones.

10 Eorum indicem, qui fidei profeſſionem emiſerunt.

11 Diplomata, & reſcripta Summ. Pontificum.
12 Pia legata.

7 Actuarij acta à ſe confecta omnia, & ſingula, ſingulis diebus in regiſtrum referant, & in alphabetum redigant, neque id vltra xxiv. horas differant.

Circa Iudicum, & Aſſeſſorum recuſationes, & ſuſpiciones ſtatuimus, vt in illis iuxta Sacrorum Canonũ ſanctiones in noſtra Curia procedatur.

Litteræ monitionum, & excommunicationes, quæ quacunq; ex cauſſa ferri ſolent, ne deinceps vllatenus publicentur, quin ipſiusmet Archiepiſcopi ſubſcriptione ſint obſignatæ.

DE CONCVBINARIIS, ET EORVM pœnis. Cap. II.

8 *Trid. ſeſſ. 24. c. 8. de refor.* VT Chriſti fideles ſublata quacunque peccandi occaſione, in viam ſalutis iuuante Domino dirigantur, pio Paſtoralis officij munere curandum eſt (quod optima ratione Tridentini Concil. Patres oſtenderunt) ob oculos ponant quam graue peccatum ſit non ſolum vxoratos homines, ſed ſolutos etiam concubinas habere, alere, ac domi retinere: quod multo etiam miſerabilius contingit in Clericis, ac perſonis Deo peculiariter dicatis. Quamobrem hoc Synodali decre-

decreto ſtatuitur, vt nemini cuiuſcumq; ſtatus, dignitatis, & conditionis fuerit nullo obtentu, nec vllo vnquam tempore liceat in propria, vel aliena domo concubinas alere, aut retinere: qui ſecus fecerint annuo carcere, & vncijs xxv. mulctentur, quæ pecunia in pios vſus Archiepiſcopi iudicio conferetur. Quod ſi contigerit huiuſmodi homines excõmunicatione feriendos eſſe, id vtiq; fiet iuxta formam, à S. Tridentina Synodo præfinitam. *Trid. ibid.*

Mulieres verò, & Cõcubinæ ipſæ ſceleris pœnas fuſtigatione, & vnciarum xv. ſolutione luant.

Circa Clericos verò, qui in impudicitiæ ſordibus, immundoq; concubinatu verſantur, ad continentiam, & vitæ honeſtatem reuocandos, ea ratione procedendum eſt, quæ habetur in Sacr. Trid. Conc. decretis. *Trid. ſeſſ. 25. de refor. c. 14.*

DE VICARIIS FORANEIS.

Cap. III.

9 VIcarij Foranei, qui ad ſpeciale Diœceſis regimen per ſingula illius loca ab Archiepiſcopo deputantur, omnem curam adhibeant, vt eas Conſtitutiones obſeruent, quæ dudum ab Archiepiſcopali Curia ad eorum inſtructionem ſunt ordinatæ.

In

In ijs, quæ ad eorum officium ſpectant, vtantur opera, & cõſilio Aſſeſſoris Curiæ per Archiepiſcopum deſignandi, quo cum, bis in hebdomada in loco à ſe eligendo conuenient, accerſitis Magiſtro Notario, cæteriſq; officialibus, prout ipſis expedire videbitur; res omnes diligenter inſpiciant; prouiſiones, & rerum deliberationes ea forma conficiantur, vt & de Vicarij mandato, & ad relationem Aſſeſſoris emanent; cauſſas ciuiles ab vncijs infra X. ipſi terminẽt, ſi eam ſummam exceſſerint ad Generalem Vicarium remittant.

Cæterum, circa ordinationes, iniunctiones, proceſſus rerum criminalium, & ciuilium, cedulas, cæteroſque actus Iudiciales, ſummopere ſtudeant, vt minimo quantum poteſt litigantium incommodo pertractentur, ac terminentur; & cõſtitutiones, quas matura conſultatione adhibita promulgabimus, ab omnibus, & ſingulis ſub pœnis inibi præſcriptis inuiolabiliter obſeruent, & obſeruari faciant.

10 Neuè etiam debita merces iuxta laborum merita cuique denegetur, taxationem Archiepiſcopalis Curiæ ſequantur, vltra quam nec quicquam omninò exigant, nec etiam ſpontè oblatum accipiant.

In ſui muneris adminiſtratione, eos ſe præant, quos cæteri omnes ſequantur, ac imiten-

tur,

tur, morum integritate, virtutum officiis, vitæ conſuetudine.

In rebus difficilioribus Archiepiſcopum cuius authoritate, & conſilio potiſſimum niti debent, frequenter conſulant, non ſolum de iis exſequendis, quæ, vel in hac Diœceſana Synodo decernuntur, vel peculiaribus mandatis ſignificantur; ſed etiam in rebus omnibus, quæ ad id præſtandum, & ad Cleri, ac populi mores corrigendos, & ſanctè, ac piè viuendum, vſui, atque adiumento eſſe poſſunt.

Parochum eius loci, qui ſuæ curæ ſubiacet, ſi ægrotet, ſalutaribus monitis adiuuẽt, & frequenter inuiſãt: ſi vita exceſſerit, Archiepiſcopo quam primum renuncient.

DE VISITATIONIBVS.

Cap. IV.

II QVia ad ſalutem gregis maximè neceſſaria eſt viſitatio, ſi quando caſus tulerit, vt vniuerſam Diœceſim per Noſipſos viſitare non poſſimus, id per noſtrum Generalem Vicarium, aut Viſitatorem ex Concil. Trid. decreto perficiemus: & quidem cui hanc prouinciam demandabimus, hæc omnia in primis accuratè ſeruanda præcipimus, nimirum, vt ſingulas Parochias, Trid. ſeſſ. 24. c. 3. de refor.

chias, Monaſteria, Sodalitia, Confraternitates, Hoſpitalia, Congregationes, loca, & opera pia viſitet, rationes dati, expenſique accipiat, defunctorum hominum pias voluntates executioni mandet; cæteraq; peragat, quæ ad bonos mores inducendos ſunt neceſſaria.

Cæterum, laicorum hominum hoſpitia, ac multò magis conuiuia fugiat, comitatum non habeat, niſi neceſſarium, modeſto contentus famulatu, memor viſitationum præcipuum eſſe ſcopum, ſanam doctrinam inducere, bonos mores tueri, prauos corrigere; Populum cohortationibus, verbo, & exemplo, ad religionem, pacem, & innocentiam inflammare; ne autem oneroſus ſit, ſtudeat quàm celerrimè, debita tamen cum diligentia, viſitationem abſoluere.

Nè ſumptibus cuiquam grauis ſit. Magiſter Notarius, & Commiſſarij, nihil exigant pro actione, vel conſcriptione decretorum, quæ ſunt in viſitatione confecta, nec pro eorum exemplo ſuo iuſſu edito, nec vllum doni quoquo modo oblati genus accipiat. In reliquis verò mercedem capiat, pro taxatione ab Archiepiſcopali Curia præfixa.

12 Antequã igitur viſitationis initiũ faciat, in Eccleſia viſitãda, ſi cõmodè poterit, oratio XL. horarũ inſtituatur, preceſq; pro ſalutari viſitationis

euen-

euentu habeantur. Ipſo die viſitationis Miſſæ ſacrum, vel à ſe, vel ab alio ritè peragatur, in qua edictum, vt moris eſt promulgabitur.

Principio viſitabit ſacroſanctam Euchariſtiá, locumq; vbi aſſeruatur, deinde fontem baptiſmalem, Sacrarium, vaſa ſactorum oleorum, mox Eccleſiam, & eius partes omnes inſpiciet.

Exquirat à Rectore ſeu Parocho Eccleſiæ, an in promptu habeat inuentarium ſacrarum reliquiarum, videatq, an ritè colantur, & aſſeruentur. Item indicem indulgentiarum, legatorum, & piarum voluntatum; recognoſcat ornamenta omnia, ſacra indumenta, & veſtes, num laceræ, num ſciſſæ, num apto loco ſint repoſitæ. Item Codices, litteras, & inſtrumenta, quibus bona, iura, priuilegia, Eccleſiæ, Altarium, & Cappellarum teſtificata appareant.

13 Accipiat indicem Sacerdotum, Confeſſorum, ac Clericorum omnium, & Oratoriorũ, vt cóſtet, num ſint Archiepiſcopo probata; indicem etiam cæterarum Eccleſiarum, Monaſteriorum, Confraternitatum, & Hoſpitalium.

Inquirat de Presbyteris, & Clericis, an ritè ſint ordinati, an Eccleſias, & beneficia legitimè obtineant, an reſideant, an proprijs muneribus, & oneribus ſatisfaciát; quæ ſit eorum vitæ, ac morum ratio, qui veſtitus, quæ familia; His exqui-

ſitis, cognoſcere ſtudeat omnia, & ſingula bona, & redditus Eccleſiarum.

A Parochis autem requirat codices Parochiales in quibus Baptizatorum, matrimonio Iunctorum, Confirmatorum, ac Defunctorum nomina, ſuo quæque loco, ac ordine deſcribuntur.

Monialium Monaſteria, etiam Regularium curæ ſubiecta quo ad clauſuram attinet, diligenter, & accuratè viſitet, loca ipſa introſpiciat, ſolerterq; obſeruet proſpectus omnes, aditus, & cætera ad clauſuram pertinentia.

In populo autem diſpiciat, num ſint Hæretici, Vſurarij, Concubinarij, Venefici, an ieiunia ſeruent, & feſtos dies colant, an legata pia exſequantur, an ludi magiſtri fidei profeſſionem emiſerint.

Denique diligentiam omnem adhibeat, non ſolum in Eccleſiarum cultu tuendo, augendoque ſed maximè in Cleri, & Populi diſciplina ſicubi collapſa fuerit, reſtituenda.

14 In qua viſitatione, & morum correctione, tanquam Apoſtolicę ſedis Delegatus ſtatuat, ac exequatur, quæcumque illi pro ſubditorum emendatione, expedire videbuntur.

Peracta viſitatione, ea quæ conſtituta fuerint, Rectori cuius intereſt relinquatur, & quam primum fieri poteſt in executionem inducantur.

In decretis autem diligenter ſtatuendum eſt, à quo, cuius ſumptu, quo temporis ſpatio, quicquàm fieri oportebit, & quæ præterea pœna contumacibus irroganda.

Si verò Archiepiſcopus per ſe ipſum viſitationis munus obierit, illi aduentanti ex peruetuſto more, & Conc. Rotomagenſ. decreto, Magiſtratus, & fideles omnes obuiam prodeant, & ſacris hymnorum, ac pſalmorum precibus cum gaudio, ac reuerentia Chriſti vicem gerentem, Paſtorem animarum ſuarum excipiant, illique frequentes adſtent, & quæ ad ſalutem animarum opus habent liberius exponant.

Initium autem viſitationis faciet à Ciuitate primum, tum ad Diœceſim perget, & Cathedralem prius, mox cæteras Eccleſias luſtrabit; vbique tamen ſacramentum Confirmationis miniſtrabit.

DE SYNODO DIOECESANA. Cap. V.

15 SYnodus Diœceſana ad mentem Tridentini Concil. celebranda, peruetuſtum Eccleſiæ morem ſecuti, volumus vt in ſingulos annos Cathedrali in Eccleſia, de ſuggeſtu ſacro die Epiphaniæ, Populo denuncietur. Actio Synodalis Trid. ſeſſ. 24 c. 2. de ref. Pontif. Rom.

aliquot ante diebus in Matrici, & in Parochialibus Eccleſijs publicabitur, & ad Diœceſis noſtræ Archipresbyteros, & Vicarios ſtata dies per litteras edicetur. Item ſupplicationes, & preces peragentur.

Statuentur etiam Eccleſiaſtici homines, qui eorum, qui intereſſe debent cauſſam, rationemq; abſentiæ cognoſcant, ac præſtituto ab Archiepiſcopo tempore querelas, controuerſias, & accuſationes omnes audiant, & Archiepiſcopo referant.

Pridie illius diei qua Synodus fuerit celebranda, in qualibet Eccleſia Ciuitatis, ſolenni Campanarum ſono ſignificabitur.

Ipſo die Clerus omnis Sęcularis, & Regularis cum Cruce, & candelabris in ædibus Archiepiſcopi conueniet, illum ad Eccleſiam Proceſſionis ritu comitaturus.

Cæteraque ſuo ordine fient, tàm quæ ad fidei profeſſionem emittendam attinent, quàm ad de-

Trid. ſeſſ. 14. de ref. c. 18. creta Sacri Concil. Trident. & conſtitutionum Synodalium perlegenda.

16 Proponentur etiam Examinatores, & Teſtes Synodales, & Iudices ad cauſſas delegati.

Quia verò Synodali celebritati, triduum veteri ritu præſtitutum eſt, Archiepiſcopus pro rerũ, quæ gerendæ ſunt ratione, breuiori, aut longiori

tem-

tempore Synodum agat. Ne cuiquam abire liceat, niſi neceſſaria, iuſtaq; cauſſa Archiepiſcopo cognita, & comprobata. Intereſſe autem debet canonum pœnis propoſitis, Dignitates, Canonici Eccleſiæ Cathedralis, & Cappellæ S. Petri in Regio Palatio, Priores, Rectores, Archipresbyteri, Vicarij, tum cæteri, ad quos de iure, vel conſuetudine ſpectat. Exempti etiam omnes qui aliàs ceſſante exẽptione intereſſe deberent. *Seſſ. 25. c. 10. de reſor. Seſſ. 24. c. 2*

Ritus autem, & cæremoniæ vltra eas, quæ in Pontificali explicantur, illas obſeruari maximè decet, quæ in Cæremoniali Epiſcoporum proponuntur, & peculiariter in omittendis acclamationibus, & pacis oſculis. *Cærem. Epiſc. c. de Synod. Diœc.*

DE EXAMINATORIBVS SYNODALIBVS. Cap. VI.

17 EXaminatores in Diœceſana Synodo ab Archiepiſcopo proponatur ex Conc. Trident. decreto, & ab illa probentur, nempè vt cùm eo examen perficiant eorum, qui Parochialibus Eccleſijs ſunt præficiendi. Nouerint autem ſibi munus adeò graue committi, vt ſi negligenter, aut malè ſe vllo modo geſſerint, Deo exactam rationem reddituri ſint, quare non ſpe, non metu, *Trid. ſeſſ. 25. c. 18. de reſor.*

tu, non præmio, non perſonarum ratione, neque aliquo affectu ducti, tum de probando, tum de reijciendo deliberent.

Primum igitur delecti iurent omnes ad ſancta Dei Euangelia, ſe quacumque humana affectione poſtpoſita fideliter munus executuros; caueantque nè quicquam prorſus, occaſione huius examinis, nec ante, nec poſt accipiant; alioqui ſimoniæ vitium, tàm ipſi, quàm alij dantes incurrent.

Examinatores igitur à nobis propoſiti, ac probati ſunt.

Ex Synodo præcedenti confirmantur, & in præſenti Synodo de nouo etiam eliguntur.

D. Vincentius Dominicus S.T. & V.I.D. Prothonotarius Apoſtolicus, Archidiaconus Eccleſiæ Cathedralis, & Vicarius Generalis.

D. Marcus Gezius S.T.D. Prothonotarius Apoſtolicus, & Magiſter Cappellanus Eccleſiæ Cathedralis.

In pręſenti Synodo eliguntur.

D. Io. Antonius Gelosus S.T.D. Prothon. Apoſt.

Ca-

Canonicus Eccleſiæ Cathedr.

D. Hieronymus Moncata S.T.D. Canon. Eccl. Cathedr.

D. Rocchus Pirri Prothon. Apoſt. Canon. S. Petri in Regio Palatio.

D. Simon Manſus S.T.D. Prothonotarius Apoſtolicus.

P.D. Antoninus Diana Clerio. Regul.

P. Ioſeph Auguſtinus Soc. Ieſu.

DE TESTIBVS SYNODALIBVS
Cap. VII.

18 INnocentij III. decretis in Concil. Lateranenſi editis inhærentes, vt facilius corrigantur exceſſus, moreſq; reformentur per ſingulas regiones, idoneas perſonas, prouidas videlicet, & honeſtas ſtatuimus, quæ Teſtes Synodales dici conſueuerunt nimirum, vt per totum annum ſimpliciter, & de plano abſq; vlla iuriſdictione ſollicitè inueſtigent, quæ correctione, vel reformatione ſunt digna, & ea fideliter perferant ad Archiepiſcopum, vt ſuper his, & alijs, prout vtilitati, & honeſtati congruerit, prouida deliberatione procedat, & quæ ſtatuerit faciant obſeruari, publicaturi ea in Synodis per Nos celebrandis. *c. ſicut olim de accuſ.*

Cæ-

Cæterum vt præ oculis habeant quæ potiſſimum inſpicere, & procurare debeant, ea in certa quædam capita digeremus. Præcipuè igitur in hæc inuigilent, ac ſolertiſſimè peruestigent.

An ea quæ in pios vſus fuerint à fidelibus legata, ſanctè, ac tempeſtiuè ex teſtatorum mente, ſoluantur?

An præſentes conſtitutiones, legeſque Synodales, vt par eſt, inuiolatæ ſeruentur?

An Dominicis, & feſtis diebus, qui curam animarum gerunt, inter Miſſarum ſolemnia plebes ſibi commiſſas paſcant ſalutaribus verbis, monitiſque ſalutis?

An eiſdem diebus à prandio pueros, puellaſque Chriſtianis rudimentis inſtituant?

An tàm ij, quàm Clerici omnes habitum, & tonſuram Clericalem geſtent?

An res Eccleſiarum aliquo modo alienentur, oppignorentur, vel obligentur?

An Eccleſiæ conſuetis, & debitis ſeruitijs fraudentur?

An Clerici conſtitutiones, quæ præcipuè vitam, & honeſtatem Clericorum reſpiciunt ſeruent?

An Parochi Sacramenta ea, qua decet reuerentia, & diligentia adminiſtrent, & præcipuè an eorum incuria factum ſit, vt aliqui non ſuſceptis

pœ-

pœnitentiæ, viatici, & extremæ vnctionis Sacramentis deceſſerint?

Item quam piè ij, & cæteri omnes laici in Eccleſijs verſentur, quam ſanctè miſſæ ſacrificio, diuiniſque officijs, & prædicationibus interſint, item quam religiosè ieiunia, feſtoſque dies ſeruent, & colant.

An ſint publici ſacrilegi, blaſphemi, cōcubinarij, adulteri, inceſtuoſi, vſurarij, vel coniuges ſeparatim commorantes, bonorum morum corruptores, & à fidei veritate declinantes, alijuè cum ſcandalo, & populi offenſione viuentes?

Eos igitur, quos præſenti Synodo nominamus, allatis Sanctorum pignoribus, Sacramento ab Eutychiano Papa inſtituto ſingillatim obſtringimus in hæc verba.

Ego N. teſtis Synodalis ab Illuſtriſſimo D. Archiepiſcopo nominatus promitto, ſpondeo, & iuro, quod à modo in antea quidquid noui, & audiui, aut poſt modum inquiſiturus ſum, quod contra Dei voluntatem, & rectam Chriſtianitatem in Parochia mihi commiſſa factum ſit, aut futurum erit, ſi in diebus meis euenerit, tantum vt ad meam cognitionem quocumque modo perueniat, ſi ſciuero, aut mihi fuerit indicatum Synodalem cauſſam eſſe, & ad miniſterium Archiepiſcopi pertinere, quod Ego nec propter *35. q. 6. c. Epiſc. in Synod.*

amorem, nec propter timorem, nec propter pretium, nec propter parentelam nullatenus celabo Archiepiſcopo, aut eius miſſo, cui hoc inquirere iuſſerit, quandocumque me de hoc interrogauerit. Sic me Deus adiuuet, & hæ Sanctorum Reliquiæ.

Teſtes igitur Synodales erunt.

In Vrbe.

D. Franciſcus Caterinus Canon. Eccleſiæ Cathedralis.

D. Hieronymus de Panormo Canon. Eccleſiæ Cathedr.

D. Franciſcus Denti Canon. Eccl. Cathedr.

D. Paulus Candonus S.T.D.

D. Franciſcus Crucius.

In Diœceſi.

D. Petrus de Maſſeo Ioanne pro Ciuitate Thermarum.

D. Leonardus Vairellus pro Caccabo, & Altauilla.

D. Petrus Barberius pro Ciminna, Baucina, & Ventimilia.

D. Franciſcus Sambucatus pro Mediuſo, & Gu-

Guderano.

D. Philippus Anſalonus pro Vicari, & Lercata.

D. Onuphrius Roccus pro Marineo, & Agliaſtro.

D. Philippus Oca pro Miſilmeri.

DE IVDICIBVS DELEGATIS AD Cauſſas. Cap. VIII.

19 STatutum Bonif. Pap. VIII. quo ſancitur, vt nullis, niſi Dignitate præditis, aut Perſonatum obtinentibus, ſeu Eccleſiarum Cathedralium Canonicis, cauſſę authoritate litterarum Sedis Apoſtolicæ, vel Legatorum eiuſdem de cætero committantur, exſequentes; in Diœceſana hac Synodo ex Tridentini conſtitutione perſonas infraſcriptas deſignamus, quibus cauſſæ Eccleſiaſticæ in partibus delegandæ committentur, & ſi quem mori contigerit, cum conſilio Capituli alium in eius locum, vſque ad futuram Synodum ſubſtituemus. Quos omnes admonemus, vt terminandis cauſſis, quanta fieri poterit breuitate, ſtudeant, ac litigatorum artibus, modis omnibus occurrant.

c ſtatutum de reſcrip. in 6.

Trid. ſeſſ. 25 c. 10. de refor.

Iudices ad cauſſas delegati
Ex præcedenti Synodo confirmantur, & in
præſenti de nouo eliguntur.

D. Vincentius Dominicus S. T. & V. I. D. Protonotarius Apoſtolicus, Archidiac. Eccl. Cathedr. & Vicarius Generalis.

D. Franciſcus Neapolis Proton. Apoſt. & Canon. Eccl. Cathedr.

D. Marcus Gezius S.T.D. Magiſter Cappellanus, & Proton. Apoſt.

D. Io. Antonius Geloſus S.T.D. Proton. Apoſt. Canon. Eccl. Cathedr.

D. Matthias Caputus Canonic. Eccleſiæ Cathedralis.

D. Hieronymus de Panormo Canonic. Eccleſiæ Cathedr.

D. Simon Manſus S.T.D. Proton. Apoſt.

In præſenti Synodo eliguntur.

D. Andreas Bizcainus V. I. D. Canonic. Eccleſiæ Cathedr.

D. Hieronymus Moncata S.T.D. Canon. Eccl. Cathedr.

D. Rocchus Pirri Prot. Apoſt. Canon. Cappellæ S. Petri in Regio Palatio.

D. Io.

D. Io.Bapt. Bongiornus S. T.D. Proton. Apoſt. Rector Eccl. Paroch. S.Antonij.

D. Paulus Muxa V.I.D. Protonot. Apoſt.Rector Seminarij Panorm.

DE RECIPIENDIS, ET OBSERVANDIS Decretis Synodalibus. Cap. IX.

20 CONſtitutiones hæ noſtræ Synodales vt ea, qua par eſt obedientia ſeruentur, intelligãt omnes, & ſinguli, qui non paruerint, ſe pœnis à ſacris Canonibus, Pontificijs Conſtitutionibus, & his decretis contentis ſubiacere. Vbi verò pœna aliqua certa minimè fuerit conſtituta, nouerint ſe noſtro iudicio, pro delicti, ac perſonæ conditione puniendos eſſe.

Quoniam autem Eccleſiaſticam diſciplinam non ſolum collapſam reſtitui, ſed reſtitutam in poſterum à Chriſtiano populo ſartam, tectamque haberi neceſſe eſt; idcircò in Domino monemus, ac diſtrictè præcipimus omnibus, & ſingulis, qui præſenti Synodo interſunt, & quos vocauit Dominus in ſortem miniſterij huius, vt hæc decreta, & ſtatuta, tàm in iudicio, quàm extra iudicium, & ipſi accuratè ſeruent, & ab alijs, ad quos pertinere videbuntur, inuiolabi-

liter

Digitized by Google

liter ſeruanda, quàm maximè curent. Cęterum quando decręta omnia, tàm in præſenti promulgata, quàm in præcedentibus Synodis edita, & in publico conſeſſu recitata, à vobis omnibus per verbum, Placet, recepta, probataque ſunt; Nos etiàm illa cōfirmamus, & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus. Difficultates, & controuerſias, ſiquæ exortæ fuerint, Nobis declarandas, ac decidendas reſeruamus. Omnia autem, & ſingula, qua par eſt, reuerentia S. R. E. auctoritati ſubijcimus.

Nè quis autem in poſterum ignorationem horum prætendere quoquo modo poſſit, volumus, vt ad valuas Eccleſiæ Cathedralis, & Archiepiſcopalis Palatij tres ipſos dies affixa proponantur; mox verò, vt latius diffundi, ac diuulgari queant, typis mandentur. Iam tribus primis diebus alios quinque adijcimus, ijſque elapſis, & leges prędictas ad vnguem obſeruari, & pœnas, ſicubi deflexum fuerit, ſollicitè repeti volumus. Cętorum bonorum omnium largitori Deo, qui dedit velle, & perficere, vnà cum Beatiſſima Virgine, Beatiſque Apoſtolis Petro, & Paulo, & Sanctis omnibus, ac præcipue Vrbis Tutelaribus gratiæ immortales: vobis autem filijs dilectiſſimis gratia Domini noſtri Ieſu Chriſti, charitas Dei, & communicatio S. Spiritus. Amen.

Acta ſunt hæc Panormi in Eccleſia Cathedrali plena Synodo Diœceſana congregata in loco ſolito, & conſueto, Die Martis XX. Menſis Decembris anni M. DC. XXXIII. Indictione Secunda.

F I N I S.

ERRATA CORRIGE.

Pag. 1.	Lin. 18.	hac	hanc
6.	16.	ſirmiſſime	firmiſſime
27.	11.	Sagramentum	Sacramentum
90.	17.	*Arciepiſcopi*	*Archiepiſcop*
95.	25.	vnque	vnquam
112.	5.	Pluuiaria	pluuialia
128.	7.	infra octaua	infra octauam
151.	11.	ſcutorom	ſcutorum
155.	17.	auulis	anulis
161.	6.	annuis	annis
165.	3.	purſus	prorſus
	19.	Eccleſiiæ	Eccleſiæ
176.	21.	cubirum	cubitum

Digitized by Google

INDEX CAPITVM

QVÆ CONTINENTVR

in quinque huius Synodi partibus.

PARS PRIMA.

De fide Catholica profitenda, docenda, atq; tuenda.

De fidei profeſſione. Cap.I.fol. 4.
Tenor profeſſionis fidei. 5.
Parochi quid præſtare debeant pro fide catholica docenda, tuendaque. Cap. II. 9.
Catalogus dierum Feſtorum. 13.
De Verbi Dei prædicatione. Cap. III. 17.
De editione, & vſu librorum, ac ſacrarum imaginum. Cap. IV. 20.
De probibito conuictu cum Infidelibus, atq; illis ab Eccleſia expellendis. Cap. V. 22.
De Blaſphemantium pœnis. Cap. VI. 23.
De Maleficijs, ac ſacris eorum exorciſmis. Cap. VII. 24.
De Ritibus Græcorum. Cap. VIII. 26.

PARS SECVNDA.

De Sacramentis.

DE Baptiſmo. Cap. I. 49.
De Sacramento Confirmationis. Cap. II. 54.
De Sacramento Eucharistia. Cap. III. 55.
De Sacramento Pœnitentia. Cap. IV. 62.
De Sacramento Extrema vnctionis. Cap. V. 68.
De Sacramento Ordinis. Cap. VI. 71.
De Sacramento Matrimonij. Cap. VII. 76.

PARS TERTIA.

De cultu Diuino.

DE fabrica Eccleſia. Cap. I. fol. 81.
De ornatu Eccleſia. Cap. II. 85.
De Miſſa celebratione. Cap. III. 89.
De diuinis officijs. Cap. IV. 93.
De Funeribus, & exequijs. Cap. V. 96.
De Eccleſia Cathedrali, eiuſq; Miniſtris. Cap. VI. 99.
De Cantore. Cap. VII. 99.
De Archidiacono. Cap. VIII. 102.
De Decano. Cap. IX. 104.
De Canonicis. Cap. X. 104.
Tabella ſecundum ordinem diſpoſita eorum, qui ſunt in Eccleſia Cathedrali officia diuina peracturi. 108.
De Theſaurario. Cap. XI. 131.
De Subcantore. Cap. XII. 133.
De Terminatore. Cap. XIII. 134.
De Magiſtro Schola. Cap. XIV. 136.
De Magiſtro Cappellano. Cap. XV. 137.
De Viuanderijs. Cap. XVI. 139.
De Sacriſta maiori. Cap. XVII. 141.

De

De Curatore Miſſarum Cap. XV*III.* 143.
*De Punctatore, ſeu Falterio. Cap.*X*I*X. 144.
*De fructuum applicatione. Cap.*XX. 145.

PARS QVARTA.

De diſciplina Eccleſiaſtica.

DE *Beneficijs, & reſidentia. Cap.*I.*fol.* 149.
*De vita, & honeſtate Clericorum. Cap.*I*I.* 152.
*De Seminario Clericorum Cap.*II*I.* 160.
De Regularibus. Cap. I*V.* 165.
De Monialibus. Cap. V. 171.
*De Puellis ſæcularibus in Monaſterio educandis. Cap. V*I. 185.
*De Sodalitijs, & Confraternitatibus. Cap.V*II. 186.
*De Proceſſionibus. Cap V*II*I.* 197.
De Legatis pijs. Cap. IX. 199.
De prauis Conſuetudinibus ab Eccleſia præſertim amouendis. Cap. X. 201.

PARS QVINTA.

De foro iudiciali Curiæ Archiepiſcopalis.

DE *Archiuio.* Cap.I.*fol.* 206.
De *Concubinarijs, & eorum pœnis. Cap.*II. 212.
De V*icarijs foraneis. Cap.* III. 213.
De Viſitationibus Cap. IV. 215.
De Synodo Diœ*ceſana. Cap.V.* 219.
*De Examinatoribus Synodalibus. Cap.V*I. 221.
De Teſtibus Synodalibus. *Cap. V*II. 223.
De I*udicibus delegatis ad cauſſas. Cap. V*III. 227.
De recipiendis, & obſeruandis decretis Synodalibus. Cap. IX. 229.

INDEX RERVM

LOCVPLETISSIMVS.

A.

ABBATISSAE creatio qualis parte 4. *n.* 27. *eius officium nu.* 28.
Abeſſe vltra bimeſtre Parochis prohibetur, par. 4. *numer.* 2.
Abeſſe non poſſunt Canonici *vltra tres menſes, par.* 4.*nu.*2.
Abſens quomodo lucretur diſtributiones,par. 3.*nu.* 33.
*Abſens a choro quis intelligatur,par.*3.*nu.*34.
*Abſens ratione infirmitatis à choro non lucratur diſtributiones ſi per Vrbem ambulet,par.*3 *n.* 33.
Abſentes Paſcha tempore afferant teſtimonium ſacram communionem ſumpſiſſe par. 2.*nu.* 7.
*Abſentes vt contrahant,quid præſtent p.*2.*n.*23.
*Abſolutionis forma p.*2.*nu.*14.
*Abſolutionis forma à Græcis adhibenda,p.*1.*n.*18.
*Abſolutio à caſibus reſeruatis ſub pœna excommunicationis prohibetur,p.*2.*n.*14.
*Abſoluere poſſunt Presbyteri Græci latinos in caſu neceſſitatis, p.*1.*nu.* 18.
Adminiſtratores Confraternitatum *qui eligendi, p.*4.*nu.*32.*quibus,& quomodo rationem reddant,n.*33.
Aduenæ Clerici *qui retinendi, p.*4.*n.*7.
*Aedificia prope Eccleſiam qualia,p.*3.*n.* 4.

Aedi-

Digitized by Google

Aedificari Eccleſia qua ratione debeat, p.3.n.1.
Aetas ad ordines requiſita p.2.n.20. ad beneficia curata, & non curata, p.4.n.2. ad habitum regularem à monialibus ſuſcipiēdum p.4.nu.25. ad hoc vt in ſeminarium quis recipiatur p. 4. num 9.
Alearum, & taxillorum ludus clericis interdicitur par. 4. numer. 5.
Alienatio bonorum Monaſterij non permittitur par.4.n.26.neq; Confraternitatum n.33.
Alienari prohibentur res Eccleſiæ p.3.n.6.
Almutium inſigne Viuanderiorum p.3.n.28.
Altare in quo celebrauit Archiepiſcopus,ne alius ſacerdos ad celebrandum adeat p.3.n. 8.
Altaria in cubiculis defunctorum prohibentur p. 3. n.14.
Altaria quomodo erigenda p.3.n.2.
Altarium apparatus qualis p.3.n.5. ne profana gaza exornentur ibidem.
Amatorijs deceptionibus vtentes excommunicantur par. 1. numer. 14.
Animarum cura. Vide cura animarum.
Anniuerſaria vt celebrentur in Cathedrali, cura eſt Cantoris, p. 3.nu. 18.
Antiphona maior tempore Aduentus à quo præintonanda par. 3. num.23.
Anulus Clericis niſi propter officium, aut dignitatem prohibetur p. 4. nu.4.
Aqua eſt materia Sacramenti baptiſmi,& eſſe debet pura, & naturalis,p.2.n. 1.
Aquam benedictam in Eccleſia Cathedrali quis renouet par.3. num.27.
Arca SS. Chriſtinæ,Nymphæ,Agathæ,& Roſaliæ, quo modo per Vrbem deferenda par. 4. nu. 38.
Archidiaconus ſecunda Dignitas Eccleſiæ p.3.n.16.
Archidiaconi munus,& officium ibid. ab eo eliguntur Archidiaconi per Diœceſim,n.17.
Archiepiſcopo mortuo quid præſtandum à Sacerdotibus p. 3. numer. 12.

Digitized by Google

Archiepiſcopi mortem ſuffraganeis Epiſcopis ſignificare ad Can-*torem ſpectat, par.* 3. *n.* 16.
Archiepiſcopus qua ratione viſitet par. 5. *n.* 19.
Archiepiſcopalis curia. Vide curia Archiepiſcopalis.
Archiuium curia archiepiſcopalis quale p. 5. *n* 1.
Archipresbyteri non diſcedant ab eorum Eccleſijs abſq; licentia par. 4. *nu.* 3.
Arma clericis non permittuntur niſi cauſſa itineris par. 4. *numer.* 4.
Aſſeſſor ſi ſit ſuſpectus quid faciendum p. 5. *n.* 7.
Atrium Eccleſia qua ratione cuſtodiendum p. 4 *n.* 4.

B.

Baptiſmus ſacramentum fidei par. 2. *nu.* 1. *à* Chriſto Dom. *ante paſſionem inſtitutus, & ad ſalutem neceſſarius ibid.*
Baptiſmi virtus, materia, forma par. 2. *num.* 1. *Miniſter numer.* 2.
Baptiſmus quo ritu miniſtrandus, ante nonum diem ſub pœna excommunicationis in Eccleſia ſuſcipiendus, nuſquam domi, niſi vrgente neceſſitate par. 2. *num.* 2. *eius ratione aliquid exigens ab ordinum executione ſuſpenditur p.* 2. *n.* 3.
Baptizatorum nomina, dies, annus, patrini, à Parocho annotentur par. 2. *nu.* 2.
Baptiſmus Græcorum p. 1. *n.* 16.
Baptiſmalis fons qualis extruendus par. 2. *n.* 1.
Baptiſterium quale eſſe debet par. 3. *n.* 2.
Barbam *Clerici haud nutriant p.* 4. *n.* 4.
Benedictio nuptiarum infra dies XV. ſub pœna excommunicationis accipienda par. 2. *n.* 24.
Benedictio domorum laicorum Sabbato Sancto ne fiat à Regularibus p 4. *nu.* 14.
Beneficia ſimplicia tenuia vniuntur par. 4. *n.* 1. *ea etiam quæ ſunt de iure patronatus ibid.*
Beneficium curatum non conferendum minoribus annis XXV. par. 4 *nu.* 2.
Beneficium quomodo reſignandum p. 4. *n.* 2.

Bona

Bona Monaſterij alienari non poſſunt par. 4. n. 26.
Bulla Cruciata, abſoluuntur caſus reſeruati par. 2. n. 13.

C.

Caeremonia in Baptiſmo adhibenda par. 2. n. 2.
Caremonia in Miſſa adhibenda p. 3. n. 7.
*Caremoniale Clem. Pap. V*III. *in qualibet Eccleſia obſeruandum p 3. nu. 12.*
Calogeris Gracis non committatur cura animarum p. 1. *n.* 21.
Campanas in Cathedrali *pulſari quis iubeat p. 3. n. 16.*
Campanile quo loco, & modo conſtruendum p. 3. n. 4.
Candela & cerei in funeribus deferantur accenſi p. 3. n. 14.
Candelas pro ſacrificio Miſſa in Cathedrali *quis ſubminiſtret p. 3 nu. 31.*
Canonicus, vide fidei profeſsio p. 1. nu. 1. & 2.
Canonici *Eccleſia* Cathedralis *ſunt* XXII. *p. 3. n. 22. Eorum habitus quis ſit ibid.*
Canonici duo Deputati *Miſſarum. Vide* Deputati *Miſſarum.*
Canonici quem ordinem ſeruent in celebrandis diuinis officijs p. 3. nu. 20.
Canonicorum qui ſunt Deputati ſeminarij partes, p. 4. n. 8.
Canonicus magna Vinea quis in Eccleſia Cathedrali *par. 3. numer. 29.*
Canonicus reuelans capitulariter dicta, qua ratione puniatur p. 3. n. 20.
Canonici per ſe ipſos inſeruiant vt diſtributiones lucrentur p. 3 num. 33.
Canonici tenentur reſidere p 4. n. 2.
Canonicorum permutatio Vide permutatio Canonicorum.
Cantor prima *dignitas Eccleſia, & primus in choro p. 3. n. 16. qua illi cura ſit, & quam habeat poteſtatem p. 3. nu. 16 & 17.*
Capillis clerici nullum adhibeant cultum p. 4. n. 4.
Capitulum ſede vacante curam ſuſcipit bonorum Archiepiſcopatus p. 3. nu. 16.
Capitulum cogitur à Cantore p. 3. n. 16.
Capitularia, colloquia qua ratione habenda p. 3. n. 20.

Digitized by Google

Cappellani præſente Capitulò mortuos non inſpergant niſi de licentia Maioris vel Viuanderij abſente Capitulo p.3.n.27.

Cappellani Confraternitatum qua ratione admittendi p.4.n.35. eorum munus ibid.

Capſæ eleemoſynarum non adſint in Eccleſia tempore communionum par.2.nu.6.

Caputium Eremitarum prohibetur p.4.n.17.

Carcerum viſitatio. Vide viſitatio carcerum.

Carnium eſus die Sabbati Græcis tolerandus p.1.n.21.

Caſus reſeruati qui ſint p 2.n.13.

Cathedralis Eccleſia à quo extructa, & cui dedicata par. 3. num. 15.

Cauſa quomodo terminanda p.5 n.1.& 2.

Cauſſæ fiſcales qua ratione habendæ p 5.n.3. & 4.

Cereus paſchalis à Theſaurario exhibendus p.3 n.22.

Chorus qualis eſſe debeat p.3.nu. 11. quid in eo ſeruandum num. 11. & 12.

Chriſma accipiant Græci ab Epiſcopis latinis p.1.n.18.

Cibos vetitos vendere ne quis poſſit tempore ieiuniorum ſine licentia p 1.n. 6.

Cingari viuant vt Chriſtianos decet p.1.n 4.

Clauſura Monialium qualiter cuſtodienda p.4.n.18.

Clauis vna Cappellæ S. Chriſtinæ ſit apud Theſaurarium par. 3. num. 22.

Clericorum vita, & mores par.4.n.3. & 4.

Clerici concubinarij p 5.n 8.

Clerici inſeruiant Eccleſijs p.4.nu.3. ſingulis menſibus in Parochia communicent n.6. quibus abſtineant n. 5.

Clerici peregrini qui retinendi p 4.n. 7.

Clerici ne domi retineant ignea inſtrumenta ſclopetas, &c. par.4. num. 4.

Clerici ſeparatim ſepeliantur p.3.n. 3.

Clerus quo ordine procedat in funeribus p. 3. n.14.

Cœmeteria qualiter ædificanda p.3.n 4.

Communio Paſchæ tempore. Vide Paſcha tempore.

Concil.Trid.quouis idiomate tranſlatum prohibetur par. 1. numer. 11.

Con-

Concionatores. Vide profeſsio fidei.

Concionatores ſaculares, & regulares ab Archiepiſcopo benedictionem accipiant p.1.n.8.

Concionatoris officium,& partes p.1.n.7. Examen, modus obiurgandi,& docendi n. 8.

Concio habeatur in Miſſa poſt Euangelium, niſi ſit pro mortuis p.1.nu.9.

Concio noctu,& ante ſolis ortum prohibetur p.1.n.9.

Concubinarij qua pœna puniendi p.5.n.8.

Confirmationis ſacramentum prabet augmentum gratĭa, eius vis & effectus p.2.n.4.

Confirmatio qua ratione,& quibus miniſtranda p.2.nu. 4. Eius Miniſter ibid.

Confirmandi quales eſſe debeant p.2.n. 4.

Confirmatio à Græcis qua ratione miniſtranda p.1. n. 16.

Confeſsio ſemel in anno ſaltem facienda p.2.n. 10.

Confeſſores habeant facultatem in ſcriptis p.2.n.15. non accipiãt eleemoſynas in actu confeſsionis n. 11. quid praſtent in ſatisfactionibus iniungendis ibid. accerſiti ad inopum confeſsiones moneant parochos de illarum neceſsitatibus p.2.n.12.

Confeſſarium, & pœnitentem ferrea lamina ſeiungat p.3.n.1.

Confeſſarij ſaculares tempore Paſchatis conueniant in parochiã ad audiendas fidelium confeſsiones ſub pœna ſuſpenſionis à ſacris confeſsionibus p.2.n.12.

Confeſsiones noctu non audiantur p.2.n.11.

Confeſsionalia ponantur in loco patenti p.2.n.11. qualiter extruẽda ibid. & p 3.n.1.

Confeſſores Monialium p.4.n.29.

Confraternitates laicõrum non erigantur ſine licentia p. 4. n. 31. Earum adminiſtratores quomodo eligendi ibid.& nu. 32.

Confugientes ad Eccleſiam. Vide Eccleſia.

Congregationes piorum hominum funus cum cãdelis comitantiũ, ſequantur cadauer non pracedant p 3.n.14.

Congregatio quauis egenos gratis alens non admittat inſcio Archiepiſcopo ſcholares qui proprio ſumptu alantur, par. 4. numer. 9.

Conſenſus denunciationum qua ratione exquirendus p 2. n.23.

Conuentus de nouo quomodo erigendi p.4.n. 16.
Conuictores Seminarij quales ſint p.4.n.9.
Corona clericalis qualis eſſe debet p.4.n.43.
Corpus Domini ſolennitas maxima p 4.n. 37. proceſſio qua illud circumfertur quomodo inſtituenda ibid.
Credere Graci quid teneantur p.1.n.20. & 21.
Cruciata. Vide Bulla.
Curam animarum habentes. Vide Profeſsio fidei.
Curator Miſſarum quid faciat, p.3.nu.31.
Curator Miſſarum ne alium ſubroget inconſulto maiore capituli p.3.nu. 31.
Curati animarum ne aliquid exigăt in adminiſtratione extrema vnctionis ab agroto ſuperſtite ſub pœna ſuſpenſionis ipſo facto p.2.n.16.
Curatum beneficium quam atatem expoſcat. Vide atas.
Crux Eccleſia Parochialis habet locum digniorem niſi adſit cathedralis p.3.n. 14.

D.

D*Amnati ad mortem non communicent eo ipſo die par.2. numer.6.*
Decanus tertia dignitas Eccleſia p.3.n. 18.
Decanus niſi ſit Canonicus ſuffragij iure in capit caret ibi.
Dæmonem ſanctum appellare blaſphemia eſt p.1.n.13.
Denunciationes matrimonij quomodo facienda par.2. num.23. & 24.
Deputati Miſſarum quid curare debent p.3.n.20.
Deputati Seminarij quid praſtent p.4.n.8.
Diaconi inſeruiant Eccleſijs p.2.n.18 & p.4.nu. 6.
Dies feſti intra Miſſam à Parochis denunciandi p.1.n.6.
Dimiſſoria quibus concedenda, quibus deneganda p.2.n.20.
Diſpenſatio. Vide facultas.
Diſtributio ſex clericorum qui horis canonicis inſeruiunt par. 3. num.26.
Diſtributiones acquiruntur ab inſeruientibus p.3.n.33. eas qua ratione lucrentur abſentes ibid.

Diſtributiones quando amittenda p.3.n 34.
Diuina officia qua ratione celebranda p. 3.n.11.& 12.
Doctrina chriſtiana ſingulis diebus Dominicis à Parochis edocenda p.1.n. 4.
Doſtrina Chriſtiana in Diœceſi ab Archipresbyteris docenda p.1. n. 5. confeſſores,& concionatores id annuncient ibid. Hoſpitalarij in hoſpitalibus idem curent ibid.
Domicilium eorum qui matrimonio iungi volunt qua ratione a Parochis cognoſcendum p.2.n.22.
Domi non licet baptiZare abſq; neceſſitate, & Archiepiſcopi conceſſu p.2. n. 2.
Domi quomodo ſe habeant clerici p.4.n. 5.
Donni titulo non vtãtur clerici niſi habeant ſacros ordines par. 4. num. 3.
Dormitoria Monialium qua ratione conſtruenda par. 4. numer. 23.

E.

ECcleſia domus Domini p.4.nu 40.quid in ea probibendum ibid.ad illam confugientes renuncientur ipſi Archiepiſcopo, nec retineantur, niſi cum facultate ipſiuſmet manu obſignata ibidem.
Eccleſia ne apertis ſint ianuis, niſi dum ſacra peraguntur par.4. num.40.
Eccleſiæ ſeruire debet clericus,vt fori priuilegio gaudeat part. 4. num. 3.
Eccleſia qualiter ædificanda par.3.num. 1.
Eccleſiam nemo conſtruat niſi de licentia Archiepiſcopi p. 3.n.4. Eamque prius ſufficienter dotauerit. ibid.
Eccleſiæ ſupellex ne in domibus laicorum aſſeruetur p.3.nu.6.
Eccleſiarum ornamenta pretioſiora ne fiant inſcio Archiepiſcopo p.3.nu. 6.
Eucbariſtiam publice exponẽtes ſine venia Archiepiſcopi præterquam in ratione quadraginta horarum interdicuntur par. 2. num.9.
Edictum generale in Eccleſia Cathedrali fer.iiij.Cin promulgatum,

tum, in Parochialibus deinde promulgetur p. 1. *n.* 5.
Educanda. Vide Puellæ.
Eleemoſyna concionatoribus ſubminiſtretur p. 1. *n.* 9.
Eleemoſyna pro ſingulis Miſsis ſit trium carolenorum par. 3. *numer.* 10.
Eleemoſyna in actu confeſsionis probibentur p. 2. *n.* 11.
Eleemoſyna. Vide capſa eleemoſynarum.
Epiſcopi ſchiſmatici non ſunt retinendi p. 1. *n.* 19.
Epiſcopi ſchiſmatici. Vide ordinati ab Epiſcopis ſchiſmaticis.
Eremitæ probibentur geſtare habitum regularem par. 4 *n.* 17.
Ethnicorum nomina in baptiſmis non adhibeantur par. 2. *numer.* 3.
Eucbariſtia qua ratione à Græcis aſſeruetur, & miniſtretur par. 1. *nu.* 16.
Eucbariſtiæ inſtitutio, & effectus p. 2. *n.* 5. *fer. V. in* Cœna *Domini num.* 9.
Eucbariſtia quo modo aſſeruanda par. 2. *num.* 5. *miniſtranda nu.* 6. & 7. *& ad infirmos deferenda nu.* 5. 6. & 8. *quibus denegãda num.* 6. & 8. *poſt Extremam vnctionem qua ratione concedenda nu.* 9.
Examen eorum qui ſunt in Seminarium *admittendi par.* 4. *numer.* 9.
Examen clericorum Seminarij fiat ineunte Septembri par. 4. *num.* 11.
Examen Ordinandorum p. 2. *n.* 18. & 19.
Examinatores nibil accipiant p. 2. *n.* 21.
Examinatores Synodales p. 5. *n.* 17.
Excommunicationes pro rebus deperditis. Vide monitoria.
Exequiarum vſus, & inſtitutio p. 3. *n.* 14.
Exorciſta qua ratione in exorcizando ſe gerat p. 1. *n.* 14. *exorcizandi modus, & ratio n.* 14. & 15.
Expoſiti ſub conditione iterum baptizentur p. 2. *n.* 3.
Exteri Sacerdotes. Vide Sacerdotes exteri.
Exteri quo modo ad contrabendum admittendi p. 2. *n.* 22.
Exteri qui nam retinendi p. 4. *n.* 7.
Extremæ vnctionis inſtitutio, & effectus p. 2. *n.* 15. *Materia ibid. forma n.* 16. *Miniſter n.* 15. *quando, qua ratione, & quibus ſit*

danda n.15. & 16.
Extrema vnctio an poſsit iterari p.2.n. 15.

F.

F*Abrica Eccleſia p. 3.n.1.*
Facultas Sedis Apoſtolicæ, vt quis poſsit à quocunq; promoueri quid ſit p.2.n.20.
Falterius. Vide punctatoris officium.
Feſti dies latinorum à Græcis colendi p.1.n.21.
Fides Catholica *baſis chriſtianæ ſtructuræ p.1.n.1.*
Fidei profeſſio latinorum p.1.n.2. Græcorum n.22.
Fides ſine operibus mortua eſt p.2. n. 1.
Fides baptiſmatum, & matrimoniorum quæ à Parochis fiunt qua ratione immutentur aliquid addendo, vel delendo par. 5. num.5.
Fiſcales cauſſæ. Vide cauſſæ fiſcales.
Foranei Vicarij. Vide Vicarij foranei.
Fori priuilegio quis gaudeat p.4.n. 3.
Fons baptiſmi qua ratione extruendus p.2.n.1.

G.

G*Ræcorum ritus p.1.n. 16.*
Græci Sacerdotes poſſunt in caſu neceſſitatis latinos abſoluere par.1.n. 18.
Græci vt ad ordines promoueantur, quid obſeruandum par. 1.numer. 19.
Græcorum matrimonia p.1.n.20.
Græcorum ieiunia p. 1.n. 21.
Græci teneatur colere dies feſtos latinorum p.1.nu. 21.
Græci tenentur credere Spiritum ſanctum etiam à filio procedere, ſed non pronunciare niſi ſubſit ſcandalum p.1.n.20.

H.

H*Abitatio. Vide Domicilium.*
Habitus canonicalis qui p.3.n.19.

Ha-

Digitized by Google

Habitus clericalis non dimittendus, nec aſſumendus inſcio Archiepiſcopo p.4.n.7.
Habitus clericalis qui ſit p.4.n. 4.
Habitus religioſus,& regularis qua ratione à ſecularibus deferẽdus, p.4.n. 17.
Horis canonicis quis cenſeatur non intereſſe par. 3 numer. 33. & 34.
Horas diuinorum officiorum in Eccleſia cathedrali quis indicit p.3.n.16. illas nemo immutet niſi de licentia Cantoris par. 3. num. 1.
Hoſtię pro Miſsis celebrandis in cathedrali unde petendæ par. 3. num. 31.

I.

IEiunia Grecorum p. 1.n.21.
Imagines Sanctorum in templis habendæ non in loco ſordido par. 1.n.11.
Impedimenta ordinandorum p.2.n. 21.
I*mpedimenta matrimonij p.2.n.22.*
I*mpreſſores nihil imprimant abſque facultate Archiepiſcopi ſcripta p.1.n.10.nec verba notis muſicis appoſita ibid.*
I*ncantatores excommunicantur p. 1.n.14.*
I*ndex Confratrum qua ratione conficiendus p.4.n.35.*
I*ndulgentia quo modo publicandę p.1.n. 9.*
I*nfantes debent ante nonum diem in Eccleſia baptizari ſub pœna excommunicationis p.2.n. 2.*
I*nfantes expoſiti. Vide expoſiti.*
I*nfideles deferant ſignum album in pileo p. 1.n. 12.*
I*nfideles ne cohabitent cum chriſtianis p. 1.n. 12.*
I*nfideles ne miſceantur carnali conſortio cum fidelibus p.1.n.12 à ſacrificio Miſſe expellendi ibi.ad concionem inuitandi ibi. baptiſmo praſentes non ſint p.2.n.3.*
I*nfirmaria communis in Monaſterijs retineatur p.4.n.22.*
I*nformationes qua ratione capiantur, & compleantur par.5. numer. 4.*

In-

Inuentarium bonorum Monaſterij ab Abbatiſſa conficiendum p.4.n.28.& à Gubernatoribus piorum locorum. n. 34.
Irregularitas qua ratione tollenda p.2. n.12.
Iudex ſi ſit ſuſpectus quid faciendum p.5.n 7.
Iudices ad cauſſas delegati, & eorum officium p.5.n. 19.
Iuramentum a Teſtibus Synodalibus præſtandum par.5.n. 18.

L.

LAmentatrices pœna excommunicationis puniuntur par. 3. num. 14.
Lampades ante imagines Sanctiſſimi Crucifixi, S. Michaelis, S. Chriſtinæ, S. Onuphrij, & S. Antonij de Padua quis accendere teneatur p.3.n. 22.
Lampas ante ſacellum Sanctiſſimi Sacramenti, vt ſemper colluceat, cura eſt Magiſtri Cappellani p.3.nu.27.
Lampadarium non à latere, ſed è regione ponendum, p.3 n.2.
Lapides Eccleſiæ vendi non poſſunt, abſque licentia Archiepiſcopi, par.3.n.6.
Legata certo vſui relicta, alteri non applicentur par. 4.num.33. & 39.
Libri non vendantur, abſq; licentia par.1.n. 10.
Libri prohibiti nullo modo vendantur, aut retineantur par.1.numer. 11.
Litteræ monitoriales. Vide monitoria.
Ludi Magiſtri. Vide profeſſionem fidei.
Ludi in Oratorijs prohibentur p 4.n. 36.

M.

MAgiſter Scholæ eſt perſonatus Eccleſiæ Cathedralis, illius munus, & officium p.3.n.26.
Magiſtri Scholæ. Vide Profeſſionem fidei.
Magiſter Cappellanus curam habet animarum p.3.nu.26. habeat Cappellanos, & Clericos ſumptibus Senatus n.30. Parochi nomen non aſſumet p.3.nu.27. præſente capitulo mortuos non inſpergat ſine licentia Maioris Capituli, vel ea abſente Viuande-
rij

rij Capituli vicem gerentis. ibid.
Magiſter Caremoniarum in qualibet Eccleſia inſtituendus par. 3. num. 12.
Magiſter Notarius annotet eos, qui fidei profeſſionem emittunt p.1.n.2. Eius officium par 5.n. 3.
Magna vinea Canonicus. Vide Canonicus magn.vin.
Maior ſeu antiquior Canonicus abſentibus dignitatibus Cantoris munera ſubibit p.3.nu.20.
Maiores ordines ſuſcepturi quid faciant p.2.n.19.
Malefici excommunicantur p.1.n.14.
Maleficium non poteſt ſolui alio maleficio p. 1.n.14.
Marammerius Cathedralis promptos habeat libros accepti,& expenſi p.3.n. 10.
Matrimonio aſſiſtere nulli concedat Parochus qui miniſtrandi ſacramenta facultatem ſcriptam non habeat p.2.n.25.
Matrimonium magnum ſacramentum p.2.nu.22.a Chriſto Domino inſtitutum, gratiam confert ibid.
Matrimonij impedimenta p.2. ibidem.
Matrimonium contrahere volentes primo loco quid faciant p. 2. ibidem,& nu. 23. nec contrahant quin fidei rudimenta prius nouerint n. 23.
Matrimoniũ non celebretur eo die quo facta eſt vltima denunciatio p.2.nu 24.
Matrimonium quo loco,& modo celebrandum p.2 ibid. quo tempore ſit vetitum n 25.
Matrimonium contrahentes certo in libro annotandi par.2.numer. 25.
Matrimonia Græcorum p.1.n.20.
Matutinum in Eccleſia cathedrali quota hora pulſandum. Vide Horas diuin. offic.
Medici obſeruent Bullam Pij V.p 2.n.10.
Menſa rerum venalium ne retineantur prope Eccleſiam par.4. num. 40.
Minores ordines quibus conferendi p.2.nu.19.
Miſſa inter conciones non celebranda p 1.n. 9.
Miſſa qua ratione,& hora dicenda p.3.n.8. ſumma cum reuerẽtia ibid. nõ in priuatis ædibus, etiam in ſolennitatibus Paſchatis,

Nat.

Nat. Domini, & c. neq; in altari non conſecrato, neq; in Eccleſijs Monialium n. 8.

*Miſſarum eleemoſyna in Eccl. Cathedr. aſſeruētur in capſa ferrea duabus clauibus p.*3.*n.*31.

*Miſſa celebranda eleemoſyna, ſint tres caroleni p.*3.*n.*10.

*Miſſa ex oneribus beneficiorũ celebranda in tabella per Sacriſtã exponantur p.*1.*nu.*30.

Monachis Graecis non committatur cura animarum par. 1. *numer.* 21.

Monachi non poſſunt eſſe patrini p. 2. *n.* 3.

*Monaſteria monialium quibus liceat ingredi p.*4.*n.*19.

*Monaſteria, & Conuentus non erigantur abſq; licentia Archiepiſcopi p.*4.*n.*16.

Moniales ne alloquantur cum ſaecularibus p. 4.*n.*20.*nec eum Regularibus n.*15.*interſint diuinis officijs n.*20.*&* 21.*habeant locum communem laborum n.* 21. *quomodo pecunias expendant nu.*27. *ne mittant, aut recipiant litteras n.* 19. *abſtineãt à muneribus num.* 26. *quanam ipſarum eleemoſynam largiri poſſit num.*27.

Mortui non efferantur ante ſolis ortum, nec eius occaſum par. 3. *num.* 13.

*Mulieres in Eccleſijs ſeparatæ ſint à viris par.*1.*num.* 9. *& p.*4. *num.* 40.

*Munerum largitio Monialibus prohibetur p.*4. *n.* 26.

N.

N*Omina Ethnicorum in baptiſmis non imponantur parte* 2. *num.* 3.

*Nomina baptizatorum, & confirmatorum certo in libro ſcribantur p.*2.*n.*3. *&* 4.

*Nomina ridicula in confirmatione immutentur p.*2.*n.*4.

*Notarij circa pia legata quid facere debent p.*4.*n.*39.

*Nuptiæ infra XV. dies ſub pœna excommunicationis benedicendæ p.*2.*n.* 24.

Noctu. Vide concio.

O.

Obſtetrices ſunt diligenter examinandæ p.2.n.2.ne admittantur niſi iurauerint gratis inopes in partu adiuturas par. 2. numer. 2.
Officiales Monaſterij quomodo eligendi p.4.n.29.
Olea ſancta non cogantur Græci à latinis accipere p.1.nu.18.
Olea ſacra quomodo aſſeruanda p.2.nu.3.à Theſaurario Cathedralis diſtribuenda p.3.n.22.
Ordinari à quocumque. Vide promoueri.
Ordinati ab Epiſcopis ſchiſmaticis, quid cum illis agendum par. 1. num. 9.
Ordines quibus denegentur p.2.n.19.vt Regularibus conferantur quid prius agendum nu.20. qua ratione Græcis conferendi p. 1. num.19.
Ordo Sacramentum Eccleſiæ à Chriſto Domino inſtitutum par. 2. num. 18.
Oratio 40. horarum. Vide 40. horarum oratio.
Ornatus Eccleſiæ qualis p.3 n. 5.

P.

Pacis oſculum deferri quis præcipiat p.3 n. 25.
Pandecta Curiæ Archiepiſcopalis obſeruanda p.5.n.2.
Parochia adeunda diebus dominicis,& feſtiuis p.3.n.9.
Parochiam diuerſam habitãtes, qua ratione matrimonio iungendi p.2.nu.25.
Parochialis qua ratione Græcis conferenda p.1.n.21.
Parochus Vide profeſſionem fidei.
Parochi nomen non ſibi arroget Magiſter Cappellanus par. 3. num. 27.
Parochi per ſe vel per alios diebus dominicis exponant aliquid ex Euangelio Miſſæ p.1.nu 3. ſaluti eorum qui ſibi commiſſi ſunt ſedulo incumbant nu.3. an in ſua Parochia ſint homines ſcandaloſi quærant,& remedium adhibeant ibid. reſideant in proprijs Eccleſijs p.4.n.2.ſingulis menſibus Magiſtro Notario renuncient,qui Clerici non communicauerint p.4.n.6.

Para-

Parochus quid circa matrimonia obſeruet. p.2.n.21. & 22. ſcribat contrahentium nomina, diem & annum n. 25.
Parochus nulli licentiam aſſiſtendi matrimonio concedat, qui ſacramenta miniſtrandi facultatem ſcriptam non habeat par. 2. num. 25.
Particula octauo quoq; die renouentur p.2.n. 5.
Paruuli ſeparatim ſepeliantur p.3. n. 3.
Paſcha tempore in propria Parochia vnuſquiſq; communicet p.2. nu 7 quid agendum cum ijs qui non paruerint ibid. quid cum abſentibus. Vide Abſentes Paſcha tempore, quid cum ægrotis. Vide Aegrotis.
Patrimonium pro Subdiaconis p.2.n. 19.
Patrimonij alienatio prohibetur ibid.
Patrini, & eorum munus. Vide ſuſceptores.
Pauperes in ingreſſu Seminarij cæteris praferendi p.4.n.9.
Pauperes cuius impenſis ſepeliendi p.3.n.13.
Peregrini Sacerdotes, & Clerici qui retinendi par.4.n.7.
Permutatio Canonicorum quomodo facienda p. 4.n.2.
Pia legata. Vide legata pia.
Pictores nihil exponant venale quin priùs recognoſcatur p.1.n.11 nihil depingant obſcænum, aut turpe ibid.
Pignoris loco infidelibus ne tradantur res ſacra p. 1 .n. 12.
Pœna eorum qui non ritè ordinantur p.2.n. 21.
Pœnitentiæ ſacramentum cur, quando, à quo inſtitutum par. 2. num. 10.
Pœnitentiarius abſoluit à caſibus reſeruatis p.2. nu. 14.
Pœnitentia Sacramentum, qua ratione miniſtrandum p.2.n. 11. quo item modo à Presbyteris Græcis p.1.n. 18.
Preſbyteri Græci. Vide Græci.
Proceſſiones cur inſtituta p.4.n.36. illas dirigere ad quem pertinet p.3.n.28 quo ritu peragenda p.4 n. 37.
Proceſſio Corporis Chriſti primum inter omnes locum habet par. 4. num. 37.
Proceſſus. Vide cauſa.
Procurator Capituli tertio quoque menſe diſtributiones partietur p. 3. nu. 33.
Profeſſio fidei p.1.n 12.

Profeſſio fidei Græcorum p.1. n. 21.
Profeſſionem fidei qui facere teneantur p.1.n. 1. & 2.
Profeſſio vt emittatur à Monialibus quid requiritur par.4. numer. 25. & 26.
Promoueri à quocumq; à Sede Apoſtolica conceſſum quomodo intelligendum p.2.n. 20.
Puellæ ſæculares quibus in Monaſterijs, & qua ratione educentur p. 4. nu.30.
Punctatoris officium in Cathedrali p.3.n. 32.

Q.

QVadrageſima initio edictum generale publicandum par. 1. num. 5.
Quadraginta horarum oratio quo nam modo peragenda p. 2.n.9.
Quatuor anni tempora à Parochis denuncianda p.1.n.6.

R.

RAptores quando poſſint contrahere cum raptis p.2.n. 23.
Rector Seminarij & eius officium p.4.n 8. Adoleſcentium nomina, & progreſſum in libro adnotet ibid.
Recuſationes iudicum. Vide ſuſpiciones.
Redditus Monaſteriorum qua ratione expendendi p.4.n.27.
Regiſtrum litterarum in Archiuio conficiendum p.5.n.4.
Regulares in funeribus quem locum obtinent p.3.n. 14. non poſſunt infantes in baptiſmo ſuſcipere p.2.n.3. nec cõfeſſiones audire ſine licentia Archiepiſcopi nu.21. vt ad ordines admittantur quid requiritur n.20.& 21. qualiter ad concionandum admittendi p.1.n.8.
Regularibus prohibetur acceſſus ad Monaſteria p.4.n.15.
Regulares Sabbato Sancto laicorum domos non benedicant ſine illorum Parochi venia p.4.n.14.
Reliquiæ Sanctorum qua ratione deferantur p.4.n.38.
Religionem ingredi ſiquis è Seminario cogitet, Archiepiſcopo ſtatim ſignificet p.4.n. 9.
Renunciatio. Vide Reſignatio.

Reſidentia Canonicorum p.4.n. 2.
Reſidentia Parochorum p. 4.n.2.
Reſidentia Beneficiarijs omnibus praecipitur p. 4. n. 1.
Reſignatio beneficiorum quomodo facienda p. 4.n 2.
Ritus Siciliæ in Curia Archiepiſcopali obſeruandus p. 5. num.1.
Rollum. Vide Index.

S.

Sabbato eſus carnium Græcis conceditur p.1.n.21.
Sabbato non tenentur Græci ieiunare, excepto Sabbato Sãcto p.1.nu.21.
Sabbato Sancto à Regularibus laicorum domus nõ benedicantur p.4.nu.14.
Sacramenta ſunt ad ſalutem neceſſaria non tamen omnia ſingulis p.2.n.1 ſunt cauſsa inſtrumentalis iuſtificationis p.2.n.1.
Sacris abutentes excommunicantur p.1.n.14.
Sacriſtiæ ædificandæ ratio p.3.n.2.
Sacriſta maior vniuerſam ſupellectilem Eccleſiæ cathedralis in ſui curam recipit à Theſaurario p.3.n.30.eius officium ibid.
Sacriſtæ Theſaurario aſſignati quid præſtent p.3.n.21.
Sacerdos celebraturus quid faciet p.3.n.8. & 9.
Sacerdotes ad celebrandum non admittantur niſi approbati à Magiſtro Cæremoniarum par.3.num.7.ſepeliantur ſeparatim à laicis num. 3.
Sacerdos Sacramenta miniſtrans ſine facultate Archiepiſcopi ab ordinum executione ſuſpenditur p.2.n.1.
Salutatio angelica matutina quota hora pulſanda p.3.n.25.
Satisfactiones à Confeſſarijs iniungendæ p.2.n.11.
Schiſmatici Epiſcopi non ſunt retinendi p.1.n.19.
Sede vacante Capitulum ſuſcipit curam bonorum Archiepiſcopatus p.3.nu.16.
Seminarij ſupellex vniuerſa reponenda in aliquo cubiculo duabus clauibus obſerato p.4.n.12.
Seminarium habeat peculiares conſtitutiones p.4.n.9.qui in illud admittendi ibid. pecunia obuenientis quomodo expendantur ibidem.

Se-

Seminarium ingreſſi quid faciant p.4.n.10.
Sepulchra quem in modum condenda p.3.n. 3.
Sepultura eccleſiaſtica quibus deneganda p. 3.n 13.
Sodalitates Sanctiſſimi Corporis Chriſti in vnaquaq; Parochia inſtituenda p.1.n.6.
Solennioribus diebus in Sacriſtia exponatur tabella cum indice eorum qui ſunt diuina officia peracturi p.3.n. 12.
Stryges excommunicantur p.1.n. 14.
Subcantoris officium p.3.n. 23.
Subdiaconi vt ordinentur quas habeant conditiones p.2.n.20.
Subdiaconi inſeruiant Eccleſijs p.4.n.6.& p.2 n.20.
Suggeſtus in Eccleſia quo loco erigendus p.3.n. 2.
Supellex Eccleſiæ pro ſingulis altaribus neceſſaria p.3.n. 6.
Superſtitiones. Vide maleficia.
Superſtitionibus in matrimonijs vtentes excommunicantur par. 2.num.23.
Suſceptores in baptiſmo ne plures ſint duobus p.1.n.3. eorum munus ibid. quibus id officium interdicatur ibid.
Suſpectus ſi ſit Aſſeſſor quid faciendum p.5.n. 7.
Synodus Diœceſana quotannis in Eccleſia in die Epiphaniæ publicetur p.5.n.15.
Synodus Diœceſana qua ratione celebranda p.5.n.15.

T.

Tabella eorum qui ſunt diuina officia peracturi ſolênioribus diebus in ſacriſtia exponatur p.3.n.12.
Taxatio pro litteris ordinationis, & dimiſſorialibus p. 2.n.21.
Taxationes Curiæ. Vide Pandecte.
Terminatoris officium, & partes p.3.n. 24.
Tertia, quota hora in Cathedrali pulſanda p.3.n. 25.
Tertiariæ quibus conditionibus admittendæ p.4.n.17.
Teſtes Synodales quid facere debent p.5.n. 18.
Teſtatorum voluntates adimplendæ p.4.n.39.
Theſaurarij Confraternitatum qui eligendi p.4.n.32.
Theoremata non imprimantur abſq; licentia p. 1.n.10.
Theſaurarius alternatim eligitur ab Archiepiſcopo, & a Senatu p. 3.

p.3.n.21. Eius partes, & munera ibid.
Throni Græcorum tolerandi p.1.n.17.
Thus in Eccleſia Cathedrali *quis exhibeat p. 3.n.21.*
Tonſura à Clericis deferenda p.4.n. 4.
Tonſura vt quis initietur, quid requiritur p.2.n.18.
Tranſlatio S. C. Tridentini quouis idiomate interdicitur par. 1. numer. 11.
Triremibus in portu conſiſtentibus permittitur, vt ſacram Extremam vnctionem retineant p.1.n.17.

V.

Vagantes ad matrimonium non facile recipiantur p.2.n.25.
Venales res non exponantur prope Eccleſiam p.4.n. 14.
Vendi res Eccleſiæ non debent p.3. n. 6.
Venefici excommunicantur p.1.n. 14.
Verſus pro retinendis memoria caſibus reſeruatis p. 2. n. 13.
Veſtes Clericorum *quales p.4.n. 4.*
Veſtibulum Eccleſiæ qua ratione cuſtodiendum p.4.n.40.
Vicarij foranei qui deligendi p.5.n 9. eorum partes n.10.
Vicarius Generalis quid præſtet pro expediendis cauſſis par. 5. num. 1. & 2.
Vicarius idoneus à Parocho abſentiæ cauſſa ſubſtituendus par. 4. num. 2.
Vigiliæ, & dies feſti à Parochis inter Miſſarum ſolennia denuncientur p.1.n.6.
Vinum pro Miſsis in Cathedrali *vnde petendum p.3. n. 31.*
Viri in Eccleſia ſeparati ſint à mulieribus p.1.n. 9. & p 4 n. 40.
Viſitatio maximè neceſſaria p.5.nu.11. qua ratione, & ordine fieri debeat num. 11.
Viſitationum finis p.5.n.11.
Viſitatores quid præſtent p.5.n.11. à quibus abſtineant ibid. eorum poteſtas nu. 14.
Viſitari qui debeant p.5.n. 12. & 13.
Viſitare ſi velit Archiepiſcopus quid agendum p.5. n. 14.
Viſitatio carcerum quando facienda p.5.n. 2.
Vita Clericorum qualis p.4.n. 3.

Viuan-

Digitized by Google

Viuanderij 40. ſunt p.3.num.78. ipſorum electio ad Archiepiſcopum ſpectat, eorum habitus, & inſignia, quo ordine ſedeant in Choro ibid.
Viuanderij ſunt Canonicis inferiores p.3.n.28. diebus feſtis ne celebrent extra Eccleſiam Cathedralem, nec ſimul conueniant abſq. licentia Archiepiſcopi nu. 29.
Viuanderij Archiepiſcopum cateruatim non adeant ibid.
Vltima voluntates. Vide Teſtatorum.
Vnio beneficiorum qua ratione facienda p.4.n.1.
Votorum commutatio quo modo fiat p.2.n. 12.
Vſurario manifeſto ſepultura denegetur p.3.n. 13.

F I N I S.

162 C 38

Imprimatur
Vincent. Dominicus V. G.

Imprimatur
de Blaſchis Præſidens.

Digitized by Google

Google